

ATLAS BANKA AD, PODGORICA

Finansijski iskazi
31. decembar 2016. godine

i izvještaj nezavisnog revizora

SADRŽAJ	Strana
IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA	1 - 5
FINANSIJSKI ISKAZI	
Bilans uspjeha	6
Bilans stanja	7
Iskaz o promjenama na kapitalu	8
Iskaz o tokovima gotovine	9
Napomene uz finansijske iskaze	10 - 85

IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

Akcionarima Atlas banke a.d. Podgorica

Izvršili smo reviziju priloženih pojedinačnih finansijskih iskaza Atlas banke AD Podgorica (u daljem tekstu: „Banka“), koji se sastoje od pojedinačnog bilansa stanja na dan 31. decembra 2016. godine, pojedinačnog bilansa uspjeha, pojedinačnog iskaza o promjenama na kapitalu i pojedinačnog iskaza o tokovima gotovine za godinu koja se završava na taj dan, kao i napomena, koje sadrže pregled osnovnih računovodstvenih politika i ostala objelodanjivanja.

Odgovornost rukovodstva za pojedinačne finansijske iskaze

Rukovodstvo je odgovorno za sastavljanje i istinito i objektivno prikazivanje pojedinačnih finansijskih iskaza u skladu sa Zakonom o računovodstvu važećim u Crnoj Gori („Službeni list Crne Gore“, br. 052/16 od 09. avgusta 2016. godine), i propisima Centralne banke Crne Gore koji regulišu finansijsko izvještavanje banaka, i za uspostavljanje takvih internih kontrola za koje se smatra da su relevantne za pripremu pojedinačnih finansijskih iskaza, koji ne sadrže materijalno značajne greške, nastale bilo zbog pronevjere ili zbog grešaka u radu.

Odgovornost revizora

Naša odgovornost je da na osnovu izvršene revizije izrazimo mišljenje o priloženim pojedinačnim finansijskim iskazima. Reviziju smo izvršili u skladu sa Zakonom o računovodstvu važećim u Crnoj Gori i Međunarodnim standardima revizije. Ovi standardi zahtjevaju da se pridržavamo relevantnih etičkih zahtjeva i da reviziju planiramo i obavimo na način koji nam omogućuje da steknemo razumni nivo uvjerenja da pojedinačni finansijski iskazi ne sadrže materijalno značajne greške.

Revizija obuhvata obavljanje procedura u cilju prikupljanja revizorskih dokaza o iznosima i objelodanjivanjima u pojedinačnim finansijskim iskazima. Izbor procedura zavisi od naše procjene, uključujući i procjenu rizika od materijalno značajnih grešaka u pojedinačnim finansijskim iskazima nastalih bilo zbog pronevjere ili grešaka u radu. U procjeni rizika uzimamo u obzir interne kontrole, koje su relevantne za sastavljanje i istinito i objektivno prikazivanje pojedinačnih finansijskih iskaza, sa ciljem kreiranja odgovarajućih revizorskih procedura, ali ne i za svrhe izražavanja mišljenja o efektivnosti primijenjenih internih kontrola. Takođe, revizija obuhvata i ocjenu adekvatnosti primijenjenih računovodstvenih politika i opravdanosti značajnih procjenjivanja, koje je rukovodstvo izvršilo, kao i ocjenu opšte prezentacije pojedinačnih finansijskih iskaza.

Smatramo da su revizorski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući i pružaju osnov za izražavanje našeg mišljenja sa rezervom.

IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

Akcionarima Atlas banke a.d. Podgorica (Nastavak)

Osnove za mišljenje sa rezervom

Kao što je objelodanjeno u Napomeni 13. uz finansijske iskaze, na dan 31. decembra 2016. godine, ukupni bruto krediti i potraživanja od clijenata iznose EUR 116.091 hiljadu, odnosno EUR 109.409 hiljada, neto. Banka ima koncentraciju kreditnog rizika po osnovu potraživanja od komitenata kod kojih postoje određene teškoće u izmirivanju obaveza, a koji najvećim dijelom imaju docnju preko godinu dana i koji su restrukturirani. Ukupna bruto izloženost ovih komitenata iznosi najmanje EUR 28.657 hiljada na dan 31. decembra 2016. godine za koje je evidentirana ispravka vrijednosti u iznosu od EUR 3.618 hiljada, rezerve u iznosu od EUR 4.515 hiljada i EUR 1.940 hiljada nedostajućih rezervi. Većina komitenata kao obezbjeđenje ima hipoteku. Od navedenih potraživanja, tokom 2017. godine, Banka je sticanjem udijela, pokretne imovne (opreme) i hartija od vrijednosti (akcija) zatvorila navedena potraživanja po osnovu kredita u iznosu od EUR 12.089 hiljade. Na osnovu raspoložive dokumentacije i izvršenih revizorskih procedura nismo bili u mogućnosti da se u dovoljnoj mjeri uvjerimo u mogućnost naplate cjelokupnog iznosa navedenih potraživanja i time u adekvatnost formirane ispravke vrijednosti i potrebne rezerve za procijenjene gubitke, kao i efekte koje ovo pitanje može imati na priložene finansijske iskaze, pa samim tim i efekte na sopstvena sredstva Banke i druge pokazatelje propisane Zakonom o bankama i ostalim relevantnim podzakonskim aktima Centralne banke Crne Gore koji su objelodanjeni u Napomeni 4.2.8. uz pojedinačne finansijske iskaze.

Kao što je objelodanjeno u Napomenama 2.3. i 18. uz pojedinačne finansijske iskaze, na dan 31. decembra 2016. godine Banka je iskazala potraživanje od Meind Bank Austrija u iznosu od EUR 15.817 hiljada, koja potiču iz ranijih godina. Na dan 31. decembra 2016. godine Banka nije obračunala i evidentirala eventualne gubitke po osnovu obezvrijeđenja, iako postoje indikatori da je navedeno potraživanje obezvrijeđeno. Nezavisnom potvrdom salda, nije potvrđeno postojanje navedenog potraživanja Banke. Banka je postupku rešavanja ovog pitanja i regulisanja načina naplate potraživanja odnosno restrukturiranja kojim će se omogućiti uredna dinamika izmirenja obaveza u periodu od 10 godina. Na osnovu prezentovane dokumentacije nismo bili u mogućnosti da se uvjerimo u realnost i vrijednost iskazanog potraživanja, kao ni da utvrdimo potencijalne korekcije koje bi bile neophodne, ukoliko postoje, u okviru pozicija ostalih finansijskih potraživanja i kapitala na dan 31. decembra 2016. godine, troškova obezvrijeđenja i neto rezultata za period koji se završava na isti dan, pa samim tim i efekte na sopstvena sredstva Banke i druge pokazatelje propisane Zakonom o bankama i ostalim relevantnim podzakonskim aktima Centralne banke Crne Gore koji su objelodanjeni u Napomeni 4.2.8. uz pojedinačne finansijske iskaze.

Kao što je objelodanjeno u Napomenama 2.3. i 18. uz pojedinačne finansijske iskaze, na dan 31. decembra 2016. godine, Banka je iskazala potraživanje u iznosu od EUR 1.001 hiljadu kod Bobar banke a.d. Bijeljina (31. decembar 2015. godine: EUR 3.351 hiljada) nad kojom je pokrenut postupak likvidacije 23. decembra 2014. godine. Tokom 2016. godine potraživanje od Bobar banke je djelimično zatvoreno kroz sticanje imovine od strane Atlas grupe d.o.o. Podgorica (EUR 1.557 hiljada) i potpisivanje protokola za izmirenje preostalog dijela duga sa Atlas Grupom d.o.o. Podgorica na iznos od EUR 793 hiljade (Napomene 19. i 29.), dok je preostali dio Banke prijavila u stečajnu masu Prijavom potraživanja od 21. februara 2017. godine. Banka nije obračunala i evidentirala eventualne gubitke po osnovu obezvrijeđenja ovih potraživanja, iako po našoj procjeni postoji značajna neizvjesnost u pogledu mogućnosti naplate. Na osnovu prezentovane dokumentacije nismo bili u mogućnosti da utvrdimo potencijalne korekcije koje bi bile neophodne, ukoliko postoje, u okviru pozicija ostalih finansijskih potraživanja i kapitala na dan 31. decembra 2016. godine, troškova obezvrijeđenja i neto rezultata za period koji se završava na isti dan, pa samim tim i efekte na sopstvena sredstva Banke i druge pokazatelje propisane Zakonom o bankama i ostalim relevantnim podzakonskim aktima Centralne banke Crne Gore koji su objelodanjeni u Napomeni 4.2.8. uz pojedinačne finansijske iskaze.

IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

Akcionarima Atlas banke a.d. Podgorica (Nastavak)

Osnove za mišljenje sa rezervom (Nastavak)

Kao što je objelodanjeno u Napomeni 15. uz pojedinačne finansijske iskaze, na dan 31. decembra 2016. godine Banka je iskazala investicije u pridružena preduzeća i zajedničke poduhvate po metodi kapitala u iznosu od EUR 1.691 hiljadu neto, odnosno EUR 2.086 hiljada bruto (31. decembar 2015. godine EUR 2.091 hiljada bruto), koja se u skladu računovodstvenim politikama Banke vode po metodu nabavne vrijednosti. Banka je u 2016. godini obračunala i evidentirala gubitke po osnovu obezvrijeđenja navedenih investicija u iznosu od EUR 395 hiljada, a u skladu sa Planom mera za ozdravljenje Banke predvidjela je prodaju navedenih učešća do 31. decembra 2017. godine. Na osnovu prezentovane dokumentacije, nismo bili u mogućnosti da se uvjerimo u realnost iskazanog obezvrijeđenja, kao ni da utvrdimo potencijalne korekcije koje bi bile neophodne, ukoliko postoje, u okviru pozicija investicije u pridružena preduzeća i zajedničke poduhvate po metodi kapitala i kapitala na dan 31. decembar 2016. godine, troškova obezvrijeđenja i neto rezultata za period koji se završava na isti dan, pa samim tim i efekte na sopstvena sredstva Banke i druge pokazatelje propisane Zakonom o bankama i ostalim relevantnim podzakonskim aktima Centralne banke Crne Gore koji su objelodanjeni u Napomeni 4.2.8. uz pojedinačne finansijske iskaze.

Kao što je objelodanjeno u Napomeni 19. uz finansijske iskaze, na dan 31. decembra 2016. godine ostala poslovna potraživanja iznose EUR 35,097 hiljada (31. decembar 2015. godine: EUR 10,889 hiljada). Najznačajnija su sredstva stečena po osnovu naplate potraživanja koja iznose EUR 31.852 hiljade (31. decembar 2015. godine: EUR 7.074 hiljade), pri čemu se na nepokretnosti stečene u periodu od 2004. godine do 2016. godine odnosi EUR 6.515 hiljada. U skladu sa zahtjevima MSFI 5 „Stalna imovina koja se drži za prodaju i prestanak poslovanja“, stalna imovina namijenjena prodaji vrednuje se na dan bilansa stanja po nižoj od fer vrijednosti umanjenoj za očekivane troškove prodaje i knjigovodstvene vrijednosti. Banka u toku 2016. godine nije vršila reproocene navedenih sredstava stečenih naplatom potraživanja prije 2016. godine. Dalje, nepokretnosti stečene tokom 2016. godine iznose EUR 25.337 hiljada i Banka je prilikom preuzimanja te imovine u toku 2016. godine angažovala licenciranog sudskog vještaka/procjenitelja i na bazi tih procjena utvrdila da je knjigovodstvena vrijednost adekvatna za vrednovanje navedenih sredstava. Banka je o cijelom postupku preuzimanja obavještavala Centralnu banku Crne Gore. Takođe, Banka je u skladu sa Planom mera za ozdravljenje Banke predvidjela je prodaju značajnog dijela nepokretnosti iz stečene aktive. Na bazi prezentovane dokumentacije, nismo se mogli uvjeriti u adekvatnost vrednovanja navedenih sredstava namijenjenih prodaji, kao i efekte koje bi ovo pitanje eventualno moglo da ima na priložene finansijske iskaze Banke za 2016. godinu, pa samim tim i efekte na sopstvena sredstva Banke i druge pokazatelje propisane Zakonom o bankama i ostalim relevantnim podzakonskim aktima Centralne banke Crne Gore koji su objelodanjeni u Napomeni 4.2.8. uz pojedinačne finansijske iskaze. Rukovodstvo Banke ulaže napore za realizaciju ovih sredstava i u toku 2016. i 2017. godine je došlo do prodaje stečenih nekretnina u iznosu EUR 597 hiljada po vrijednosti približnoj vrijednosti iskazanoj u knjigama Banke, a očekuje se i dalja realizacija.

Mišljenje sa rezervom

Po našem mišljenju, izuzev za potencijalne efekte pitanja navedenih u dijelu Osnove za mišljenje sa rezervom, pojedinačni finansijski iskazi istinito i objektivno prikazuju nekonsolidovano finansijsko stanje Banke na dan 31. decembra 2016. godine, nekonsolidovani poslovni rezultat i nekonsolidovane tokove gotovine za godinu koja se završava na taj dan u skladu sa Zakonom o računovodstvu Crne Gore i propisima Centralne banke Crne Gore koji regulišu finansijsko izvještavanje banaka.

IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

Akcionarima Atlas banke a.d. Podgorica (Nastavak)

Skretanje pažnje

Ne izražavajući dodatne rezerve u odnosu na dato mišljenje skrećemo pažnju na sledeće:

- Napomenu 2.3. uz finansijske iskaze u kojoj je objelodanjeno da je Banka za potrebe sastavljanja pojedinačnih finansijskih iskaza za 2016. godinu i za primjenu osnova za vrednovanje pojedinačnih bilansnih stavki primijenila pretpostavku o stalnosti poslovanja Banke u doglednoj budućnosti, uz određene materijalne neizvjesnosti, kao i mjere koje rukovodstvo Banke preduzima po tom osnovu. Rukovodstvo Banke je posvećeno rješavanju indentifikovanih problema u poslovanju Banke i redovno izvještava Centralnu banku Crne Gore o ostvarenim rezultatima. S obzirom na napred navedeno, kao i zaključke Centralne banke Crne Gore, rukovodstvo Banke je u januaru 2017. godine donelo Plan mjera za ozdravljenje Banke i predvidelo povećanje kapitala u iznosu od EUR 10,000 do 30. novembra 2017. godine. Takođe, većinski akcionar se putem Pisma podrške i Pisma o namjerama obavezao da Banci pruži podršku, obezbijedi adekvatna sredstva i poveća kapital u cilju nastavka poslovanja Banke u bližoj budućnosti i poštovanja zahtjeva Centralne banke Crne Gore. Skupština akcionara Banke je 26. maja 2017. godine donela odluku o dokapitalizaciji Banke. U periodu od 4. jula 2017. godine do 24. jula 2017. godine, izvršena je dokapitalizacija u iznosu od EUR 5,000 hiljada. Takođe, u skladu sa dogovorenom dinamikom, očekuje se još jedna dokapitalizacija Banke u četvrtom kvartalu 2017. godine. Rukovodstvo smatra da u datim okolnostima preduzima sve neophodne aktivnosti radi obezbjeđenja uslova da Banka nastavi sa poslovanjem po načelu stalnosti. U ovom trenutku nije moguće procijeniti ishod mjera, ukoliko budu postojale, koje bi Centralna banka Crne Gore naknadno mogla preduzeti u slučaju da ne budu ispoštovani svi definisani rokovi i dogovorena dinamika dokapitalizacije. Naše mišljenje ne sadrži rezervu po ovom pitanju.
- Napomenu 4.2.8. uz pojedinačne finansijske iskaze, u kojoj se navodi da je Banka na dan 31. decembra 2016. godine, odstupila od propisanog limita ukupne izloženosti Banke prema jednom licu ili grupi povezanih lica, od propisanog limita ukupne izloženosti prema pravnim licima koja su pod kontrolom lica koje je član odbora direktora, odbora za reviziju ili izvršni direktor, od propisanog limita ukupne izloženosti prema pravnim licima koja kontroliše lice koje kontroliše i Banku i propisanog limita - deviznog rizika neto otvorene pozicije za pojedinačnu valutu.
- Napomenu 29. uz pojedinačne finansijske iskaze u kojoj se navodi da je u periodu nakon datuma bilansa stanja Banka stekla udjele, akcije i pokretnu imovinu u iznosu od EUR 20.117 hiljada. Sticanjem udela, nepokretnosti i hartija od vrednosti (akcija) zatvoren je veći dio problematičnih kredita (EUR 14.893 hiljade) i ostalih potraživanja (EUR 5.224 hiljade), i na taj način osjetno je poboljšan kvalitet aktive i značajno smanjena ukupna izloženost prema svim licima povezanim sa Bankom, kao i izloženost prema pravnim licima koje kontroliše lice koje kontroliše i Banku. Banka je o cijelom postupku preuzimanja obavještavala Centralnu banku Crne Gore.
- Napomenu 29. uz pojedinačne finansijske iskaze u kojoj se navodi da je tokom 2016. godine pred Privrednim sudom Crne Gore pokrenut postupak protiv Banke po tužbi Kaspia Property Holdings po osnovu pitanja validnosti garancije u iznosu od EUR 12.500 hiljada. Do dana izdavanja ovog izvještaja su održana dva ročišta. Privredni sud Crne Gore je dana 18. novembra 2016. godine donio presudu kojom je odbio tužbeni zahtjev tužioca - Kaspia Property Holdings radi naplate duga u naznačenom iznosu. Tužilac je uložio žalbu na Presudu po kojoj je potom Apelacioni sud Crne Gore donio Rješenje kojim je ukinuo Presudu i predmet vratio prvostepenom sudu na ponovno suđenje. Do dana izdavanja ovog izvještaja nije stigao poziv za pripremno ročište. Na osnovu procjene advokata Banke o ishodu spora, Banka nije obračunala i evidentirala rezervisanja po ovom osnovu u pojedinačnim finansijskim iskazima na dan 31. decembra 2016. godine. U ovom trenutku nije moguće procijeniti ishod ovog postupka, kao ni dužinu trajanja istog i uticaja na poslovanje Banke, ali rukovodstvo Banke vjeruje da pomenuto pitanje neće imati uticaja na poslovanje Banke.

IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

Akcionarima Atlas banke a.d. Podgorica (Nastavak)

Ostalo

Finansijski izvještaji Banke za 2015. godinu su bili predmet revizije od strane drugog revizora, koji je u svom Izvještaju od 07. juna 2016. godine izrazio Mišljenje sa rezervom za vrednovanje kredita i potraživanja od klijenata, vrednovanje ostalih finansijskih potraživanja, vrednovanje investicija u pridružena preduzeća i zajedničke poduhvate po metodi kapitala i skrenuo pažnju na značajne materijalne neizvjesnosti, sa kojima se Banka suočava u svom poslovanju.

Podgorica, 31. jul 2017. godine

Milovan Popović
Ovlašćeni revizor

POJEDINAČNI BILANS USPJEHA ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2016. GODINE

U hiljadama EUR	Napomene	2016.	2015.
Prihodi od kamata i slični prihodi	3.2, 5.1	8.981	11.493
Rashodi od kamata i slični rashodi	3.2, 5.3	(5.039)	(6.065)
Neto prihodi od kamata		3.942	5.428
Troškovi obezvređenja	3.4, 6	(871)	(1.517)
Troškovi rezervisanja	3.4, 6	(472)	(134)
Prihodi od naknada i provizija	3.2, 5.2	10.396	9.510
Rashodi od naknada i provizija	3.2, 5.4	(4.658)	(3.692)
Neto prihodi od naknada i provizija		5.738	5.818
Neto dobiti od finansijskih sredstava koja se drže za trgovanje	3.11	947	577
Neto dobiti od kursnih razlika	3.3	(229)	59
Troškovi zaposlenih	3.17, 7	(4.092)	(4.460)
Opšti administrativni troškovi	8	(4.067)	(4.838)
Troškovi amortizacije	16, 17	(544)	(538)
Ostali rashodi		(550)	(368)
Ostali prihodi	9	314	170
OPERATIVNI PROFIT		116	197
Porez na prihod	3.6, 10	5	2
NETO PROFIT		121	199

Ovi pojedinačni finansijski iskazi su odobreni od strane rukovodstva Atlas banke AD, Podgorica.

Podgorica, 31. jul 2017. godine

U IME ATLAS BANKE AD, PODGORICA:

Marko Nikolić
 Glavni izvršni direktor

Olga Bogdanović
 Izvršni direktor za komercijalu

Milena Perović
 v.d. direktora Sektora za fin. i računovodstvo

Milijana Živković
 Izvršni direktor za podršku

Napomene su sastavni dio ovih pojedinačnih finansijskih iskaza.

POJEDINAČNI BILANS STANJA NA DAN 31. DECEMBRA 2016. GODINE

U hiljadama EUR	Napomene	2016.	2015.
A K T I V A			
Novčana sredstva i računi depozita kod centralnih banaka	3.7, 11	30.002	26.683
Kredit i potraživanja od banaka	3.8, 12	46.122	40.736
Kredit i potraživanja od klijenata	3.8, 13	109.409	142.808
Investicione hartije od vrijednosti	14		
- raspoložive za prodaju	3.10	3.051	3.834
- koje se drže do dospelosti	3.11	5.000	5.391
Investicije u pridružena preduzeća i zajedničke poduhvate po metodi kapitala	3.12, 15	1.691	2.091
Nekretnine, postrojenja i oprema	3.13, 16	7.373	7.601
Nematerijalna sredstva	3.13, 17	226	136
Odložena poreska sredstva	3.6, 10	113	107
Ostala finansijska potraživanja	18	21.317	22.543
Ostala poslovna potraživanja	3.15, 19	35.096	10.889
UKUPNA SREDSTVA		259.400	262.819
P A S I V A			
Depoziti banaka	20	0	252
Depoziti klijenata	20	199.601	194.466
Pozajmljena sredstva od ostalih klijenata	3.18, 21	26.629	34.570
Rezerve	3.16, 22	249	553
Tekuće poreske obaveze	3.6		2
Ostale obaveze	23	2.810	2.165
Subordinisani dug	24	1.332	1.308
Ukupne obaveze		230.621	233.316
Kapital			
Akcijski kapital	25	25.659	25.659
Neraspoređena dobit			508
Dobitak tekuće godine		121	199
Ostale rezerve		2.999	3.137
Ukupan kapital		28.779	29.503
UKUPNI KAPITAL I OBAVEZE		259.400	262.819
Vanbilansna evidencija			
Neopozive obaveze za davanje kredita		7.439	7.208
Izdane plative garancije		5.795	5.001
Izdane činidbene garancije		7.515	7.353
Kolateral po osnovu potraživanja		287.999	276.917
Ostale stavke vanbilansne izloženosti banke		777	799
UKUPNO VANBILANSNA EVIDENCIJA		309.525	297.278

Ovi pojedinačni finansijski iskazi su odobreni od strane rukovodstva Atlas banke AD, Podgorica.

Podgorica, 31. jul 2017. godine

Marko Nikolić
Glavni izvršni direktor

Olga Bogdanović
Izvršni direktor za komercijalu

Milena Perović
Milena Perović
v.d. direktora Sektora za fin. i računovodstvo

Milijana Živković
Milijana Živković
Izvršni direktor za podršku

Napomene su sastavni dio ovih pojedinačnih finansijskih iskaza.

**POJEDINAČNI ISKAZ O PROMJENAMA NA KAPITALU
ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2016. GODINE**

U hiljadama EUR	Aksijski kapital	Ostale rezerve	Neraspoređena dobit	Ukupno
Stanje na 1. januar 2015. godine	25.659	2.754	879	29.292
Efekat svođenja na tržišnu vrijednost hartija od vrijednosti raspoloživih za prodaju	-	12	-	12
Isplata dividende prioritetnim akcionarima	-	-	-	-
Neto dobit	-	-	199	199
Prenos neraspoređene dobiti na ostale rezerve	-	371	(371)	-
Stanje 31. decembra 2015. godine	25.659	3.137	707	29.503
Stanje 1. januara 2016. godine	25.659	3.137	707	29.503
Efekat svođenja na tržišnu vrijednost hartija od vrijednosti raspoloživih za prodaju	-	(845)	-	(845)
Neto dobit	-	-	121	121
Prenos neraspoređene dobiti na ostale rezerve	-	707	(707)	-
Stanje 31. decembra 2016. godine	25.659	2.999	121	28.779

Ovi pojedinačni finansijski iskazi su odobreni od strane rukovodstva Atlas banke AD, Podgorica.

Podgorica, 31. jul 2017. godine

Marko Nikolić
Glavni izvršni direktor

Olga Bogdanović
Izvršni direktor za komercijalu

Milena Perović
Milena Perović
v.d. direktora Sektora za fin. i računovodstvo

Milijana Živković
Milijana Živković
Izvršni direktor za podršku

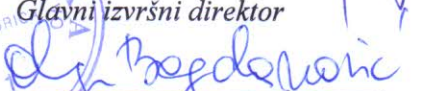
Napomene su sastavni dio ovih pojedinačnih finansijskih iskaza

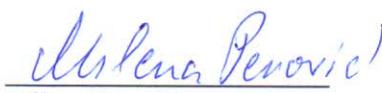
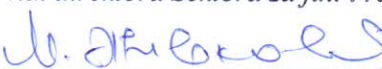
**POJEDINAČNI ISKAZ O TOKOVIMA GOTOVINE
ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2016. GODINE**

U hiljadama EUR	2016.	2015.
Tokovi gotovine iz poslovnih aktivnosti		
Prilivi po osnovu kamata i slični prihodi	7.543	9.486
Odlivi po osnovu kamata i slični odlivi	(5.431)	(6.034)
Prilivi po osnovu naknada i provizija	9.753	9.653
Odlivi po osnovu naknada i provizija	(4.658)	(3.692)
Odlivi po osnovu zarada zaposlenih i troškova za dobavljače	(8.449)	(9.828)
Povećanje kredita i ostale aktive	10.744	(6.770)
Prilivi/(odlivi) po osnovu depozita i ostalih obaveza	5.463	15.786
Plaćeni porezi	(2)	-
Ostali prilivi	314	735
Neto prilivi/(odlivi) gotovine iz poslovnih aktivnosti	15.277	9.336
Gotovinski tokovi iz aktivnosti investiranja		
Kupovina nekretnina i opreme	(214)	(480)
Kupovina nematerijalnih ulaganja	(192)	(111)
Državni zapisi	391	(891)
Neto odlivi gotovine iz aktivnosti investiranja	(15)	(1.482)
Tokovi gotovine iz finansijskih aktivnosti		
Povećanje pozajmljenih sredstava	(7.910)	4.163
Odlivi po osnovu isplaćene dividende	-	-
Neto prilivi gotovine iz aktivnosti finansiranja	(7.910)	4.163
Efekat kursnih razlika na gotovinu i gotovinske ekvivalente	718	59
Neto povećanje/(smanjenje) gotovine i gotovinskih ekvivalenata	8.070	12.076
Gotovina i gotovinski ekvivalenti na početku perioda	62.513	50.437
Gotovina i gotovinski ekvivalenti na kraju perioda	70.583	62.513

Ovi pojedinačni finansijski iskazi su odobreni od strane rukovodstva Atlas banke AD, Podgorica.

Podgorica, 31. jul 2017. godine

 Marko Nikolić
 Glavni izvršni direktor

 Olga Bogdanović
 Izvršni direktor za komercijalu

 Milena Perović
 v.d. direktora Sektora za fin. i računovodstvo

 Milijana Živković
 Izvršni direktor za podršku

Napomene su sastavni dio ovih pojedinačnih finansijskih iskaza

1. Osnivanje i poslovanje banke

Atlasmont banka a.d., Podgorica osnovana je u aprilu 2002. godine i upisana je u registar Privrednog suda u Podgorici. Na dan 1. jula 2002. godine Atlasmont banka a.d., je preuzela Beransku banku a.d., Berane. Beranska banka a.d., Berane od navedenog datuma posluje kao filijala Atlasmont banke a.d., Podgorica. Pripajanje Beranske banke a.d., Berane, Atlasmont banci a.d., Podgorica verifikovano je Rješenjem Centralne banke Crne Gore broj 0104-3989/4-2002, od 17. decembra 2002. godine.

Centralna banka Crne Gore je izdala odobrenje za rad Atlasmont banke a.d., Podgorica Rješenjem broj 64 od 2. aprila 2002. godine. U skladu sa Zakonom o privrednim društvima, Atlasmont banka a.d., Podgorica je dana 2. aprila 2002. godine upisana u Centralni registar Privrednog suda u Podgorici rješenjem broj Fi-812/02.

Na sjednici Odbora direktora Atlasmont banke a.d., Podgorica održanoj 18. januara 2010. godine donijeta je Odluka o ukidanju Predstavništva Atlasmont banke a.d., Podgorica u Bahreinu zaključno do 31. januara 2010. godine.

Atlasmont banka a.d., Podgorica mijenja naziv u Atlas banka a.d., Podgorica (u daljem tekstu: „Banka“) i upis promjene podataka registrovan je 9. novembra 2010. godine Rješenjem Centralnog registra Privrednog suda.

Aktivnosti Banke uključuju: kreditne, depozitne i garancijske poslove, poslove platnog prometa poslove sa stanovništvom, kao i poslove E-commerce. Ostale aktivnosti obuhvataju poslove izdavanja garancija, otvaranja akreditiva i ostale bankarske poslove.

Sjedište Banke je u Podgorici, ulica Vaka Đurovića bb. Na dan 31. decembra 2016. godine Banku čini Centrala sa sjedištem u Podgorici, jedanaest filijala (Podgorica - dvije filijale, Bar, Nikšić, Herceg Novi, Budva, Kotor, Tivat, Berane, Bijelo Polje, Pljevlja), pet ekspozitura (Podgorica, Mojkovac, Andrijevića, Plav i Ulcinj) i sedam šaltera (Podgorica - dva šaltera, Žabljak, Kolašin, Topla, Radanovići i Rožaje). Osim pomenutih organizacionih jedinica, Banka ima i predstavništva u Beogradu i na Kipru, dok je predstavništvo u Prištini ugašeno 01. marta 2016. godine.

Na dan 31. decembra 2016. godine Banka ima 213 zaposlenih radnika (31. decembra 2015. godine: 229 zaposlenih).

Banka je član Atlas Grupe, koja posluje na prostorima Crne Gore, Srbije i Kipra. Članice ove grupe u Crnoj Gori su sljedeća privredna društva: Atlas Mont fond a.d., Podgorica, Atlas life a.d., Podgorica, Atlas banka a.d., Podgorica, Atlas penzija a.d., Podgorica, Aqua Monte d.o.o., Podgorica, CG Broker-diler a.d., Podgorica, Atlas Invest d.o.o., Podgorica, HTP Atlas Hotel Group a.d., Bar, Invest Banka Montenegro a.d., Podgorica, Jadranski sajam a.d., Budva, Montenegro express a.d., Budva, RTV Atlas d.o.o., Podgorica i Univerzitet Mediteran.

Na dan 31. decembra 2016. godine, Banka ima značajan uticaj nad sljedećem pravnim licima, čija konsolidacija nije izvršena u prezentiranim pojedinačnim finansijskim iskazima:

<u>Naziv pravnog Lica</u>	<u>% učešća u kapitalu</u>
Atlas life a.d., Podgorica	36,22%
Atlas penzija a.d., Podgorica	29,54%

Članovi Odbora direktora Banke, na dan 31. decembra 2016. godine:

<u>Ime i prezime</u>	<u>Funkcija</u>
Zoran Grubišić	Predsjednik
Branislav Todorović	Potpredsjednik
Ramo Bralić	Potpredsjednik
Marko Jovanović	Član
Dejan Erić	Član

Članovi Odbora za reviziju Banke na dan 31. decembra 2016. godine:

<u>Ime i prezime</u>	<u>Funkcija</u>
Ratimir Jovičević	Predsjednik
Dragica Đekić	Član
Predrag Vujović	Član

Izvršni direktori Banke na dan 31. decembra 2016. godine:

<u>Ime i prezime</u>	<u>Ključno područje</u>
Branislav Todorović	Glavni izvršni direktor
Duško Đukanović	Izvršni direktor za komercijalne poslove

Na dan 31. decembra 2016. godine, Direktor Odjeljenja (Ovlašćeno lice) za praćenje propisa je Veselin Koprivica.

Na dan 31. decembra 2016. godine, Interni revizor je Mladen Dašić.

2. Osnove za sastavljanje i prezentaciju pojedinačnih finansijskih iskaza

2.1. Osnove za sastavljanje i prezentaciju pojedinačnih finansijskih iskaza

Pojedinačni finansijski iskazi (u daljem tekstu: „finansijski iskazi“) sastavljeni su u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji ("Sl. list CG", br. 69/05, 80/08, 32/11 i 52/16), Zakonom o bankama („Sl. list CG“ br. 17/08, 44/10 i 40/11) i ostalim podzakonskim aktima.

Priloženi finansijski iskazi pripremljeni su u skladu sa Odlukom o sadržaju, rokovima i načinu sačinjavanja i dostavljanja finansijskih iskaza banaka ("Sl. list CG", br. 15/2012 i 18/2013).

Ovi finansijski iskazi uključuju samo potraživanja, obaveze, rezultate poslovanja, promjene na kapitalu i novčane tokove Banke bez uključenja zavisnih pravnih lica, odnosno ovi finansijski iskazi su sastavljeni na pojedinačnoj (nekonsolidovanoj) osnovi. Banka ne sastavlja konsolidovane finansijske iskaze na isti datum kao i pojedinačne finansijske iskaze.

Prilikom sastavljanja ovih finansijskih iskaza Banka je primijenila politike koje su u skladu sa propisima Centralne banke Crne Gore, ali koji se u dijelu evidentiranja potraživanja za koje su se stekli uslovi za isključivanje iz bilansa Banke, formatu prezentacije finansijskih iskaza, načinu prezentacije i evidentiranja naknada za odobravanje kredita, kao i na pojedinim drugim stvarima, razlikuju od zahtjeva MSFI i MRS primjenljivih na dan 31. decembra 2016. godine.

Zbog potencijalno značajnih efekata koje gore navedena pitanja mogu imati na realnost i objektivnost finansijskih iskaza Banke, priloženi finansijski iskazi se ne mogu tretirati kao finansijski iskazi sastavljeni u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja.

Banka je u sastavljanju ovih finansijskih iskaza primjenjivala računovodstvene politike obrazložene u Napomeni 3, koje su zasnovane na računovodstvenim, bankarskim i poreskim propisima Crne Gore.

Zvanična valuta u Crnoj Gori i funkcionalna valuta Banke je euro (EUR).

2.2. Korišćenje procjenjivanja

Prezentacija finansijskih iskaza zahtijeva od rukovodstva korišćenje najboljih mogućih procjena, objelodanjivanje potencijalnih potraživanja i obaveza na dan sastavljanja finansijskih iskaza, kao i prihoda i rashoda u toku izvještajnog perioda. Ove procjene i pretpostavke su zasnovane na informacijama raspoloživim na dan sastavljanja finansijskih iskaza, a budući stvarni rezultati mogu da se razlikuju od procijenjenih iznosa. Ove procjene se najvećim dijelom odnose na: procjene iznosa rezervisanja po kreditima i kamatama, rezervisanja za depozite kod drugih banaka, rezervisanja za trajne uloge i vanbilansne stavke.

2.3. Načelo stalnosti poslovanja

Banka je za potrebe sastavljanja pojedinačnih finansijskih iskaza za 2016. godinu i za primjenu osnova za vrednovanje pojedinačnih bilansnih stavki primijenila pretpostavku o stalnosti poslovanja Banke u doglednoj budućnosti.

Banka se u svom poslovanju suočava sa nekoliko materijalnih neizvjesnosti, po osnovu kojih Rukovodstvo i vlasnici Banke preuzima određene mjere, kao što je objelodanjeno u nastavku:

- Rukovodstvo Banke je u januaru 2017. godine donijelo Plan mjera za ozdravljenje Banke, koji uključuje smanjenje opštih troškova, uspostavljanje koeficijenta solventnosti od minimalno 10% najkasnije do 30. novembra 2017. godine i druge mjere za poboljšanje stanja u Banci. Rukovodstvo Banke je posvećeno rješavanju indentifikovanih problema u poslovanju Banke i redovno izvještava Centralnu banku Crne Gore o ostvarenim rezultatima koji su definisani Planom.
- Banka je od većinskog akcionara dobila pismo podrške kojim se potvrđuje da je većinski akcionar spreman da pruži punu podršku u poslovanju Banke u narednom periodu, da nema planove likvidacije Banke, niti intencije smanjivanja kapitala Banke.
- Na dan 31. decembar 2016. godine Banka je na ostalim finansijskim potraživanjima iskazala potraživanje prema Meintl banci, Austrija u iznosu od EUR 15.817 hiljada. Navedeno potraživanje je rezultat prodaje potraživanja koje je Banka imala od svog zavisnog pravnog lica Atlas bank ltd Moskva. U toku je postupak restrukturiranja navedenog potraživanja kojim će se omogućiti uredna dinamika izmirenja obaveza u periodu od 10 godina i otplatom u mjesečnim tranšama.
- Na dan 31. decembar 2016. godine Banka je na ostalim finansijskim potraživanjima iskazala potraživanje prema Bobar banci a.d. Bijeljina u iznosu EUR 1.001 hiljadu koja su na dan 31. decembar 2014. godine bila klasifikovana kao depozit. Nad Bobar bankom a.d. Bijeljina pokrenut je postupak stečaja 24. januara 2017. godine i Banka je prijavila svoja potraživanja. Kao rezultat činjenice da u ovom trenutku nije raspoloživo dovoljno informacija, trenutno nije moguće procijeniti ishod stečajnog postupka, kao ni stvarne ni potencijalne gubitke koje Banka može imati do završetka stečaja.
- Na dan 31. decembar 2016. godine Banka je na investicijama u pridružena preduzeća i zajedničke poduhvate po metodi kapitala iskazala učešća u kapitalu lica koja pripadaju Atlas Grupi. Banka je u skladu sa Planom mjera za ozdravljenje Banke predvidjela prodaju navedenih učešća do 31. decembra 2017. godine. Takođe, ovim Planom predviđena je i dokapitalizacija Banke u iznosu od EUR 10.000 hiljada do 30. novembra 2017. godine, kao i prodaja značajnog dijela nepokretnosti iz stečene aktive.
- Nepovoljno makroekonomsko okruženje nastalo kao rezultat globalne ekonomske krize i njenih posledica na privredu Crne Gore, uzrokovalo je probleme u pogledu naplate plasmana od strane Banke, rast problematičnih kredita, i posledično rast ispravki vrijednosti kredita i potraživanja od clijenata, koji imaju efekat na koeficijent solventnosti Banke. Rukovodstvo aktivno pokušava da poboljša naplatu loših plasmana preduzimajući brojne aktivnosti uključujući preuzimanje kolaterala i restrukturiranje kredita. Banka dominantno forsira rješavanje statusa problematičnih plasmana, a sa glavnim ciljem smanjenje nedostajućih rezervi u cilju održavanja koeficijenta solventnosti iznad propisanog nivoa.
- Na dan 31. decembra 2016.godine Banka je usaglasila sve pokazatelje poslovanja sa propisanim vrijednostima, osim limita ukupne izloženosti banke prema jednom licu ili grupi povezanih lica, ukupne izloženosti prema pravnim licima koja su pod kontrolom lica koje je član odbora direktora, odbora za reviziju ili izvršni direktor, ukupne izloženosti prema pravnim licima koja kontroliše lice koje kontroliše i Banku i propisanog limita – neto otvorena pozicija za pojedinačnu valutu.
- U toku 2016. godine Banka je održavala likvidnost iznad propisanog minimuma. Dalje, Rukovodstvo Banke je kao jedan od ključnih poslovnih ciljeva za 2016. godinu definisalo održavanje visoko likvidne pozicije Banke.

Uzimajući u obzir navedene aktivnosti mjere koje Banka sprovodi, Rukovodstvo Banke vjeruje da su ispunjeni uslovi da Banka nastavi poslovanja u doglednoj budućnosti i u skladu sa tim sastavi finansijske iskaze u skladu sa načelom nastavka poslovanja. Koeffcijent solventnosti objelodanjen od strane Banke na dan 31. decembar 2016. godine iznosi 11,09%.

3. Pregled značajnih računovodstvenih politika

3.1. Konsolidacija

Ovi finansijski iskazi predstavljaju pojedinačne finansijske iskaze Banke u kojima nisu konsolidovani finansijski iskazi sljedećih zavisnih i pridruženih pravnih lica:

Naziv pridruženog Društva	Sjedište	Procenat učešća u kapitalu		Glavna djelatnost
		31. decembar 2016.	31. decembar 2015.	
Atlas life a.d., Podgorica	Podgorica	36,22%	36,22%	Poslovi osiguranja života
Atlas penzija a.d., Podgorica	Podgorica	29,54%	29,54%	Poslovi penzionog osiguranja

Banka nije na isti datum sastavila i pripremila i konsolidovane finansijske iskaze.

3.2. Prihodi i rashodi od kamata, naknada i provizija

Prihodi i rashodi od kamata, uključujući zateznu kamatu i ostale prihode i ostale rashode vezane za kamatonosnu aktivu, odnosno kamatonosnu pasivu, obračunati su po načelu uzročnosti prihoda i rashoda.

Prihodi i rashodi od naknada nastali su pružanjem, odnosno korišćenjem bankarskih usluga, a u iskazu o ukupnom rezultatu se evidentiraju u trenutku pružanja, odnosno korišćenja usluga.

Prihodi od naknada za odobravanje kredita se u skladu sa zahtjevima MRS 18 "Prihodi" i MRS 39 „Finansijski instrumenti: priznavanje i mjerenje”, smatraju sastavnim dijelom kontinuiranog angažovanja kod rezultujućeg finansijskog instrumenta, i shodno tome razgraničavaju se i priznaju kao korekcija prinosa, proporcionalnim metodom. Proporcionalno razgraničavanje naknada se ne razlikuje materijalno od primjene metode efektivne kamatne stope.

3.3. Preračunavanje stranih valuta

(a) *Transakcije i stanja*

Transakcije u stranoj valuti se preračunavaju u funkcionalnu valutu primjenom deviznih kurseva važećih na dan transakcije. Pozitivne i negativne kursne razlike nastale iz izmirenja takvih transakcija i iz preračuna monetarnih sredstava i obaveza izraženih u stranim valutama na kraju godine, priznaju se u bilansu uspjeha.

(b) *Funkcionalna i valuta izvještavanja*

Stavke uključene u finansijske iskaze Banke se odmjeravaju korišćenjem valute primarnog privrednog okruženja u kom Banka posluje (funkcionalna valuta). Ovi finansijski iskazi su prikazani u eurima ("EUR") koji predstavljaju funkcionalnu valutu i valutu prikazivanja finansijskih iskaza Banke (izvještajna valuta).

3.4. Troškovi obezvređenja i rezervisanja

U skladu sa Odlukom o minimalnim standardima za upravljanje kreditnim rizikom u bankama ("Službeni list CG", br. 22/12, 55/12 i 57/13), Banka počevši od 1. januara 2013. godine primjenjuje sopstvenu metodologiju za procjenu obezvređenja bilansne aktive i vjerovatnog gubitka po vanbilansnim stavkama. Shodno ovoj Odluci Banka je na teret rashoda iskazala ispravke vrijednosti bilansne aktive i rezervisanja za gubitke po vanbilansnim stavkama.

3.5. Lizing

Lizing Banke je klasifikovan kao operativni lizing. Plaćanja po osnovu ugovora o operativnom lizingu priznaju se ravnomjerno kao trošak perioda trajanja lizinga.

3.6. Oporezivanje

Oporezivanje je sprovedeno u skladu sa zakonima Crne Gore. Banka plaća porez na dobit, porez na imovinu, poreze i doprinose na zarade i ostale poreze. Osnovicu poreza na dobit predstavlja oporeziva dobit poreskog obveznika. Oporeziva dobit se utvrđuje usklađivanjem dobiti u bilansu uspjeha. Stopa poreza je proporcionalna i iznosi 9% poreske osnovice.

Zakon o porezu na dobit utvrđuje da gubitak po osnovu poreskog bilansa u tekućoj godini ne može da se prenese unazad. Međutim, gubici po poreskom bilansu tekuće godine mogu da smanje oporezivu dobit budućeg perioda (izuzev ako gubitak proističe iz kapitalnih gubitaka ili dobitaka), ali u periodu ne dužem od 5 godina.

Odloženi porez na dobit se obračunava korišćenjem metode utvrđivanja obaveza prema bilansu stanja, za privremene razlike proizašle iz razlike između poreske osnovice potraživanja i obaveza i njihove knjigovodstvene vrijednosti. Važeće poreske stope na datum bilansa stanja se koriste za utvrđivanje razgraničenog iznosa poreza na dobit. Odložene poreske obaveze se priznaju za sve oporezive privremene razlike. Odložena poreska sredstva se priznaju za sve odbitne privremene razlike i poreske gubitke i kredite, koji se mogu prenositi u naredne fiskalne periode, do stepena do kojeg će vjerovatno postojati oporeziva dobit od koje se odložena poreska sredstva mogu iskoristiti.

3.7. Gotovina i gotovinski ekvivalenti

U iskazu o tokovima gotovine pod gotovinom i gotovinskim ekvivalentima se podrazumijevaju gotov novac, sredstva kod Centralne banke Crne Gore, uključujući i obaveznu rezervu i sredstva na računima kod drugih banaka u zemlji i inostranstvu.

3.8. Krediti

Kreditni se procjenjuju u visini odobrenog plasmana umanjeno za iznos otplaćene glavnice kao i za iznos potencijalnih gubitaka koji je zasnovan na procjeni identifikovanih rizika po pojedinačnim plasmanima Banke u skladu sa Metodologijom za obračun ispravke vrijednosti bilansne aktive i rezervisanja za gubitke po vanbilansnim stavkama.

Za svrhu utvrđivanja amortizovane vrijednosti korišćena je ugovorena kamatna stopa koja buduću vrijednost gotovinskih tokova svodi na nominalnu vrijednost odobrenog kredita umanjenog za izvršene otplate glavnice.

Odluke o plasmanima zasnivaju se na informacijama o korisniku kredita, njegovom bonitetu, uz sagledavanje njegove ukupne zaduženosti.

Instrumenti obezbjeđenja naplate potraživanja utvrđuju se posebnom odredbom ugovora između Banke i komitenta. Kao instrument obezbjeđenja naplate potraživanja Banka prihvata mjenice, garancije, zaloge, hipoteke, fiducije i pokretne stvari.

Potencijalni gubici

Banka vrši procjenu, kreiranje i preispitivanje rezervisanja po osnovu rizika kojima je izložena u poslovanju, posebno rezervisanja vezana za gubitke koji mogu nastati po osnovu kreditnog rizika.

U skladu sa Odlukom o minimalnim standardima za upravljanje kreditnim rizikom u bankama ("Službeni list CG", br. 22/12, 55/12 i 57/13), Banka počevši od 1. januara 2013. godine primjenjuje sopstvenu metodologiju za procjenu obezvređenja bilansne aktive i vjerovatnog gubitka po vanbilansnim stavkama.

Kreditni prikazani su u iznosu umanjenom za iznos potencijalnih gubitaka procijenjenih sopstvenom metodologijom za obračun ispravke vrijednosti bilansne aktive. Procjena se vrši pojedinačno i grupno. Ovako obračunata ispravka vrijednosti bilansne aktive i rezervisanja za gubitke po vanbilansnim stavkama knjiži se na teret rashoda Banke.

Plasmani ili grupa plasmana smatra se djelimično ili u potpunosti nenaplativim ako, i samo ako, postoji objektivni dokaz nenaplativosti koji je rezultat jednog ili većeg broja događaja, pri čemu ovi događaji imaju mjerljiv uticaj na procijenjene buduće novčane tokove po osnovu naplate tih potraživanja.

U cilju obezbjeđenja razumnog, opreznog i pravovremenog utvrđivanja gubitaka, Banka identifikuje potraživanja i vanbilanse plasmane za koja će se obračun ispravke vrijednosti bilansne aktive i rezervisanja po osnovu vanbilansnih stavki vršiti na pojedinačnoj osnovi (individualna procjena) i na grupnoj osnovi (Napomena 4.1.1).

Odlukom o minimalnim standardima za upravljanje kreditnim rizikom u bankama je definisano, ako su ispunjeni uslovi za isključivanje potraživanja iz bilansa banke, banka je dužna da to potraživanje otpiše i da ga, u visini dugovanog iznosa, vodi u internoj evidenciji do okončanja postupka naplate. Isključivanje potraživanja iz bilansa banke, nastaje, ako banka u postupku naplate potraživanja ocijeni da vrijednost potraživanja mjerena po amortizacionoj vrijednosti neće biti nadoknađena i da su, ispunjeni uslovi za prestanak priznavanja finansijskog sredstva, što uključuje i sljedeće slučajeve:

- za neobezbijedeno potraživanje kada je nad dužnikom otvoren stečajni postupak koji traje duže od jedne godine, ili ako dužnik kasni sa plaćanjem duže od dvije godine;
- za obezbijedeno potraživanje, kada dužnik kasni sa plaćanjem duže od četiri godine, odnosno ako banka u tom periodu nije primila nijednu uplatu od realizacije kolaterala.

3.9. Rezervacije za potencijalne gubitke

Pored vrednovanja stavki aktive i vanbilansnih stavki, na osnovu sopstvene metodologije, Banka je dužna da zavisno od vjerovatnoće ostvarivanja gubitka, stavke aktive klasifikuje u jednu od sljedećih klasifikacionih grupa:

1. grupu A – „dobra aktiva“; U klasifikacionu grupu „A“ klasifikuje se kredit i druga potraživanja kod kojih postoje čvrsto dokumentovani dokazi da će biti naplaćeni u skladu sa ugovorenim uslovima u punom iznosu,
2. grupu B – „aktiva sa posebnom napomenom“, sa podgrupama „B1“ i „B2“; U klasifikacionu grupu „B“ podgrupe “B1” i “B2”) klasifikuje se kredit za koji postoji mala vjerovatnoća ostvarivanja gubitka, ali taj kredit mora biti predmet posebne pažnje banke, jer bi potencijalni rizik, ukoliko ne bi bio adekvatno praćen, mogao da dovede do slabijih perspektiva u pogledu njegove naplate,
3. grupu C – „substandardna aktiva“, sa podgrupama „C1“ i „C2“; U klasifikacionu grupu „C“ klasifikuje se kredit za koji postoji visoka vjerovatnoća ostvarivanja gubitka, zbog jasno utvrđenih slabosti koje ugrožavaju njegovu otplatu,
4. grupu D – „sumnjiva aktiva“; U klasifikacionu grupu „D“ klasifikuje se kredit za koji je naplata u cjelosti, imajući u vidu kreditnu sposobnost dužnika, vrijednost i mogućnost realizacije kolaterala, malo vjerovatna,
5. grupu E – „gubitak“. U klasifikacionu grupu E – „gubitak“ klasifikuje se kredit koje će biti u potpunosti nenaplativ, ili će biti naplaćen u neznatnom iznosu.

Iznos rezervi za potencijalne gubitke nije predviđen za plasmane Banke klasifikovane u kategoriju A. Procijenjeni iznos rezerve za potencijalne gubitke je obračunat primjenom procenata od 2% do 7% na plasmane klasifikovane u kategoriju B, od 20% do 40% na plasmane kategorije C, 70% na plasmane kategorije D i 100% na plasmane kategorije E.

Prema Odluci o minimalnim standardima za upravljanje kreditnim rizikom u bankama Banka je dužna da utvrđuje razliku između iznosa rezervacija za potencijalne gubitke, obračunatog u skladu sa Odlukom i zbira iznosa ispravke vrijednosti za stavke bilansne aktive i rezervisanja za vanbilansne stavke, izračunatog u skladu sa odredbama Odluke kojima se propisuje način vrednovanja stavki aktive primjenom usvojene Metodologije za obračun ispravke vrijednosti bilansne aktive i rezervisanja za gubitke po vanbilansnim stavkama. Pozitivna razlika između iznosa obračunatih rezervacija za potencijalne gubitke i zbira iznosa ispravke za stavke bilansne aktive i rezervisanja za vanbilansne stavke predstavlja odbačenu stavku od sopstvenih sredstava banke.

3.10. Hartije od vrijednosti raspoložive za prodaju

Hartije od vrijednosti raspoložive za prodaju obuhvataju hartije od vrijednosti koje nije moguće klasifikovati kao finansijska sredstva kojima se trguje, ni kao finansijska sredstva koja se drže do dospjeća i sastoje se od ulaganja u kapital drugih pravnih lica.

Hartije od vrijednosti raspoložive za prodaju čine akcije zatvorenog investicionog fonda i investicione jedinice otvorenog investicionog fonda i druge hartije namijenjene prodaji, a koje se inicijalno priznaju po nabavnoj vrijednosti. Nakon inicijalnog priznavanja, hartije od vrijednosti raspoložive za prodaju se iskazuju po fer vrijednosti. Fer vrijednost hartija od vrijednosti koje se kotiraju na berzi zasniva se na tekućim cijenama ponude. Nerealizovani dobitci i gubici po osnovu hartija raspoloživih za prodaju evidentiraju se u okviru rezervi, dok se hartija od vrijednosti ne proda, naplata ili na drugi način realizuje, ili dok ta hartija od vrijednosti nije trajno obezvrijeđena. Kada se hartije od vrijednosti raspoložive za prodaju otuđe ili kada im se umanjuje vrijednost, kumulirane korekcije fer vrijednosti priznate u okviru kapitala evidentiraju se u bilansu uspjeha.

Hartije od vrijednosti raspoložive za prodaju koje se ne kotiraju na berzi, vrednovane su po tržišnoj vrijednosti osim kada su okolnosti takve da se fer vrijednost ne može pouzdano odrediti. U tom slučaju, vrednovanje se vrši po nabavnoj vrijednosti umanjenoj za ispravku vrijednosti

3.11. Hartije od vrijednosti koje se drže do dospijea

Ulaganja koja se drže do dospijea predstavljaju nederivatna finansijska sredstva sa fiksnim i odredivim isplatama i fiksnim dospjecom, i za koja rukovodstvo Banke ima pozitivnu namjeru i sposobnosti da ih drži do roka dospijea. Ove hartije od vrijednosti su priznate po amortizovanoj vrijednosti umanjenoj za procijenjene gubitke po osnovu obezvređenja. Ukoliko Banka prodaje više od beznačajnog iznosa investicije koja se drži do dospijea, čitava kategorija ulaganja se obilježava i reklasifikuje kao raspoloživa za prodaju.

3.12. Investicije u pridružena preduzeća i zajedničke poduhvate po metodi kapitala

Ulaganja u vlasničke finansijske instrumente, koji nemaju kotiranu tržišnu cijenu na aktivnom tržištu i čija se fer vrijednost ne može pouzdano izmjeriti, priznaju se po trošku ulaganja (nabavnoj vrijednosti), umanjenoj za eventualno obezvređenje koje odražava smanjenje vrijednosti uslijed nastalih gubitaka u poslovanju pravnog lica.

3.13. Nekretnine, postrojenja, oprema i nematerijalna sredstva

Nekretnine, postrojenja i oprema su na dan 31. decembra 2016. godine iskazani po nabavnoj vrijednosti, umanjenoj za akumuliranu ispravku vrijednosti. Nabavnu vrijednost čini vrijednost po fakturi dobavljača, uvećana za zavisne troškove po osnovu nabavke i troškove dovođenja sredstva u stanje funkcionalne pripravnosti.

Amortizacija se ravnomjerno obračunava na nabavnu vrijednost primjenom sljedećih godišnjih stopa, s ciljem da se poslovni prostor i ostala fiksna aktiva u potpunosti otpišu u toku njihovog korisnog vijeka trajanja:

Građevinski objekti	2%
Kompjuteri	30%
Namještaj i oprema	7% - 20%
Nematerijalna ulaganja	20% - 33%

Obračun amortizacije počinje kada se sredstva stave u upotrebu. Nije bilo promjena u stopama amortizacije u odnosu na uporednu izvještajnu godinu.

3.14. Obezvredenje materijalne i nematerijalne imovine

Ukoliko postoji indikacija da je neko sredstvo obezvrijeđeno, nadoknativ iznos te imovine se procjenjuje kako bi se utvrdio iznos obezvredjenja. Ukoliko je nadoknativi iznos nekog sredstva procijenjen kao niži od vrijednosti po kojoj je to sredstvo prikazano, postojeća vrijednost tog sredstva se umanjuje do visine nadoknativne vrijednosti.

Gubitak po osnovu obezvredjenja vrijednosti imovine priznaje se kao rashod tekućeg perioda i iskazuje se u okviru ostalih rashoda. Ako naknadno dođe do situacije da gubitak zbog obezvredjenja priznat u ranijim godinama ne postoji ili se smanjio, vrijednost sredstva se povećava do revidirane procjene o njegovoj nadoknativnoj vrijednosti, ali tako da povećana vrijednost po kojoj se sredstvo vodi ne bude veća od vrijednosti po kojoj bi se sredstvo vodilo da nije bio u prethodnim godinama priznat utvrđeni gubitak zbog obezvredjavanja sredstava.

Rukovodstvo Banke smatra da ukupna vrijednost materijalne i nematerijalne imovine sa stanjem na dan 31. decembra 2016. godine nije precijenjena.

3.15. Stečena aktiva

Zemljište, građevinski objekti i oprema nad kojima je Banka stekla vlasništvo po osnovu naplate potraživanja (koja ne ispunjavaju uslove priznavanja u okviru pozicije sredstva namijenjena prodaji u skladu sa zahtjevima MSFI 5) iskazuju se na poziciji "Ostala poslovna potraživanja".

Banka evidentira primljena sredstva po vrijednosti neotplaćene glavnice i pripadajućih kamata i drugih naknada u momentu sticanja prava.

U skladu sa Odlukom o minimalnim standardima za ulaganja banaka u nepokretnosti i osnovna sredstva ("Sl. list Crne Gore", br. 24/2009, 66/2010, 58/2011, 61/2012, 13/2013, 51/2013 i 16/15) ukupna ulaganja banke u nepokretnosti i osnovna sredstva ne smiju biti veća od 50% sopstvenih sredstava banke. Izuzetno, banka može imati ulaganja u nepokretnosti i osnovna sredstva i iznad nivoa od 50% sopstvenih sredstava, ako su ispunjeni sljedeći uslovi:

- iznos ulaganja u nepokretnosti i osnovna sredstva koji prelazi 50% sopstvenih sredstava banka tretira kao odbitnu stavku pri izračunavanju ukupnog iznosa sopstvenih sredstava banke;
- nakon umanjenja sopstvenih sredstava banke, nivo sopstvenih sredstava i koeficijent solventosti banke prelaze zakonom propisani minimum.

Na osnovu člana 4. Odluke o minimalnim standardima za ulaganje banaka u nepokretnosti i osnovna sredstva utvrđuje se sledeće: Za nepokretnost koju je stekla u zamjenu za potraživanja u postupku restrukturiranja duga, u stečajnom postupku, odnosno postupku likvidacije nad dužnikom banke, u postupku reorganizacije dužnika u skladu sa propisima kojima se uređuje stečaj, ili u postupku izvršenja radi namirenja potraživanja, banka je dužna da pri obračunavanju ukupnog iznosa ulaganja u nepokretnosti i osnovna sredstva u obračun uključi vrijednost te nepokretnosti minimalno u sljedećim procentima:

- 0%, ako od dana sticanja nepokretnosti nije proteklo više od četiri godine;
- 30%, ako je od dana sticanja nepokretnosti proteklo više od četiri, ali ne više od pet godina;
- 50% ako je od dana sticanja nepokretnosti proteklo pet, ali ne više od šest godina;
- 75%, ako je od dana sticanja nepokretnosti proteklo više od šest godina.

3.16. Rezervisanja

Rezervisanja se priznaju kada:

- Banka ima važeću zakonsku ili ugovorenu obavezu koja je rezultat prošlih događaja;
- kada je u većoj mjeri vjerovatno da će podmirenje obaveze iziskivati odliv sredstava;
- kada se pouzdano može procijeniti iznos obaveze.

Rezervisanja se odmjeravaju po sadašnjoj vrijednosti očekivanih izdataka potrebnih za izmirenje obaveza. Rezervisanja se razmatraju na datum svakog iskaza o finansijskoj poziciji i prilagođavaju tako da odražavaju najbolju sadašnju procjenu. Ako više nije vjerovatno da će odliv sredstava koji predstavlja ekonomske koristi biti potreban za namirenje date obaveze, rezervisanje se ukida preko bilansa uspjeha.

Banka ne priznaje rezervisanje po osnovu potencijalnih obaveza dok ne potvrdi da li ima sadašnju obavezu koja može da dovede do odliva resursa koji predstavljaju ekonomske koristi ili ako pouzdana procjena ne može da se napravi, te se u tom slučaju objelodanjuje.

3.17. Naknade zaposlenima

Doprinosi kojima se obezbjeđuje socijalna sigurnost zaposlenih

U skladu sa propisima koji se primjenjuju u Crnoj Gori, Banka je u obavezi da plaća doprinose državnim fondovima kojima se obezbjeđuje socijalna sigurnost zaposlenih. Ove obaveze uključuju doprinose za zaposlene na teret poslodavca u iznosima obračunatim po stopama propisanim relevantnim zakonskim propisima. Banka je, takođe, obavezna da od bruto zarada zaposlenih obustavi doprinose i da ih, u ime zaposlenih, uplati tim fondovima. Doprinosi na teret poslodavca i doprinosi na teret zaposlenog se knjiže na teret rashoda perioda na koji se odnose.

Obaveze po osnovu otpremnina

U skladu sa Zakonom o radu, Banka je u obavezi da isplati naknadu zaposlenima prilikom odlaska u penziju. Dugoročne obaveze po osnovu rezervisanja po osnovu otpremnina za odlazak u penziju nakon ispunjenih uslova predstavljaju sadašnju vrijednost očekivanih budućih isplata zaposlenima utvrđenu aktuarskim odmjeravanjem, sa sljedećim pretpostavkama: diskontna stopa 10%, rast zarada 3%, stopa fluktuacije zaposlenih 5% (2015: diskontna stopa 10%, rast zarada 3%, stopa fluktuacije zaposlenih 5%).

3.18. Finansijske obaveze – Obaveze po kreditima

Obaveze po kreditima se inicijalno priznaju po fer vrijednosti umanjenoj za nastale troškove transakcije. Obaveze za kredite se naknadno iskazuju po amortizovanoj cijeni. Sve razlike između ostvarenog priliva (umanjenog za troškove transakcije) i vrijednosti otplata, priznaju se u bilansu uspjeha u periodu korišćenja kredita primjenom metode efektivne kamatne stope.

3.19. Pravična (fer) vrijednost

Međunarodni standard finansijskog izvještavanja 13 - „Odmjeravanje fer vrijednosti“ predviđa objelodanjivanje pravične (fer) vrijednosti finansijskih sredstava i finansijskih obaveza u napomenama uz finansijske iskaze. Za navedene potrebe, pravična (fer) vrijednost je definisana kao vrijednost koja bi se naplatila za prodaju sredstva odnosno platila za izmirenje obaveze u regularnoj transakciji između učesnika na tržištu na dan mjerenja u datim tržišnim okolnostima. Obaveza Banke je da objelodani sve informacije u vezi sa fer vrijednošću sredstava, potraživanja i obaveza za koje postoje raspoložive tržišne informacije i za koje se identifikuje materijalno značajna razlika između knjigovodstvenih vrijednosti i fer vrijednosti. MSFI 13 zahtijeva objelodanjivanje mjerenja fer vrijednosti prema sljedećim hijerarhijskim nivoima:

- kotirane cijene (nekorigovane) na aktivnom tržištu za ista sredstva ili iste obaveze (nivo 1);
- informacije, osim kotiranih cijena uključenih u nivo 1, koje su zasnovane na dostupnim tržišnim podacima za sredstva ili obaveze, bilo direktno (tj. cijene) ili indirektno (tj. izvedeni iz cijena) (nivo 2),
- informacije o sredstvu ili obavezi koje nijesu zasnovane na dostupnim tržišnim podacima (nivo 3).

Fer vrijednost finansijskih instrumenata kojima se trguje na aktivnom tržištu zasniva se na kotiranim tržišnim cijenama na dan bilansa stanja. Fer vrijednost finansijskih instrumenata kojima se ne trguje na aktivnom tržištu utvrđuje se različitim tehnikama procjene. Banka primjenjuje različite metode i utvrđuje pretpostavke koje se zasnivaju na tržišnim uslovima koji postoje na datum bilansa stanja. Te metode uključuju kotirane tržišne cijene ili kotirane cijene za slične instrumente, te procijenjene diskontovane vrijednosti novčanih tokova.

U Crnoj Gori ne postoji dovoljno tržišno iskustvo, stabilnost i likvidnost kod kupovine i prodaje finansijskih sredstava i obaveza, kao i ostalih finansijskih instrumenata, i zvanične tržišne informacije nisu u svakom trenutku raspoložive. Stoga, pravičnu (fer) vrijednost nije moguće pouzdano utvrditi u uslovima nepostojanja aktivnog tržišta, kako to zahtijevaju MRS i MSFI. Po mišljenju rukovodstva, iznosi objelodanjeni u finansijskim iskazima odražavaju realnu vrijednost koja je u datim okolnostima najvjerodostojnija i najkorisnija za potrebe izvještavanja. Za iznos identifikovanih procijenjenih rizika da knjigovodstvena vrijednost neće biti realizovana, vrši se obezvređenje vrijednosti na osnovu odluke rukovodstva Banke.

3.20. Transakcije sa povezanim licima

Prema definiciji MRS 24 “Objelodanjivanja povezanih strana” povezane strane su strane koje predstavljaju:

- društva koja direktno ili indirektno putem jednog ili više posrednika kontrolišu izvještajno društvo ili su pod njegovom kontrolom, odnosno koja izvještajno društvo kontrolišu zajedno s drugim subjektima;
- pridružena društva u kojima Banka ima značajan uticaj, a koja nisu ni povezano lice, niti zajedničko ulaganje investitora;
- fizičke osobe koje direktno ili indirektno imaju pravo glasa u Banci koje im omogućava značajan uticaj na Banku, kao i bilo koji drugi subjekt za koji se očekuje da će uticati ili biti pod uticajem povezane osobe u poslovanju sa Bankom;
- rukovodioci na ključnim položajima, odnosno osobe koje imaju ovlašćenja i odgovornosti za planiranje, usmjeravanje i kontrolisanje aktivnosti Banke, uključujući direktore i ključno rukovodstvo.

Prilikom posmatranja svake moguće transakcije sa povezanom stranom pažnja je usmjerena na suštinu ekonomskih odnosa, a ne samo na pravni oblik. Na osnovu odredbi Zakona o bankama („Sl. list Crne Gore“ 17/08, 44/10 i 40/11), član 3 Pojmovnik, lica povezana sa bankom su:

- članovi organa banke, akcionari, zaposleni u banci, kao i članovi njihove uže porodice (bračni drug i djeca),
- pravno lice u kojem lice koje ima kvalifikovano učešće u banci takođe ima kvalifikovano učešće,
- pravno lice u kojem jedno od lica (koji su naprijed navedeni) ima značajan uticaj ili je lice direktor ili član odbora direktora ili drugog odgovarajućeg organa tog pravnog lica,
- lice koje ima učešće u kapitalu ili glasačkim pravima od najmanje 50% u pravnom licu koje ima kvalifikovano učešće u banci.

4. Finansijski instrumenti (upravljanje rizicima i kapitalom)

4.1. Upravljanje rizicima

Banka kontinuirano upravlja svim rizicima kojima je izložena u svom poslovanju. Osnov upravljanja rizicima je postavljen u Bančinih strategijama, politikama, procedurama i metodologijama. Navedenim aktima Banke uspostavlja se sistem identifikacije, mjerenja, praćenja i izvještavanja inherentnih rizika poslovanja, definišu odgovarajući limiti i kontrole za upravljanje istima. Interni akti iz domena upravljanja rizicima su predmet redovne kontrole i ažuriranja u cilju adekvatnog odgovora na promjene nastale u poslovanju Banke, odnosno na konkurentnom tržištu bankarskih proizvoda i usluga.

Odjeljenje za upravljanje rizicima je odgovorno za praćenje izloženosti Banke pojedinim rizicima i usaglašenost sa internim aktima iz oblasti upravljanja rizicima, o čemu na detaljan način mjesečno izvještava Odbor direktora i Odbor za reviziju. Pored toga, za praćenje sistema upravljanja pojedinim rizicima nadležan je i ALCO Komitet (Komitet za upravljanje aktivom i pasivom), kao i izvršni direktori ključnih područja poslovanja u svom domenu.

Banka prepoznaje sledeće materijalne rizike kojima je izložena u svom poslovanju:

- Kreditni rizik
- Tržišni rizici
- Rizik kamatne stope iz bankarske knjige
- Rizik likvidnosti
- Operativni rizik
- Rizik zemlje
- Rizik koncentracije
- Ostali rizici.

4.1.1. Kreditni rizik

Kreditni rizik predstavlja vjerovatnoću ostvarivanja gubitaka u poslovanju banke zbog dužnikovog neispunjavanja obaveza prema banci. Navedena definicija uključuje i rizik druge strane, emitenta i plasmana.

Svojom kreditnom politikom Banka utvrđuje mjerila u okviru kojih želi da vrši svoje poslovanje, kao i ključne parametre kojima se reguliše način na koji se kreditne usluge i proizvodi struktuiraju, odobravaju, obezbjeđuju i vode, a sve u cilju adekvatnog praćenja, održavanja i upravljanja kreditnim portfolijom Banke.

Dugoročne i kratkoročne kredite Banka odobrava u skladu sa zakonom: pravnim licima, fizičkim licima, javnom sektoru (Vladi, opštinama, javnim preduzećima, pravosudnim i upravnim organima i drugim organizacijama i zajednicama), preduzetnicima, fondovima, drugim finansijskim institucijama.

U poslovima sa pravnim licima, Banka je fokusirana na velike i značajne privredne i vanprivredne subjekte, kao i na mala i srednja preduzeća (SME). U poslovima sa fizičkim licima Banka odobrava kredite fizičkim licima koji ispunjavaju uslove vezane za pojedine proizvode.

Banka kredite odobrava rezidentima i nerezidentima.

Na osnovu Odluke o minimalnim standardima za upravljanje kreditnim rizikom u bankama, Banka je dužna da, za stavke bilansne aktive po osnovu kojih je izložena kreditnom riziku, vrši procjenu obezvređenja kao i da te stavke klasifikuje u odgovarajuću klasifikacionu grupu, i to u bruto iznosu.

Takođe, Banka ima obavezu da vrši klasifikaciju vanbilansnih stavki (garancije, date kreditne obligacije, avali, ostala jemstva, akreditivi i ostale vanbilansne obaveze) po pojedinim klasifikacionim kategorijama i u ukupnom iznosu.

U nastavku je prikazan pregled bilansne aktive i vanbilansnih stavki za 2016. godinu:

ATLAS BANKA AD, PODGORICA
Napomene uz pojedinačne finansijske iskaze

Stavke aktive bilansa	Novčani kolateral	Ostali kolaterali	Klasifikacija					Ukupno	(000 EUR-a)
			A	B	C	D	E		
			Ukupni krediti i potraživanja	1.743	244.460	115.946	25.274		16.533
Kreditni od banaka i klijenata	1.735	244.460	66.473	23.199	13.892	1.192	1.677	106.433	
Sredstva i depoziti kod banaka	-	-	49.566	-	-	-	-	49.566	
Kamata	6	-	264	2.092	2.499	634	409	5.898	
Potraživanja banke po neizmirenim akceptima, garancijama i mjenicama	-	-	-	-	53	-	6	59	
Vremenska razgraničenja	2	-	(357)	(17)	89	-	-	(285)	
Investicione HOV	-	-	8.051	-	-	-	-	8.051	
Investicije u pridružena preduzeća i zajedničke poduhvate po metodi kapitala i u zavisna preduzeća	-	-	2.086	-	-	-	-	2.086	
Ostale stavke aktive u aktivi na koje se izdvajaju rezervacije	-	-	116	21	27	3	38	205	
Aktiva na koju se izdvajaju rezervacije za potencijalne gubitke	1.743	244.460	126.199	25.295	16.560	1.829	2.130	172.013	
Ukupno ispravka vrijednosti za kredite i ostale stavke aktive	-	-	(1.080)	(1.441)	(2.651)	(587)	(817)	(6.576)	
Bilansna aktiva na koju se ne izdvajaju rezerve za potencijalne gubitke	-	-	93.963	-	-	-	-	93.963	
Ukupno aktiva :	1.743	244.460	220.162	25.295	16.560	1.829	2.130	265.976	
UKUPNA AKTIVA - UKUPNE ISPRAVKE VRIJEDNOSTI	1.743	244.460	219.082	23.854	13.909	1.242	1.313	259.400	

Kolateral po kategorijama

	A	B	C	D	E	UKUPNO
Kreditni ili dio kredita obezbijeđeni novčanim depozitom	1.743	-	-	-	-	1.743
Kreditni ili dio kredita obezbijeđeni ostalim kolateralom	180.234	37.271	22.218	1.337	3.400	244.460

Stavke aktive vanbilansa	Novčani kolateral	Ostali kolaterali	Klasifikacija					Ukupno	(000 EUR-a)
			A	B	C	D	E		
			Izdane garancije	231	14.101	11.274	2.028		8
Date kreditne obligacije (odobreni, a neiskorišćeni krediti)	360	-	7.391	31	10	5	2	7.439	
Vanbilans na koji se izdvajaju rezervacije za potencijalne gubitke	591	14.101	18.665	2.059	18	5	2	20.749	
Rezervisanja za gubitke po vanbilansu	-	-	(47)	(1)	(3)	-	-	(51)	
Vanbilansna aktiva na koje se ne izdvajaju rezerve za potencijalne gubitke	-	-	288.776	-	-	-	-	288.776	
Ukupno vanbilans	591	14.101	307.441	2.059	18	5	2	309.525	

Kolateral po kategorijama

	A	B	C	D	E	UKUPNO
Vanbilansne stavke obezbijeđene novčanim depozitom	591	-	-	-	-	591
Vanbilans obezbijeđen drugim validnim kolateralom	13.536	565	-	-	-	14.101

U nastavku je prikazan pregled bilansne aktive i vanbilansnih stavki za 2015. godinu:

Stavke aktive bilansa	Novčani kolateral	Ostali kolaterali	Klasifikacija					Ukupno
			A	B	C	D	E	
Ukupni krediti i potraživanja	1.473	241.306	129.882	45.099	9.948	2.013	2.059	189.001
Kreditni od banaka i klijenata	1.471	241.306	82.486	41.830	8.437	1.353	1.719	135.825
Sredstva i depoziti kod banaka	-	-	44.541	-	-	-	-	44.541
Kamata	1	-	831	3.144	1.383	660	340	6.358
Potraživanja banke po neizmirenim akceptima, garancijama i mjenicama	-	-	2.431	113	78	-	-	2.622
Vremenska razgraničenja	1	-	(407)	12	50	-	-	(345)
Investicione HOV	-	-	9.225	-	-	-	-	9.225
Investicije u pridružena preduzeća i zajedničke poduhvate po metodi kapitala i u zavisna preduzeća	-	-	2.091	-	-	-	-	2.091
Ostale stavke aktive u aktivi na koje se izdvajaju rezervacije	-	-	130	54	16	6	16	222
Aktiva na koju se izdvajaju rezervacije za potencijalne gubitke	1.473	241.306	141.328	45.153	9.964	2.019	2.075	200.539
Ukupno ispravka vrijednosti za kredite i ostale stavke aktive	-	-	(1.179)	(1.168)	(1.707)	(669)	(736)	(5.459)
Bilansna aktiva na koju se ne izdvajaju rezerve za potencijalne gubitke	-	-	67.739	-	-	-	-	67.739
Ukupno aktiva :	1.473	241.306	209.067	45.153	9.964	2.019	2.075	268.278
UKUPNA AKTIVA - UKUPNE ISPRAVKE VRIJEDNOSTI	1.473	241.306	207.888	43.985	8.257	1.350	1.339	262.819

Kolateral po kategorijama

Kreditni ili dio kredita obezbijedeni novčanim depozitom

Kreditni ili dio kredita obezbijedeni ostalim kolateralom sa šifrom

	A	B	C	D	E	UKUPNO
Kreditni ili dio kredita obezbijedeni novčanim depozitom	1.473	-	-	-	-	1.473
Kreditni ili dio kredita obezbijedeni ostalim kolateralom sa šifrom	151.864	69.551	15.548	776	3.567	241.306

Stavke aktive vanbilansa	Novčani kolateral	Ostali kolaterali	Klasifikacija					Ukupno
			A	B	C	D	E	
Izdane garancije	222	13.253	10.368	1.528	458	-	-	12.354
Date kreditne obligacije (odobreni, a neiskorišćeni kreditni)	600	-	6.771	346	62	22	7	7.208
Vanbilans na koji se izdvajaju rezervacije za potencijalne gubitke	822	13.253	17.139	1.874	520	22	7	19.562
Rezervisanja za gubitke po vanbilansu	-	-	(88)	(11)	(20)	(7)	(3)	(129)
Vanbilansna aktiva na koje se ne izdvajaju rezerve za potencijalne gubitke	-	-	277.717	-	-	-	-	277.717
Ukupno vanbilans	822	13.253	294.856	1.874	520	22	7	297.279

Kolateral po kategorijama

Vanbilansne stavke obezbijedene novčanim depozitom

Vanbilans obezbijeden drugim validnim kolateralom (šifra)

	A	B	C	D	E	UKUPNO
Vanbilansne stavke obezbijedene novčanim depozitom	822	-	-	-	-	822
Vanbilans obezbijeden drugim validnim kolateralom (šifra)	11.092	1.989	172	-	-	13.253

Pregled izloženosti po kreditnim kategorijama ukupnih kredita i potraživanja za 2016. i 2015. godinu prikazan je u narednoj tabeli:

Kategorija rizika	31. decembar 2016. godine					31. decembar 2015. godine				
	Bruto izloženost	Rezerva za potencijalne kreditne gubitke	Ispravka	Neto krediti (bruto krediti-rezerve)	Neto krediti (bruto krediti-Ispravka)	Bruto izloženost	Rezerva za potencijalne kreditne gubitke	Ispravka	Neto krediti (bruto-rezerve)	Neto krediti (bruto krediti-Ispravka)
E	2.092	2.091	816	1	1.276	2.059	2.060	736	(1)	1.323
D	1.826	1.278	587	548	1.239	2.013	1.409	669	604	1.344
C	16.533	3.956	2.649	12.577	13.884	9.948	2.638	1.707	7.310	8.242
B	25.274	1.336	1.439	23.938	23.835	45.099	1.584	1.168	43.515	43.933
A	115.946	-	650	115.946	115.296	129.882	-	1.179	129.882	128.703
	161.671	8.661	6.141	153.010	155.530	189.001	7.691	5.459	181.310	183.545

Pregled pokrivenosti kredita i izdatih garancija kolateralima (hipoteke, zaloge i HOV):

Izloženost	31. decembar 2016. godine			31. decembar 2015. godine		
	Bruto izloženost	Procijenjena vrijednost kolaterala	Pokrivenost	Bruto izloženost	Procijenjena vrijednost kolaterala	Pokrivenost
AKTIVNI KREDITI						
Pravna lica	124.417	247.196	198,68%	146.849	227.890	155,18%
Fizička lica	33.081	21.794	65,88%	37.326	23.053	61,76%
Overdraft	626	-	-	789	-	-
Kreditne kartice	3.547	378	10,66%	4.037	535	13,25%
	161.671	269.368	166,61%	189.001	251.478	133,06%
GARANCIJE	13.310	18.631	139,98%	12.354	25.439	205,92%
UKUPNO:	174.981	287.999		201.355	276.917	

Koncentracija bruto plasiranih kredita po vrsti komitenta prikazana je u narednoj tabeli:

Vrsta klijenta	31. decembar 2016.		U hiljadama EUR	
	Učešće		31. decembar 2015.	
	Iznos	(%)	Iznos	Učešće (%)
Jedinice lokalne samouprave i javne službe jedinica lokalne samouprave	2.575	2,42%	3.652	2,69%
Privredna društva u većinskom državnom vlasništvu	1.843	1,73%	1.795	1,32%
Privredna društva u privatnom vlasništvu	66.440	62,42%	89.723	66,06%
Preduzetnici	254	0,24%	415	0,31%
Fizička lica	31.766	29,85%	36.164	26,63%
Kreditne kartice (pravna i fizička lica)	3.547	3,33%	4.037	2,97%
Nevladine i druge neprofitne organizacije	8	0,01%	39	0,03%
UKUPNO:	106.433	100,00%	135.825	100,00%

Pregled restrukturiranih kredita u toku godine i načina restrukturiranja:

	U hiljadama EUR	
	31. decembar 2016.	31. decembar 2015.
Produženje roka otplate za glavnica ili kamatu	20.693	34.148
Kapitalizovanje kamate po kreditu odobrenom dužniku	-	626
Ostale slične pogodnosti koje olakšavaju finansijsku poziciju dužnika	5.482	1.714
	26.175	36.488

Odgovornost za odobravanje kredita

Organi i lica za odobravanje kredita i kreditnih limita su: Odbor direktora, Glavni izvršni direktor, Izvršni direktor za komercijalu, Izvršni direktor za međunarodne poslove, Direktor sektora za privredu, Direktor sektora za poslove sa stanovništvom, Direktor Sektora za kartično poslovanje i alternativne kanale, Direktori filijala i šefovi ekspozitura i šaltera Banke.

Odbor direktora je organ koji odobrava transakcije koje značajno utiču na strukturu bilansa i rizičnost poslovanja Banke, u skladu sa Zakonom, podzakonskim aktima, politikama i procedurama za upravljanje rizicima. Plasmani koje značajno utiču na strukturu bilansa i rizičnost poslovanja Banke su plasmani koji su jednaki i preko 10% sopstvenih sredstava banke.

Kredite i kreditne limite jednake i preko 10% sopstvenih sredstava Banke odobrava Odbore direktora Banke.

Kredite i kreditne limite do 10% sopstvenih sredstava Banke odobravaju Glavni izvršni direktor Banke, Izvršni direktor za komercijalu i Izvršni direktor za međunarodne poslove (za kreditne limite po karticama).

Kredite i kreditne limite do EUR 50 hiljada ukupne izloženosti po klijentu odobravaju Direktor Sektora za privredu, Direktor Sektora za poslove sa stanovništvom i Direktor Sektora za kartično poslovanje i alternativne kanale (za kreditne limite po karticama), dok one preko EUR 50 hiljada navedena lica odobravaju uz prethodnu saglasnost i uz potpis na ugovoru od strane Glavnog izvršnog direktora Banke ili Izvršnog direktora za komercijalu, odnosno Izvršnog direktora za međunarodne poslove (za kreditne limite po karticama).

Kredite, kreditne limite i garancije do nivoa od EUR 30 hiljada po klijentu za pravna lica i preduzetnike, odnosno do EUR 10 hiljada ukupne izloženosti po klijentu za fizička lica, odobravaju direktori filijala, a ugovor potpisuju direktor Filijale i kontrolor, odnosno lica koja ih zamjenjuju.

Direktori filijala odobravaju kredite, kreditne limite i garancije od EUR 30 hiljada do EUR 50 hiljada ukupne izloženosti po klijentu za pravna lica i preduzetnike, uz prethodnu saglasnost i uz potpis na ugovoru od strane Direktora sektora za privredu, Direktora sektora za poslove sa stanovništvom i Direktora sektora za kartično poslovanje i alternativne kanale (za kreditne limite po karticama), dok iznose preko EUR 50 hiljada ukupne izloženosti po klijentu odobravaju uz prethodnu saglasnost i uz potpis na ugovoru od strane Glavnog izvršnog direktora ili Izvršnog direktora za komercijalu, odnosno Izvršnog direktora za međunarodne poslove (za kreditne limite po karticama).

Kredite, kreditne limite i garancije do nivoa od EUR 10 hiljada po klijentu za pravna lica i preduzetnike, odnosno do EUR 5 hiljada ukupne izloženosti po klijentu za fizička lica, odobravaju šefovi Ekspozitura i Šaltera, a Ugovor potpisuju šefovi Ekspozitura i Šaltera i kontrolor, odnosno lica koja ih zamjenjuju.

Šefovi Ekspozitura i Šaltera odobravaju kredite i kreditne limite od EUR 10 hiljada do EUR 50 hiljada ukupne izloženosti po klijentu uz prethodnu saglasnost i uz potpisa na ugovoru od strane Direktora sektora za privredu, Direktora sektora za poslove sa stanovništvom i Direktora Sektora za kartično poslovanje i alternativne kanale (za kreditne limite po karticama), dok iznose preko EUR 50 hiljada ukupne izloženosti po klijentu odobravaju uz prethodnu saglasnost i uz potpisa na ugovoru od strane Glavnog izvršnog direktora ili Izvršnog direktora za komercijalu, odnosno Izvršnog direktora za međunarodne poslove (za kreditne limite po karticama).

Kreditni odbor, kao stalno tijelo Odbora direktora, razmatra predloge (daje mišljenje) za odobravanje kredita/kreditnih limita, odnosno garancija (isključujući garancije ponude kao i kredite pokrivene novčanim depozitom) za izloženosti koje u ukupnom, po klijentu, prelaze iznos od EUR 30 hiljada za privredu, odnosno EUR 10 hiljada za stanovništvo.

Kreditni odbor svoje sjednice, zbog potrebe za hitnim odlučivanjem, može održavati telefonskim ili elektronskim putem.

Za odobravanje kredita/garancija koji prelaze iznos od EUR 300 hiljada ukupne izloženosti po klijentu za privredu, odnosno EUR 50 hiljada ukupne izloženosti po klijentu za stanovništvo, u razmatranje se uključuje i Odjeljenje za upravljanje rizicima.

Glavni izvršni direktor ili Izvršni direktor za komercijalne poslove, odnosno Izvršni direktor za međunarodne poslove (za kreditne limite po karticama), može (iz opravdanih razloga) za VIP klijente (pravna ili fizička lica) odobriti izdavanje garancija ili kredita i kreditnih limita po skraćenom postupku.

Svaka promjena bitnih elemenata Ugovora (restrukturiranje, refinansiranje i reprogram kredita i izmjene kolaterala), odnosno svaki oblik aneksiranja Ugovora o kreditu moraju biti razmatrani od strane Kreditnog odbora, odnosno Odbora direktora u skladu sa Kreditnom politikom.

Glavni Izvršni direktor i/ili Izvršni direktor za komercijalu i/ili Izvršni direktora za međunarodne poslove mogu, u slučajevima kada Kreditni odbor nije saglasan sa plasmanom, dostaviti Odboru direktora predlog kreditnog plasmana na izjašnjenje.

Principi i okvir upravljanja kreditnim rizikom

Opšti principi na kojima Banka zasniva upravljanje kreditnim rizikom formulisani su na sledeći način:

- odobravanje kredita na osnovu kojih se osigurava otplata. Na taj način Banka štiti svoj prihod od kreditnih gubitaka i drugih troškova održavanja problematičnih kredita;
- ulaganje Bančinih sredstava na profitabilan način u kvalitetne kredite u cilju zaštite deponenata i za dobrobit akcionara;
- zadovoljavanje legitimne potrebe za kreditima na lokalnom tržištu i u okruženju u kojem Banka posluje;
- racionalnost u standardima odobravanja kredita;
- pažljivo i kontinuirano praćenje kreditnih odnosa koji se pogoršavaju;
- izbjegavanje različitih oblika koncentracije izloženosti u okviru kreditnog portfolija.

Okvir upravljanja kreditnim rizikom sastoji se od sledećih aktivnosti:

- odobravanje kredita
- analiza kreditnog zahtjeva
- procjena kreditne sposobnosti zajmotražioca
- analiza kolaterala
- kreditni dosije
- mjerenje kreditnog rizika
- proces praćenja i kontrolisanja kreditnog rizika
- postupanje sa nekvalitetnim kreditima
- ublažavanje kreditnog rizika
- stresno testiranje.

Prije odobravanja kredita i drugih plasmana, Banka procjenjuje kreditnu sposobnost zajmotražioca, polazeći pri tom od odredbi Odluke o minimalnim standardima za upravljanje kreditnim rizikom u bankama (u daljem tekstu: Odluka) i internih akata.

Nakon prijema zahtjeva za odobrenje kredita, Banka vrši analizu istog čime utvrđuje namjenu kredita, procjenjuje kreditnu sposobnost zajmotražioca, vrijednost i kvalitet založenog kolaterala, kao i uticaj drugih faktora koji su od značaja za mjerenje izloženosti kreditnom riziku u konkretnom slučaju (urednost u izmirivanju obaveza, tržišna pozicija zajmotražioca, i dr.). Procjena kreditne sposobnosti podnosioca zahtjeva se utvrđuje na osnovu procjene Banke o sposobnosti i spremnosti dužnika da iz primarnih izvora blagovremeno i u potpunosti otplati svoj dug, procjene kvaliteta kolaterala i procjenom drugih relevantnih faktora. Primarnim izvorima otplate duga smatraju se naročito novčana sredstva ostvarena iz poslovnih i drugih aktivnosti dužnika.

Prije odobravanja kredita Banka procjenjuje vrijednost i pravnu valjanost kolaterala. Procjena kvaliteta kolaterala vrši se na osnovu njegove neto vrijednosti, tržišnih i drugih uslova za realizaciju tog kolaterala, uzimajući naročito u obzir rokove u kojima se kolateral može realizovati.

Banka je svojom Kreditnom politikom propisala sledeće instrumente obezbjeđenja kao prihvatljive:

- hipoteka/fiducija na nepokretnostima,
- garancija ili super garancija banke ili kreditno sposobnog pravnog lica,
- novčani kolateral,
- korporativno jemstvo,
- jemstvo budžeta Crne Gore,
- lično jemstvo,

- zaloga na pokretnim stvarima (vozila, mašine, oprema i slično),
- zaloga na hartijama od vrijednosti,
- zaloga nakita, zlata i drugih dragocjenosti i sredstava u konvertibilnoj valuti deponovanih u sefovima Banke,
- cesija potraživanja prema trećim licima,
- solo akceptirana mjenica,
- mjenica sa avalom poslovnih banaka ili kreditno sposobnih privrednih društava,
- izjava solventnih žiranata, i
- na zahtjev Banke, kao dopunski instrument obezbjeđenja: osiguranje kredita i/ili osiguranje života i drugi zakonom predviđeni instrumenti.

Izuzetno, na predlog Glavnog izvršnog direktora i/ili Izvršnog direktora za komercijalu i/ili Izvršnog direktora za međunarodne poslove, kao jedino obezbjeđenje kreditnog plasmana mogu se prihvatiti mjenice i mjenična ovlašćenja.

Za svaki odobreni kredit Banka formira i održava uredan i potpun kreditni dosije, koji joj omogućava da hronološki prati konkretni kredit od momenta njegovog odobravanja sve do njegove konačne naplate ili regulisanja duga na neki drugi način. Pri tome, svaki kredit mora biti adekvatno i tačno dokumentovan. Kreditni dosije mora da sadrži svu dokumentaciju, podatke i informacije u skladu sa ovom Politikom, Procedurama za odobravanje kredita i zakonskim propisima (Zakon o sprječavanju pranja novca i finansiranja terorizima, Zakon o privrednim društvima, i dr.).

Pojedinačne izloženosti kreditnom riziku Banka mjeri na osnovu kreditne sposobnosti tražioca kredita, vrijednosti kolaterala i drugih faktora relevantnih za mjerenje izloženosti kreditnom riziku. Navedeno mjerenje Banka obavlja u skladu sa odgovarajućim odredbama pomenute Odluke. Prilikom procjenjivanja pojedinačnih izloženosti i ukupne izloženosti svog kreditnog portfolija, Banka između ostalog procjenjuje i izloženost kreditnom riziku koja je nastala usled promjena u ekonomskom ambijentu, nepovoljnih uslova poslovanja, naglog rasta bilansne aktive i drugih faktora.

Banka prati cjelokupnu strukturu i kvalitet kreditnog portfolija, kreditni rizik ukupnog portfolija i rizike pojedinačnih kredita i transakcija, pri čemu posebnu pažnju obraća na nekvalitetnu aktivu (kreditni klasifikovani u kategoriju C, D ili E). Sami proces praćenja pojedinačnog kredita obuhvata procjenu kreditne sposobnosti dužnika i lica koja su povezana sa dužnikom, kvaliteta kolaterala i urednosti dužnika u izmirivanju obaveza, tokom cijelog perioda trajanja pravnog odnosa koji predstavlja izloženost Banke.

Odjeljenje za upravljanje rizicima najmanje jednom mjesečno izvještava Odbor direktora, Odbor za reviziju, ALCO Komitet i menadžment Banke o upravljanju kreditnim rizikom.

Prilikom praćenja i kontrolisanja kreditnog rizika Banka posebnu pažnju obraća na nekvalitetne kredite, pod kojima se podrazumijevaju krediti koje je Banka klasifikovala u klasifikacionu kategoriju „C“, „D“ ili „E“. U tu svrhu Banka je usvojila sveobuhvatnu strategiju postupanja sa nekvalitetnim kreditima za period od tri godine, kao i godišnje operativne ciljeve u vezi sa smanjenjem nivoa nekvalitetnih kredita.

U svrhu ublažavanja kreditnog rizika, Banka koristi materijalnu kreditnu zaštitu i nematerijalnu kreditnu zaštitu. U svrhu ublažavanja kreditnog rizika po osnovu jedne izloženosti, Banka može koristiti više oblika materijalne i/ili nematerijalne kreditne zaštite.

Kod procjene rizičnosti ukupnog kreditnog portfolija Banka koristi i stresno testiranje. Ovim se postupkom identifikuju mogući događaji ili promjene ekonomskih uslova koji mogu imati

negativan uticaj na izloženost Banke kreditnom riziku i procjenjuje sposobnost Banke da podnese takve promjene. Stresno testiranje se vrši najmanje na kvartalnom nivou, a po potrebi i češće. Stresno testiranje sprovodi Odjeljenje za upravljanje rizicima, dok stručne službe Banke definišu postupke koje treba preduzeti u slučajevima kada su rezultati stresnog testiranja nepovoljni po Banku.

Limiti izloženosti i velike izloženosti

U pogledu limita izloženosti, Banka usvaja minimalne limite izloženosti propisane Zakonom o bankama:

- ukupna izloženost Banke prema jednom licu ili grupi povezanih lica ne smije biti veća od 25% sopstvenih sredstava Banke;
- velikom izloženosti prema jednom licu ili grupi povezanih lica se smatra izloženost Banke koja je jednaka ili veća od 10% sopstvenih sredstava Banke;
- zbir svih velikih izloženosti Banke ne smije biti veći od 800% sopstvenih sredstava Banke.

Za izloženosti prema licima povezanim sa bankom, Banka primjenjuje sledeća ograničenja:

- ukupna izloženost Banke prema svim licima povezanim sa Bankom ne smije biti veća od 200% sopstvenih sredstava Banke;
- ukupna izloženost prema licu koje je član Odbora direktora, Odbora za reviziju ili je izvršni direktor, uključujući i članove njegove uže porodice, ne smije iznositi više od 2% sopstvenih sredstava Banke;
- ukupna izloženost prema pravnim licima koja su pod kontrolom lica iz prethodnog stava (koje je član Odbora direktora, Odbora za reviziju ili je izvršni direktor), i/ili članova njegove uže porodice, ne smije iznositi više od 10% sopstvenih sredstava Banke;
- ukupna izloženost prema licu zaposlenom u Banci, a koje nije lice povezano sa Bankom, ne smije iznositi više od 1% sopstvenih sredstava Banke;
- ukupna izloženost prema akcionaru koji nema kvalifikovano učešće u Banci, uključujući tu i izloženost prema pravnim licima koja su pod kontrolom tog akcionara, ne smije iznositi više od 10% sopstvenih sredstava Banke;
- zbir ukupne izloženosti Banke prema sledećim licima ne smije iznositi više od 20% sopstvenih sredstava Banke:
 - akcionarima koji imaju kvalifikovano učešće u Banci, uključujući i izloženost;
 - prema pravnim licima koja su pod kontrolom tih akcionara;
 - pravnim licima koja kontrolišu lice koje kontroliše i Banku;
 - pravnim licima koje kontroliše Banka.

Vrednovanje i klasifikovanje stavki aktive

Vrednovanje stavki aktive

Banka za stavke bilansne aktive i vanbilansne stavke po osnovu kojih je izložena kreditnom riziku, vrši procjenu obezvređenja (za stavke bilansne aktive), odnosno procjenu vjerovatnog gubitka (za vanbilansne stavke). Pored toga, Banka navedene stavke klasifikuje u odgovarajuću klasifikacionu grupu.

Za ostale stavke bilansne aktive i vanbilansne stavke Banka utvrđuje da li je po osnovu tih stavki izložena kreditnom riziku. Stavke za koje se utvrdi da Banku izlažu kreditnom riziku, klasifikuju se u odgovarajuću klasifikacionu grupu.

Banka je utvrdila internu metodologiju za procjenu obezvređenja bilansne aktive i vjerovatnog gubitka po vanbilansnim stavkama (u daljem tekstu: Metodologija). Metodologija se preispituje najmanje jednom godišnje i po potrebi prilagođava rezultatima preispitivanja, uz prilagođavanje pretpostavki na kojima je zasnovana.

Kvalitet aktive se procjenjuje najmanje tromjesečno, uz utvrđivanje postojanja objektivnog dokaza o obezvređenju stavki bilansne aktive, odnosno vjerovatnog gubitka po osnovu vanbilansnih stavki, i obračunavanje adekvatnog iznosa obezvređenja/vjerovatnog gubitka. Objektivnim dokazom u pomenutom smislu se smatraju podaci o jednom ili više nastalih događaja koji negativno utiču na sposobnost dužnika da uredno izvršava svoje obaveze prema Banci.

Pri obračunavanju iznosa obezvređenja stavki bilansne aktive i vjerovatnog gubitka po osnovu vanbilansnih stavki, Banka uzima u obzir i novčane tokove po osnovu kolaterala. Metodologijom je definisan način vrednovanja kolaterala za koji Banka procjenjuje novčane tokove, kao i očekivani period realizacije tog kolaterala.

Procjena obezvređenja stavki bilansne aktive i vjerovatnog gubitka po osnovu vanbilansnih stavki za pojedinačno značajna potraživanja se vrše na pojedinačnoj osnovi. Pojedinačno značajnim potraživanjem se smatra ukupna izloženost Banke prema jednom licu ili grupi povezanih lica koja je veća od EUR 50 hiljada. Procjena obezvređenja bilansne aktive na pojedinačnoj osnovi obuhvata postojanje objektivnog dokaza o obezvređenju, procjenu sadašnje vrijednosti budućih novčanih tokova i obračun iznosa tog obezvređenja, za svako pojedinačno potraživanje uključeno u ovu procjenu. Smatra se da postoji objektivni dokaz o obezvređenju bilansne aktive na pojedinačnoj osnovi, ukoliko:

- finansijsko stanje dužnika ukazuje na znatne probleme u njegovom poslovanju;
- postoje podaci o neizmirenju obaveza, učestalom kašnjenju u otplati glavnice i/ili kamate, ili o neispunjavanju drugih ugovornih obaveza;
- zbog finansijskih teškoća dužnika, Banka bitno promijeni uslove otplate u odnosu na prvobitno ugovorene ili
- postane izvjesno da će nad dužnikom biti pokrenut stečajni postupak, postupak reorganizacije ili neki drugi slični postupak.

Procjena vjerovatnog gubitka po osnovu vanbilansnih stavki na pojedinačnoj osnovi obuhvata procjenu nadoknadivosti budućih novčanih odliva za svaku preuzetu vanbilansnu obavezu i obračun iznosa vjerovatnog gubitka za svaku pojedinačnu vanbilansnu stavku uključenu u ovu procjenu.

Nenadoknadivim budućim novčanim odlivom smatra se nominalni iznos očekivanog odliva po osnovu vanbilansne obaveze umanjjen za iznos za koji se osnovano procjenjuje da će ga nadoknaditi druga ugovorna strana, ili će biti nadoknađen realizacijom kolaterala. Iznos vjerovatnog gubitka po osnovu vanbilansnih stavki je jednak sadašnjoj vrijednosti očekivanih nenadoknadivih budućih novčanih odliva po tim stavkama. Međutim, ukoliko se procijeni da će novčani odlivi nastati u roku kraćem od godinu dana u odnosu na datum obračuna iznosa vjerovatnog gubitka po osnovu vanbilansnih stavki, iznos novčanih odliva se može utvrditi u iznosu koji je jednak tim odlivima.

Procjena na grupnoj osnovi se vrši za sva potraživanja kod kojih se obezvređenje, odnosno vjerovatni gubici, ne mogu direktno vezati za ta potraživanja, ali se na osnovu iskustva može procijeniti da obezvređenje/vjerovatni gubici postoje u okviru kreditnog portfolija. Procjena na grupnoj osnovi se vrši za:

- potraživanja za koja se prilikom procjene na pojedinačnoj osnovi utvrdi da ne postoji objektivni dokaz o obezvređivanju/vjerovatnom gubitku, odnosno ako procjenom na pojedinačnoj osnovi nije utvrđen iznos obezvređenja bilansne aktive/vjerovatnog gubitka po osnovu vanbilansnih stavki;
- potraživanja koja ne predstavljaju pojedinačno značajna potraživanja.

Kod procjene na grupnoj osnovi potraživanja se grupišu na osnovu sličnih karakteristika kreditnog rizika koje odražavaju sposobnost dužnika da izmiruju svoje obaveze u skladu sa ugovorenim uslovima, prema jednom ili više kriterijuma, koji mogu biti: vrste proizvoda, urednost u izmirivanju obaveza, kreditni rejting, geografska područja, privredni sektor, vrste kolaterala, i dr.

Klasifikovanje stavki aktive

Klasifikacija stavki bilansne aktive i vanbilansnih stavki po osnovu kojih postoji izloženost kreditnom riziku, kao i obračun rezervacija za procijenjene gubitke, se vrši minimalno na mjesečnom nivou.

Prilikom klasifikacije stavki bilansne aktive, polazi se od sledećih kriterijuma:

- kreditna sposobnost dužnika;
- urednost dužnika u izmirivanju obaveza;
- kvalitet kolaterala;
- drugi relevantni faktori.

Kreditna sposobnost dužnika se procjenjuje na osnovu sposobnosti i spremnosti dužnika da iz primarnih izvora otplate duga blagovremeno i u potpunosti izmiruje svoje obaveze prema Banci. Primarnim izvora otplate duga smatraju se prvenstveno novčana sredstva iz poslovnih i drugih aktivnosti dužnika.

Kod procjene kreditne sposobnosti dužnika Banka vrši analizu pokazatelja poslovanja dužnika koji se odnose na:

- ročnu strukturu određenih elemenata aktive i pasive (kojom se pokazuje nivo likvidnosti dužnika), usklađenost izvora finansiranja i plasmana, uključujući i podatke o prometu na računu klijenta kod Banke i u sistemu, kao i podatke o eventualnim blokadama računa;
- novčane tokove sa aspekta izmirivanja obaveza, novčane tokove ostvarene u prethodnom periodu, kao i adekvatnost projektovanih novčanih tokova;
- stepen zaduženosti korisnika kredita, ročnost kredita, uticaj novoodobrenog kredita na ročnu strukturu, novčane tokove, troškove kamate, kao i pokazatelje kapitalizovanosti;

- ukupne prihode iz poslovanja, kao i vanredne prihode i rashode korisnika kredita, koji utiču na profitabilnost i ostvarivanje finansijskog rezultata.

Kada dužnik kasni u izvršavanju svojih obaveza, kredit se ne može rasporediti u višu klasifikacionu (pod)grupu u zavisnosti od broja dana kašnjenja, u skladu sa Odlukom.

Vrijednost kolaterala se izračunava kao njegova neto vrijednost, pod kojom se podrazumijeva tržišna vrijednost kolaterala umanjena za sve troškove povezane sa realizacijom tog kolaterala.

Prilikom postupka klasifikacije stavki aktive, osim prethodno navedenih, obuhvataju se i drugi relevantni faktori, uključujući:

- informacije o opštem ekonomskom ciklusu;
- informacije o stanju i perspektivama privredne grane kojoj pripada dužnik;
- podaci o koncentraciji kredita u pojedinim privrednim granama i prema određenoj grupi korisnika kredita;
- tržišna pozicija dužnika;
- vlasničke i statusne promjene kod dužnika;
- korporativno upravljanje i sposobnost menadžmenta dužnika za ostvarivanje programa za koji dobijaju finansijsku podršku Banke;
- strukturiranost kredita;
- kompaktibilnost namjene kredita sa djelatnošću dužnika i
- usklađenost odobravanja kredita sa politikama i procedurama Banke.

U zavisnosti od vjerovatnoće ostvarivanja gubitka, stavke aktive se klasifikuju u jednu od sledećih pet klasifikacionih grupa, u skladu sa odgovarajućom regulativom Centralne banke Crne Gore:

- grupa A - dobra aktiva
- grupa B - aktiva sa posebnom napomenom (sa podgrupama B1 i B2)
- grupa C - substandardna aktiva (sa podgrupama C1 i C2)
- grupa D - sumnjiva aktiva
- grupa E - gubitak

Slijedi tabela koja prikazuje date kredite i potraživanja po različitim kategorijama sa stanjem na dan 31. decembar 2016. godine i 31. decembar 2015. godine.

	31.12.2016.	31.12.2015.
Gotovinski nenamjenski krediti fizičkim licima	25.627	33.595
Namjenski krediti fizičkim licima	6.139	2.569
Kreditne kartice	3.547	4.037
Privredna društva i preduzetnici	68.537	92.162
Korisnici sredstava iz budžeta jedinice lokalne uprave	2.575	3.423
Nevladine i druge neprofitne organizacije	8	39
UKUPNO	106.433	135.825

4.1.2. Tržišni rizici

Pod tržišnim rizicima se podrazumijeva vjerovatnoća ostvarivanja gubitaka po finansijskim instrumentima u bilansu i vanbilansu banke, uzrokovana promjenama u kamatnim stopama, deviznim kursovima, cijenama, indeksima i/ili ostalim tržišnim faktorima koji utiču na vrijednost finansijskih instrumenata, kao i ostalim rizicima povezanim sa prometom finansijskih instrumenata na tržištu.

Tržišni rizici obuhvataju pozicijske rizike, devizni rizik i tržišne rizike povezane sa kreditnim rizikom (rizik druge ugovorne strane i rizik poravnanja).

Pozicijski rizici obuhvataju cjenovni rizik i rizik kamatne stope. Cjenovni rizik predstavlja vjerovatnoću gubitaka uslijed promjene cijena finansijskih instrumenata, evidentiranih bilansno ili vanbilansno. Rizik kamatne stope predstavlja vjerovatnoću ostvarivanja gubitaka uslijed promjene kamatnih stopa.

Devizni rizik predstavlja vjerovatnoću ostvarivanja gubitaka po bilansnim i vanbilansnim pozicijama uslijed promjena deviznih kurseva i/ili neusklađenosti u nivou aktive, pasive i vanbilansnih stavki u istoj valuti. Deviznom riziku mogu biti izložene, kako bilansne tako i vanbilansne stavke, jer promjene deviznih kurseva direktno utiču na neusklađenost bilansnih i vanbilansnih pozicija u istoj valuti, s obzirom da se devizni rizik pojavljuje kao rezultat otvorenih deviznih pozicija.

Rizik druge ugovorne strane predstavlja vjerovatnoću ostvarivanja gubitaka zbog partnerovog neispunjenja derivatnog ugovora tokom trajanja ugovora.

Rizik poravnanja predstavlja vjerovatnoću ostvarivanja gubitaka zbog vremenske neusklađenosti u izmirivanju obaveza po finansijskim transakcijama između banke i druge ugovorne strane, kao učesnika u transakciji.

Poslovne aktivnosti Banke koje mogu predstavljati područja izloženosti tržišnom riziku se kategorišu na sledeći način:

- trgovačka knjiga - označava pozicije u poslovnim knjigama banke koje se odnose na finansijske instrumente i realnu aktivu, namijenjene za trgovanje ili radi hedžinga drugih elemenata trgovačke knjige;
- bankarska knjiga - označava sve stavke aktive i vanbilansa banke koje nijesu identifikovane kao pozicije trgovačke knjige.

S obzirom da Banka nema trgovačku knjigu, nije izložena pozicijskim tržišnim rizicima. Nadalje, Banka se ne bavi sa neizmirenim transakcijama i slobodnim isporukama, što znači da nije izložena ni riziku poravnanja. Takođe, Banka se ne bavi poslovima sa finansijskim derivatima, kreditnim derivatima, repo i reverse repo ugovorima i ostalim stavkama iz trgovačke i bankarske knjige po kojima bi bila izložena riziku druge ugovorne strane.

Devizni rizik

Prilikom mjerenja deviznog rizika Banka obuhvata sve stavke koje se uključuju u izračunavanje potrebnog kapitala za devizni rizik. S obzirom da se iznos potrebnog kapitala za devizni rizik izračunava na osnovu iznosa ukupne otvorene devizne pozicije, Banka isti izračunava na sljedeći način:

- izračuna se otvorena devizna pozicija pojedinačno za svaku valutu (i za zlato);
- na osnovu ovako izračunatih otvorenih deviznih pozicija za svaku valutu identifikuju se dvije duge i kratke devizne pozicije Banke;
- izračuna se ukupna duga devizna pozicija i ukupna kratka devizna pozicija Banke;
- uradi se poređenje ukupnog iznosa duge i ukupnog iznosa kratke devizne pozicije; pri čemu se veći od ova dva iznosa sabere sa neto pozicijom u zlatu, pa dobijeni rezultat predstavlja ukupnu otvorenu deviznu poziciju.

Pri tome, deviznom aktivom i deviznim obavezama smatraju se i devizna aktiva i devizna pasiva čije se vrijednost u eurima izračunava na bazi odnosa kursa eura prema drugoj valuti (ugovor sa deviznom klauzulom).

Banka mjerenje i ograničavanje deviznog rizika vrši na dnevnom nivou, i to na agregatnoj osnovi i individualno po valutama.

Agregatno, izloženost deviznom riziku se ograničava u odnosu na iznos osnovnog kapitala Banke. Po pojedinim valutama, koje se nalaze na referentnoj kursnoj listi Evropske centralne banke, utvrđuje se izloženost riziku u odnosu na osnovni kapital Banke. Takođe, za valute koje nisu na listi Evropske centralne banke, definiše se maksimalni iznos neto otvorene pozicije u odnosu na osnovni kapital banke, kako individualno tako i na agregatnoj osnovi.

Mjerenje rizika se vrši na bazi pretpostavki o normalno očekivanim i velikim promjenama u deviznim kursovima, u cilju ocjene uticaja tih promjena na prihod i kapital Banke.

Banka vrši izračunavanje dnevne dobiti ili gubitka iz aktivnosti poslovanja sa stranim valutama, i pojedinačno identifikuje rezultate uticaja konverzije na neto otvorenu poziciju, spred iz poslovanja, dobitak odnosno gubitak iz prethodno zatvorenih pozicija i sve naknade, odnosno provizije iz konverzija valuta sa stanovništvom. Banka takođe vrši dnevnu valorizaciju korišćenjem tržišnog deviznog kursa na kraju dana, pri čemu se ta valorizacija vrši nezavisno od Odjeljenja za upravljanje rizicima.

Banka utvrđuje limite izloženosti deviznom riziku po valutama, i to: duge i kratke pozicije, kao i neto pozicije, kako u apsolutnim iznosima tako i agregatno za sve valute.

Sledeća tabela prikazuje neto devizne pozicije Banke na dan 31. decembar 2016. godine

	EUR	USD	GBP	CHF	Ostale valute	Ukupno
Duge pozicije						
Devizna sredstva		43.113	1.054	502	353	45.022
Ugovori o kupovini stranih valuta i ostalih vanbilansnih računa za deviznu razmjenu		-	-	-	-	-
Ukupno		43.113	1.054	502	353	45.022
Kratke pozicije						
Obaveze u devizama		39.724	1.196	1.010	242	42.172
Ugovori o prodaji stranih valuta i ostalih vanbilansnih računa za deviznu razmjenu		-	-	-	-	-
Ukupno		39.724	1.196	1.010	242	42.172
Neto pozicija						
Neto duge (kratke) pozicije (I) – (II)		3.389	(142)	(508)	111	
% od osnovnog kapitala		18%	(1)%	(3)%	1%	
Agregatno stanje u svim stranim valutama		2.850				
% od osnovnog kapitala		14,81%				

Sledeća tabela prikazuje neto devizne pozicije Banke na dan 31. decembar 2015. godine

	EUR	USD	GBP	CHF	Ostale valute	Ukupno
Duge pozicije						
Devizna sredstva		34.998	36	1.539	556	37.129
Ugovori o kupovini stranih valuta i ostalih vanbilansnih računa za deviznu razmjenu		-	-	-	-	-
Ukupno		34.998	36	1.539	556	37.129
Kratke pozicije						
Obaveze u devizama		29.256	186	1.008	255	30.705
Ugovori o prodaji stranih valuta i ostalih vanbilansnih računa za deviznu razmjenu		-	-	-	-	-
Ukupno		29.256	186	1.008	255	30.705
Neto pozicija						
Neto duge (kratke) pozicije (I) – (II)		5.742	(150)	531	301	
% od osnovnog kapitala		28%	(1)%	3%	1%	
Agregatno stanje u svim stranim valutama						
% od osnovnog kapitala		6.424				
		31,84%				

4.1.3. Rizik kamatne stope iz bankarske knjige

Rizik kamatne stope predstavlja vjerovatnoću ostvarivanja gubitka uslijed promjena kamatnih stopa. Predmet upravljanja rizikom kamatne stope predstavljaju sva sredstva, obaveze i vanbilansni instrumenti na čiju vrijednost utiče kamatna stopa, u potpunosti ili djelimično.

Rizik kamatne stope obuhvata:

- Rizik ročne neusklađenosti - obuhvata vremensku neusklađenost (za fiksne kamatne stope) i rizik ponovnog vrednovanja kamatnih stopa (rizik ponovnog utvrđivanja cijena) za imovinu, obaveze i vanbilansne stavke (za promjenljive kamatne stope);
- Bazni rizik - predstavlja vjerovatnoću nepostojanja savršene korelacije prilagođavanja promjenama kamatnih stopa koje Banka naplaćuje ili plaća na različite finansijske instrumente, a koji mogu imati uticaja na njeno poslovanje;
- Rizik krive prinosa predstavlja vjerovatnoću nepredviđene promjene oblika i nagiba krive prihoda, koja djeluje negativno na poslovni rezultat i/ili ekonomsku vrijednost Banke;
- Rizik nedefinisanog i usklađenog dospijeca (opcijski rizik) - predstavlja oblik kamatnog rizika koji se ogleda u postojanju mogućnosti korišćenja prava opcije na imovinu kupovinom ili prodajom novčanih tokova povezanih sa pojedinim finansijskim instrumentima ili ugovore, npr. obveznice sa put (kupovna) ili call (prodajna) opcijom, krediti sa pravom zajmoprimaoca da izvrši prijevremenu otplatu kredita, ili depoziti sa mogućnošću prijevremenog povlačenja.

Rizikom kamatne stope se upravlja da bi se izbjegle neprihvatljive fluktuacije neto prihoda, nivoa kapitala ili tržišne vrijednosti bančnih akcija zbog promjene kamatnih stopa. U zavisnosti od visine osjetljive aktive i osjetljive pasive, odnosno brzine i iznosa promjene kamatnih stopa kod pozicija aktive i pasive, zavisice i sama izloženost riziku kamatne stope.

Odjeljenje za upravljanje rizicima ima obavezu da vodi računa o visini koeficijenta osjetljivosti u okviru utvrđenih raspona, odnosno da upozorava na prekoračenja istih kako ne bi došlo do suviše velike razlike u visini aktive i pasive koje su osjetljive na promjenu kamatne stope, pri čemu bi bila povećana izloženost riziku kamatne stope. Pomenuto Odjeljenje razvija i usvaja prihvatljive metode mjerenja rizika kamatne stope. Mjerenje rizika kamatne stope Banka vrši najmanje jednom mjesečno.

Pri izboru odgovarajućeg načina mjerenja uticaja promjene rizika kamatne stope na bilans, Banka razmatra moguću volatilnost kamatnih stopa unutar određenog vremenskog perioda u kojem može realno odgovoriti na nepovoljno kretanje kamatnih stopa. Osnovna pretpostavka od koje se polazi kod upravljanja rizikom kamatne stope je činjenica da se kamatne stope stalno mijenjaju.

U mjerenju izloženosti riziku kamatne stope Banka koristi najmanje sledeće dvije tehnike:

- gap analiza,
- standardizovani kamatni šok.

Gap analiza

Gap analiza osjetljivosti kamatne stope se zasniva na fiksnim kamatnim stopama i identičnim promjenama u određenim periodima u aktivni i u pasivi, i predstavlja razliku između kamatno osjetljive aktive i kamatno osjetljive pasive.

Za mjerenje rizika kamatne stope kod fiksnih kamatnih stopa koristi se gap analiza, u kojoj se jasno može vidjeti razlika između osjetljive aktive i osjetljive pasive po pojedinim vremenskim periodima i ukupno. Sama razlika između osjetljive aktive i osjetljive pasive u određenom vremenskom periodu predstavlja gap dospijeća, dok zbir gapova dospijeća predstavlja kumulativni gap. Ukupni kumulativni gap predstavlja zbir svih gapova dospijeća. Odnos kumulativnih gapova i ukupnog kumulativnog gapa prema ukupnoj aktivi, pored koeficijenta osjetljivosti, predstavlja sredstvo za mjerenje izloženosti riziku kamatne stope.

U cilju praćenja gap analize osjetljivosti kamatne stope koristi se Izvještaj o riziku kamatne stope koji na mjesečnom nivou priprema Sektor finansija i računovodstva.

Slijede tabele koje prikazuju izloženost od promjena kamatnih stopa na dan 31. decembra 2016. godine i 31. decembra 2015. godine:

31. decembar 2016	1-30 dana	31-90 dana	91-180 dana	181-365 dana	preko 1 god	Ukupno
Kamatno osjetljiva aktiva						
Kamatonosni depoziti u ostalim institucijama	22.097	4.269	-	1.257	2.490	30.113
Kamatonosne hartije od vrijednosti	1.000	4.000	-	-	-	5.000
Kredit i ostala potraživanja	29.208	6.333	6.691	14.815	49.386	106.433
Ostala osjetljiva aktiva	1.380					
Ukupno	53.685	14.602	6.691	16.072	51.876	142.926
% od ukupne kamatonosne aktive	37,56%	10,22%	4,68%	11,24%	36,30%	100,00%
Kamatno osjetljiva pasiva						
Kamatonosni depoziti	40.944	10.609	17.310	39.522	23.313	131.698
Kamatonosne pozajmice	1.113	653	1.156	2.230	21.383	26.535
Subordinisani dug	-	-	-	-	1.200	1.200
Ukupno	42.057	11.262	18.466	41.752	45.896	159.433
% od ukupnih kamatonosnih obaveza	26,38%	7,06%	11,58%	26,19%	28,79%	100,00%
Periodični gap	11.628	3.340	(11.775)	(25.680)	5.980	(16.507)
Kumulativni gap	11.628	14.968	3.193	(22.487)	(16.507)	
Kumulativan Gap / Ukupna aktiva	4,48%	5,77%	1,23%	(8,67%)	(6,36%)	

31. decembar 2015	1-30 dana	31-90 dana	91-180 dana	181-365 dana	preko 1 god	Ukupno
Kamatno osjetljiva aktiva						
Kamatonosni depoziti u ostalim institucijama	8.423	1.831	-	1.500	2.848	14.602
Kamatonosne hartije od vrijednosti	591	4.800	-	-	-	5.391
Kredit i ostala potraživanja	44.491	4.827	7.163	17.540	61.804	135.825
Ukupno	53.505	11.458	7.163	19.040	64.652	155.818
% od ukupne kamatonosne aktive	34,34%	7,35%	4,60%	12,22%	41,49%	100,00%
Kamatno osjetljiva pasiva						
Kamatonosni depoziti	49.524	10.879	18.991	47.515	17.181	144.090
Kamatonosne pozajmice	417	815	1.098	1.956	30.159	34.445
Subordinisani dug	-	-	-	-	1.200	1.200
Ukupno	49.941	11.694	20.089	49.471	48.540	179.735
% od ukupnih kamatonosnih obaveza	27,79%	6,51%	11,18%	27,51%	27,01%	100,00%
Periodični gap	3.564	(236)	(12.926)	(30.431)	16.112	(23.917)
Kumulativni gap	3.564	3.328	(9.598)	(40.029)	(23.917)	
Kumulativan Gap / Ukupna aktiva	1,36%	1,27%	(3,65%)	(15,23%)	(9,10%)	

Na osnovu Politike upravljanja rizikom kamatne stope u bankarskoj knjizi, za sve periode do 180 dana kumulativni gap treba da iznosi +/-15% ukupne aktive, dok kumulativni gap preko 180 dana i ukupni kumulativni mogu da se kreću maksimalno do nivoa +/-20% ukupne aktive. Ukoliko ukupni kumulativni gap iznosi više od 20% ukupne aktive, smatra se da postoji povećana izloženost riziku kamatne stope.

U cilju sagledavanja izloženosti riziku kamatne stope kod devizne aktive i pasive, kao i poboljšanja upravljanja rizikom kamatne stope po pojedinim valutama, Banka određuje limite kamatnosne pasive i aktive, odnosno koeficijenta osjetljivosti po najvažnijim (USD, CHF, GBP) i ostalim valutama.

Standardizovani kamatni šok

Posebnu pažnju Banka obraća na uticaj kamatne stope na svoju ekonomsku vrijednost, pri čemu treba imati u vidu da rast kamatnih stopa povećava diskontnu stopu kojom se očekivani novčani tokovi svode na sadašnju vrijednost, odnosno smanjuje vrijednost Banke, i obrnuto.

Na ekonomsku vrijednost Banke može uticati i ročna neusklađenost između njene imovine i obaveza. Ako imovina ima duži rok dospjeća u odnosu na obaveze, rast kamatnih stopa smanjuje vrijednost Banke jer vrijednost imovine pada više nego vrijednost obaveza.

Mjerenje i praćenje uticaja rizika kamatne stope na promjenu ekonomske vrijednosti bankarske knjige Banka vrši korišćenjem standardizovanog kamatnog šoka, i to pojedinačno po svim značajnim valutama, a zbirno po ostalim valutama.

Dobijeni iznos ukupne rizikom kamatne stope ponderisane pozicije bankarske knjige ne bi trebao da prelazi 20% iznosa sopstvenih sredstava Banke.

Odjeljenje za upravljanje rizicima mjeri i prati rizike neusklađenosti primjenom gap analize, odnosno promjenu ekonomske vrijednosti Banke korišćenjem standardizovanog kamatnog šoka (pojedinačno po svim značajnim valutama, a po ostalim valutama zbirno), i o tome izvještava Odbor direktora, Odbor za reviziju, ALCO Komitet i menadžment Banke, najmanje jednom mjesečno.

4.1.4. Rizik likvidnosti

Rizik likvidnosti predstavlja vjerovatnoću da banka neće moći da obezbijedi dovoljno novčanih sredstava za izmirenje obaveza u trenutku njihove dospelosti, ili vjerovatnoću da će banka za izmirivanje dospjelih obaveza morati pribavljati novčana sredstva uz značajne troškove.

Pod upravljanjem rizikom likvidnosti podrazumijeva se identifikacija, mjerenje, kontrolisanje i praćenje rizika likvidnosti. Drugim riječima, Banka treba da obezbijedi usklađenost strukture aktive i pasive bilansa, kao i vanbilansa, sa stanovišta ročnosti, novčanih tokova i koncentracije, odnosno da posluje tako da može izmirivati sve svoje novčane obaveze u trenutku njihove dospelosti.

Izvršni direktor za upravljanje sredstvima, odnosno njegov zamjenik je odgovoran za sprovođenje politika i procedura upravljanja likvidnošću, dok je Rukovodilac Odjeljenja za upravljanje rizicima odgovoran za mjesečno izvještavanje Odboru direktora.

Mjerenje rizika likvidnosti i upravljanje istim se vrši na dnevnoj, dekadnoj, mjesečnoj i kvartalnoj osnovi. Mjerenje se može vršiti i za periode duže od navedenih, a u zavisnosti od obima novčanih tokova i složenosti poslovanja Banke.

Mjerenje likvidnosti se, minimalno, vrši na osnovu projekcije novčanih tokova i seta predefinisanih pokazatelja za mjerenje likvidnosti, izračunatih na osnovu presjeka stanja na posmatrani datum. Pri tome, projekcija novčanih tokova se vrši za naprijed navedene vremenske periode, a zasniva se na pretpostavkama o budućim novčanim prilivima, odlivima i potrebama finansiranja.

Pretpostavke o novčanim prilivima Banka zasniva na procjeni: realne naplativosti kredita, realnih mogućnosti unovčavanja aktive koja nema definisani rok dospijea, realnih mogućnosti prodaje aktive, očekivanog nivoa depozita, sposobnosti pribavljanja sredstava iz dodatnih izvora, raspoloživosti novčanih sredstava po osnovu posjedovanja finansijskih sredstava koja se drže do dospijea i ostalih novčanih priliva.

Na drugoj strani, Banka svoje pretpostavke o novčanim odlivima zasniva na: iznosu obaveza koje dospijevaju (uključujući tu i obaveze evidentirane u vanbilansu), planirane kreditne aktivnosti, standardnog nivoa primljenih depozita i ostalih obaveza, realnog dospijea depozita po viđenju i oročenih depozita koji imaju opciju prijevremenog povlačenja, uticaja promjene kamatnih stopa na nivo depozita, stepena koncentracije depozita, potencijalnih obaveza po vanbilansnim stavkama i ostalih novčanih odliva.

Banka utvrđuje usklađenost novčanih priliva i odliva, minimalno, na osnovu gap analize, i to za unaprijed definisane vremenske periode.

Kod gap analize evidentiranje priliva i odliva se vrši na sljedeći način:

- novčani prilivi se evidentiraju prema roku dospijea aktive ili prema realnom roku za unovčavanje iste;
- novčani odlivi se evidentiraju prema roku dospijea ili najranijem datumu na koji potencijalne obaveze mogu biti pozvane na naplatu.

U pogledu limita ročne usklađenosti, a u cilju obezbjeđenja adekvatne ročne usklađenosti sredstava i izvora sredstava, Banka u skladu sa regulativom utvrđuje su sledeća ograničenja:

- kratkoročni izvori sredstava sa dospijecom do 30 dana se mogu angažovati samo u instrumente aktive sa rokom dospijea do 30 dana;
- kratkoročni izvori sredstava sa dospijecom od 30 do 90 dana se mogu angažovati samo u instrumente aktive sa rokom dospijea do 90 dana;
- najviše 10% kratkoročnih izvora sredstava sa dospijecom od 90 do 180 dana se može angažovati u instrumente aktive sa dospijecom dužim od 180 dana.

U cilju održavanja likvidnosti Sektor za upravljanje sredstvima i Odjeljenje za upravljanje rizicima dnevno prate, na osnovu informacija o likvidnosti i platnom prometu Sektora upravljanja sredstvima, priliv i odliv sredstava, kako u domaćoj tako i u stranoj valuti, dospelost i naplatu potraživanja, na osnovu čega se preduzimaju mjere za održavanje željenog nivoa likvidnosti.

Sektor upravljanja sredstvima po potrebi sačinjava dekadnu i mjesečnu projekciju priliva i odliva sredstava, i analizira tromjesečno ili po potrebi ročnu usklađenost aktive i pasive.

Dnevno prati potencijalne obaveze, koje su evidentirane u vanbilansu Banke. Likvidnost na duži rok se predviđa planom ročne usklađenosti finansijske aktive i pasive za poslovnu godinu, a na bazi Godišnjeg plana kapitala.

Upravljanje rizikom likvidnosti se vrši na osnovu podataka koji se odnose na mjerenje i praćenje likvidnosti banke na dnevnoj bazi i u drugim definisanim periodima, utvrđivanje pokazatelja likvidnosti, praćenje usklađenosti sa utvrđenim limitima za upravljanje rizikom likvidnosti, analizu kretanja i stabilnosti depozita, pripremu izvještaja i informacija za menadžment Banke i druga tijela i lica uključena u proces upravljanja rizikom likvidnosti.

Slijedi tabela koja prikazuje ročnu usklađenost finansijske aktive i finansijskih obaveza sa stanjima na dan 31. decembar 2016. godine.

a) Prema preostalom ugovorenom dospijeću

Finansijska aktiva u bilansu stanja	1 - 7	8 - 15	16 - 30	31 - 90	91 - 180	181 - 365	1 - 5	Preko 5	UKUPNO
	dana	dana	dana	dana	dana	dana	godina	godina	
Novčana sredstva, računi depozita kod centralnih banaka i potraživanja od banaka	70.586	949	-	4.269	-	320	-	-	76.124
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	16.975	-	-	-	-	-	-	-	16.975
Sredstva kod banaka	40.584	949	-	4.269	-	320	-	-	46.122
Sredstva izdvojene obavezne rezerve	13.027	-	-	-	-	-	-	-	13.027
Kredit i potraživanja od klijenata	29.658	498	2.020	6.305	6.688	14.811	40.611	8.818	109.409
Hartije od vrijednosti raspoložive za prodaju	-	-	-	-	-	-	3.051	-	3.051
Hartije od vrijednosti koje se drže do dospjeća	-	1.000	-	4.000	-	-	-	-	5.000
Ostala potraživanja	7.982	193	279	2.091	1.009	1.218	40.583	3.060	56.415
Ukupno	108.226	2.640	2.299	16.665	7.697	16.349	84.245	11.878	249.999
Finansijske obaveze u bilansu stanja									
Ukupni depoziti	103.535	1.012	3.532	13.470	17.690	36.931	23.427	4	199.601
Depoziti po viđenju	84.919	-	-	-	-	-	-	-	84.919
Oročeni depoziti	5.254	962	3.391	13.213	17.342	36.483	23.192	2	99.839
Sredstva na escrow računu	13.287	-	-	-	-	-	-	-	13.287
Obaveze za kamate i vremenska razgraničenja	75	50	141	257	348	448	235	2	1.556
Ukupne pozajmice	440	767	-	653	1.156	2.230	14.155	7.228	26.629
Pozajmice od investiciono-razvojnog fonda	345	767	-	404	306	1.112	6.868	5.546	15.348
Pozajmice od ostalih kreditnih i finansijskih institucija	-	-	-	249	850	1.118	7.287	1.682	11.186
Obaveze za kamate i vremenska razgraničenja	95	-	-	-	-	-	-	-	95
Ostale dospjele obaveze	142	367	698	845	592	166	-	-	2.810
Subordinisani dug	-	-	-	-	-	-	-	1.332	1.332
Ukupno	104.117	2.146	4.230	14.968	19.438	39.327	37.582	8.564	230.372
Gap dospjeća I-II	4.109	494	(1.931)	1.697	(11.741)	(22.978)	46.663	3.314	19.627
Kumulativni Gap	4.109	4.603	2.672	4.369	(7.372)	(30.350)	16.313	19.627	13.971
% od ukupnog izvora sredstava	1,8%	2,0%	1,2%	1,9%	(3,2%)	(13,2%)	7,1%	8,5%	

b) Prema očekivanom dospijeću

Finansijska aktiva u bilansu stanja	1 - 7	8 - 15	16 - 30	31 - 90	91 - 180	181 - 365	1 - 5	Preko 5	UKUPNO
	dana	dana	dana	dana	dana	dana	godina	godina	
Novčana sredstva, računi depozita kod centralnih banaka i potraživanja od banaka	64.073	-	-	5.218	-	6.833	-	-	76.124
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	16.975	-	-	-	-	-	-	-	16.975
Sredstva kod banaka	40.584	-	-	5.218	-	320	-	-	46.122
Sredstva izdvojene obavezne rezerve	6.514	-	-	-	-	6.513	-	-	13.027
Kredit i potraživanja od klijenata	4.354	73	297	9.161	10.831	12.702	45.848	26.143	109.409
Hartije od vrijednosti raspoložive za prodaju	-	-	-	-	-	-	3.051	-	3.051
Hartije od vrijednosti koje se drže do dospijeca	-	1.000	-	4.000	-	591	-	-	5.000
Ostala potraživanja	7.982	193	279	2.091	1.009	1.218	40.583	3.060	56.415
Ukupno	76.409	1.266	576	20.470	11.840	20.753	89.482	29.203	249.999
Finansijske obaveze u bilansu stanja									
Ukupni depoziti	31.982	8.414	6.463	30.614	36.841	61.856	23.427	4	199.601
Depoziti po viđenju	25.476	5.944	-	13.375	13.375	26.749	-	-	84.919
Oročeni depoziti	5.914	1.829	5.215	12.553	16.475	34.659	23.192	2	99.839
Sredstva na escrow računu	517	591	1.107	4.429	6.643	-	-	-	13.287
Obaveze za kamate i vremenska razgraničenja	75	50	141	257	348	448	235	2	1.556
Ukupne pozajmice	440	767	-	653	1.156	2.230	14.155	7.228	26.629
Pozajmice od investiciono-razvojnog fonda	345	767	-	404	306	1.112	6.868	5.546	15.348
Pozajmice od ostalih kreditnih i finansijskih institucija	-	-	-	249	850	1.118	7.287	1.682	11.186
Obaveze za kamate i vremenska razgraničenja	95	-	-	-	-	-	-	-	95
Ostale dospjele obaveze	142	367	698	845	592	166	-	-	2.810
Subordinisani dug	-	-	-	-	-	-	-	1.332	1.332
Ukupno	32.564	9.548	7.161	32.112	38.589	64.252	37.582	8.564	230.372
Gap dospijeca I-II	43.845	(8.282)	(6.585)	(11.642)	(26.749)	(43.499)	51.900	20.639	19.627
Kumulativni Gap	43.845	35.563	28.978	17.336	(9.413)	(52.912)	(1.012)	19.627	82.012
% od ukupnog izvora sredstava	19,0%	15,4%	12,6%	7,5%	(4,1%)	(23,0%)	(0,4%)	8,5%	

Slijedi tabela koja prikazuje ročnu usklađenost finansijske aktive i finansijskih obaveza sa stanjima na dan 31. decembar 2015. godine.

a) Prema preostalom ugovorenom dospijeću									
Finansijska aktiva u bilansu stanja	1 - 7	8 - 15	16 - 30	31 - 90	91 - 180	181 - 365	1 - 5	Preko 5	UKUPNO
	dana	dana	dana	dana	dana	dana	godina	godina	
Novčana sredstva, računi depozita kod centralnih banaka i potraživanja od banaka	62.513	-	915	1.831	-	1.500	660	-	67.419
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	14.355	-	-	-	-	-	-	-	14.355
Sredstva kod banaka	35.830	-	915	1.831	-	1.500	660	-	40.736
Sredstva izdvojene obavezne rezerve	12.328	-	-	-	-	-	-	-	12.328
Kredit i potraživanja od klijenata	47.251	834	3.277	4.831	7.213	17.589	51.091	10.722	142.808
Hartije od vrijednosti raspoložive za prodaju	-	-	-	-	-	-	3.834	-	3.834
Hartije od vrijednosti koje se drže do dospijeća	-	591	-	4.800	-	-	-	-	5.391
Ostala potraživanja	766	701	1.445	960	2.039	2.078	20.451	5.100	33.540
Ukupno	110.530	2.126	5.637	12.422	9.252	21.167	76.036	15.822	252.992
Finansijske obaveze u bilansu stanja									
Ukupni depoziti	93.689	905	3.237	11.430	19.142	47.144	19.104	69	194.720
Depoziti po viđenju	85.656	-	-	-	-	-	-	-	85.656
Oročeni depoziti	7.734	857	3.125	11.138	18.689	46.559	18.945	69	107.116
Obaveze za kamate i vremenska razgraničenja	299	48	112	292	453	585	159	-	1.948
Ukupne pozajmice	302	-	239	815	1.098	1.956	20.079	10.080	34.569
Pozajmice od investiciono-razvojnog fonda	178	-	239	335	516	1.203	11.436	7.209	21.116
Pozajmice od ostalih kreditnih i finansijskih institucija	-	-	-	480	582	753	8.643	2.871	13.329
Obaveze za kamate i vremenska razgraničenja	124	-	-	-	-	-	-	-	124
Ostale dospjele obaveze	205	381	416	336	407	421	-	-	2.166
Subordinisani dug	-	-	-	-	-	-	1.308	-	1.308
Ukupno	94.196	1.286	3.892	12.581	20.647	49.521	40.491	10.149	232.763
Gap dospjeća I-II	16.334	840	1.745	(159)	(11.395)	(28.354)	35.545	5.673	20.229
Kumulativni Gap	16.334	17.174	18.919	18.760	7.365	(20.989)	14.556	20.229	92.348
% od ukupnog izvora sredstava	7,0%	7,4%	8,1%	8,1%	3,2%	(9,0%)	6,3%	8,7%	

b) Prema očekivanom dospijeću

Finansijska aktiva u bilansu stanja	1 - 7	8 - 15	16 - 30	31 - 90	91 - 180	181 - 365	1 - 5	Preko 5	UKUPNO
	dana	dana	dana	dana	dana	dana	godina	godina	
Novčana sredstva, računi depozita kod centralnih banaka i potraživanja od banaka	56.349	-	-	2.746	-	7.664	660	-	67.419
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	14.355	-	-	-	-	-	-	-	14.355
Sredstva kod banaka	35.830	-	-	2.746	-	1.500	660	-	40.736
Sredstva izdvojene obavezne rezerve	6.164	-	-	-	-	6.164	-	-	12.328
Kredit i potraživanja od klijenata	8.770	155	608	13.445	15.068	16.334	56.901	31.527	142.808
Hartije od vrijednosti raspoložive za prodaju	-	-	-	-	-	-	3.834	-	3.834
Hartije od vrijednosti koje se drže do dospijeca	-	-	-	4.800	-	591	-	-	5.391
Ostala potraživanja	766	701	1.445	960	2.039	2.078	20.451	5.100	33.540
Ukupno	65.885	856	2.053	21.951	17.107	26.667	81.846	36.627	252.992
Finansijske obaveze u bilansu stanja									
Ukupni depoziti	34.286	7.835	5.565	24.364	31.699	71.798	19.104	69	194.720
Depoziti po viđenju	25.697	5.995	-	13.491	13.491	26.982	-	-	85.656
Oročeni depoziti	8.290	1.792	5.453	10.581	17.755	44.231	18.945	69	107.116
Obaveze za kamate i vremenska razgraničenja	299	48	112	292	453	585	159	-	1.948
Ukupne pozajmice	302	-	239	815	1.098	1.956	20.079	10.080	34.569
Pozajmice od investiciono-razvojnog fonda	178	-	239	335	516	1.203	11.436	7.209	21.116
Pozajmice od ostalih kreditnih i finansijskih institucija	-	-	-	480	582	753	8.643	2.871	13.329
Obaveze za kamate i vremenska razgraničenja	124	-	-	-	-	-	-	-	124
Ostale dospjele obaveze	205	381	416	336	407	421	-	-	2.166
Subordinisani dug	-	-	-	-	-	-	1.308	-	1.308
Ukupno	34.793	8.216	6.220	25.515	33.204	74.175	40.491	10.149	232.763
Gap dospijeca I-II	31.092	(7.360)	(4.167)	(3.564)	(16.097)	(47.508)	41.355	26.478	20.229
Kumulativni Gap	31.092	23.732	19.565	16.001	(96)	(47.604)	(6.249)	20.229	56.670
% od ukupnog izvora sredstava	13,4%	10,2%	8,4%	6,9%	-	(20,5%	(2,7%)	8,7%	

Banka je dužna da nivo likvidnosti održava tako da pokazatelj likvidnosti (koji predstavlja odnos likvidnih sredstava i dospjelih obaveza) iznosi najmanje:

- 0,9 – kada se pokazatelj likvidnosti računa za jedan radni dan;
- 1 – kada je izračunat kao prosjek pokazatelja likvidnosti za sve radne dane u jednoj dekadi.

Dnevni nivo likvidnosti se prati preko dnevnog izvještaja o raspoloživim likvidnim sredstvima, obavezama i izvršenim plaćanjima, dok se dekadni nivo prati na osnovu dekadnog izvještaja o pokazatelju likvidnosti Banke.

Banka je tokom cijele 2016. godine dnevni koeficijent likvidnosti održavala iznad naprijed navedenog propisanog limita.

Dnevni koeficijent likvidnosti	<u>2016.</u>
na 31.12.2016. godine	2,63
prosijek za decembar	2,48
maksimalan nivo u toku godine	2,63
minimalan nivo u toku godine	1,72
Dnevni koeficijent likvidnosti	<u>2015.</u>
na 31.12.2015. godine	2,19
prosijek za decembar	2,36
maksimalan nivo u toku godine	2,56
minimalan nivo u toku godine	1,88

4.1.5. Operativni rizik

Operativni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital banke uslijed propusta u radu zaposlenih, neodgovarajućih unutrašnjih procedura i procesa, neadekvatnog upravljanja informacionim i drugim sistemima, kao i uslijed nastupanja nepredvidivih eksternih događaja, uključujući i pravni rizik.

Osnovna načela upravljanja operativnim rizikom, primijenjena u Banci su:

- poslovanje u skladu sa dobrim praksama za upravljanje operativnim rizikom,
- blagovremeno identifikovanje i kontinuirano praćenje događaja operativnog rizika,
- minimiziranje mogućnosti nastanka događaja operativnog rizika sprovođenjem mjera i
- obezbjeđenje adekvatnih kontrola za upravljanje operativnim rizikom.

Cilj upravljanja operativnim rizikom je minimiziranje negativnih efekata na kapital i finansijski rezultat Banke po osnovu događaja operativnog rizika. Banka nastoji da izbjegne ili smanji rizike veoma visokog nivoa, umanju ili prati rizike visokog i srednjeg nivoa, dok rizici niskog nivoa imaju tretman prihvatanja, pod pretpostavkom da je trošak njihovog otklanjanja veći od štete koji proizvode.

Izbjegavanje operativnog rizika se praktikuje kao adekvatan tretman u slučajevima kada su očekivane profitne margine od preduzetih djelatnosti manje u odnosu na troškove preuzimanja rizika.

Sistem upravljanja operativnim rizikom u Banci je zasnovan na:

- prikupljanju podataka o potencijalnim i stvarnim gubicima evidentiranim u okviru jedinstvene baze podataka.
- periodičnim aktivnostima samoprocjene rizika i kontrole (RSCA: Risk and Control Self-Assessment) za potrebe mjerenja izloženosti Banke različitim vrstama operativnog rizika i mapiranja rizika. Procjena operativnih rizika i kontrola samoprocjenom u okviru bitnih poslovnih procesa sprovodi se u cilju procjene mogućih gubitaka povezanih s operativnim rizikom i procjene adekvatnosti postojećih kontrola u odnosu na izloženost identifikovanom riziku.
- ključnim indikatorima rizika (KRI: Key Risk Indicators) koji obezbjeđuju informaciju o nivou izloženosti koji Banka ima u poslovnom procesu prema određenom riziku ili setu rizika i omogućuju identifikovanje gubitaka, bliskih ili potencijalnih, prije nego se zaista realizuju. Cilj je omogućiti blagovremeno informisanje menadžmenta o rizičnim profilu Banke i kreirati okruženje „bez iznenađenja“ u smislu podrške efikasnom i operativnom strateškom upravljanju rizicima;
- redovnim aktivnostima usmjerenim na tretman prepoznatih rizika u smislu njihovog smanjenja, eliminisanja, prenošenja ili prihvatanja.

Banka vrši identifikaciju i procjenu rizika koji nastaju po osnovu uvođenja novih materijalno značajnih proizvoda ili usluga, uključujući i nove aktivnosti u vezi sa procesima i sistemima Banke.

Banka takođe vrši identifikaciju i procjenu rizika uslijed angažovanja lica izvan Banke za obavljanje poslova za Banku (outsourcing).

4.1.6. Rizik zemlje

Rizik zemlje predstavlja vjerovatnoću ostvarivanja gubitaka za banku, zbog nemogućnosti naplate potraživanja od lica izvan Crne Gore iz razloga koji su vezani za politički, socijalni i ekonomski ambijent zemlje u kojoj se nalazi sjedište, odnosno prebivalište dužnika i obuhvata:

- političko-ekonomski rizik (nemogućnost naplate potraživanja zbog ograničenja utvrđenih aktima državnih i drugih organa zemlje dužnika, kao i opštih ekonomskih i sistemskih prilika u toj zemlji);
- rizik transfera (nemogućnost naplate potraživanja iskazanih u valuti koja nije zvanična valuta zemlje dužnika, koja proizlazi iz ograničenja plaćanja obaveza prema povjericima iz drugih zemalja u određenoj valuti, utvrđenih aktima državnih i drugih organa zemlje dužnika).

U postupku upravljanja rizikom zemlje, Banka polazi od Odluke o metodologiji za mjerenje rizika zemlje u bankama i interne politike za upravljanje rizikom zemlje. Shodno tome, Banka mjeri izloženost riziku zemlje za sve zemlje u kojima se nalazi sjedište, odnosno prebivališta dužnika Banke, sa izuzecima predviđenim pomenutom Odlukom.

Banka sve zemlje dužnika, na osnovu dugoročnog kreditnog rejtinga zemlje i ostalih relevantnih informacija, razvrstava u jednu od četiri rizične kategorije, sa pripadajućim ponderima rizika:

- nerizične zemlje.....0%
- zemlje niskog rizika.....50%-100%
- zemlje srednjeg rizika.....150%-250%
- zemlje visokog rizika.....min 300%

Prilikom rangiranja zemlje dužnika u određenu kategoriju, Banka prije svega polazi od:

- dugoročnog kreditnog rejtinga zemlje utvrđenog od strane međunarodno priznate agencije za utvrđivanje rejtinga (Standard&Poor's, Moody's, Fitch Ratings...);
- informacija koje se na nacionalnom ili međunarodnom nivou mogu dobiti o datoj zemlji;
- informacija o spoljnom dugu (veličina, karakter, dospelost, servisiranje, itd.) i stopi inflacije zemlje dužnika;
- informacija o tekućim uslovima u zemlji dužnika (ekonomsko-politička situacija, procijenjena socijalno-politička stabilnost).

Osim toga, Banka procjenjuje i aktuelnu opasnost vezanu za naplatu svojih potraživanja i kombinovanjem svih naprijed navedenih faktora vrši rangiranje zemalja dužnika u određenu kategoriju rizičnosti.

Rangiranje zemalja dužnika se vrši minimalno jednom u šest mjeseci, odnosno u kraćim vremenskim intervalima ukoliko u nekoj od zemalja dužnika dođe do takvih promjena koje bi iziskivale njeno rangiranje u kategoriju zemalja visokog rizika.

Takođe, Banka utvrđuje i kontroliše limite sredstava plasiranih u zemljama dužnika u zavisnosti od pripadnosti određenoj rizičnoj kategoriji, kao i agregatnu izloženost riziku zemlje u apsolutnom iznosu i procentualnu izloženost riziku zemlje u odnosu na osnovni kapital Banke.

Mjerenje rizika zemlje se vrši najmanje jednom mjesečno.

O upravljanju rizikom zemlje se, najmanje jednom mjesečno, podnosi izvještaj Odboru direktora Banke.

U sledećim tabelama je prezentirana rizična aktiva Banke po zemljama u kojima Banka ima izloženost, na 31. decembar 2016. godine.

I Nerizična kategorija (ponder 0%)

Zemlja	Krediti		Depoziti banke (plasmani)	Ulaganje u kapital drugih pravnih lica	Ostalo	Ukupna izloženost	Primijenjeni ponder	Potrebni kapital
	Pravna lica	Fizička lica						
2	3	4	7	9	10	11	12	13
Belgija	-	-	671	-	-	671	0%	-
Luksemburg	-	-	-	-	-	-	0%	-
Nemačka	-	18	-	-	20	38	0%	-
Austrija	-	-	-	-	13.542	13.542	0%	-
UAE	1.444	-	-	-	145	1.589	0%	-
Švajcarska	2	-	-	-	-	1.820	0%	-
Velika Britanija	-	2	1.818	-	-	1.302	0%	-
Francuska	-	-	-	-	1.302	-	0%	-
SAD	-	-	-	-	-	9	0%	-
Hong Kong	9	-	-	-	-	1	0%	-
Kanada	-	1	-	-	-	2	0%	-
Ukupno	1.455	21	2.489	-	15.009	18.974		-

II Zemlje niskog rizika (ponder 50% - 100%)

Zemlja	Krediti		Depoziti banke (plasmani)	Ulaganje u kapital drugih pravnih lica	Ostalo	Ukupna izloženost	Primijenjeni ponder	Potrebni kapital
	Pravna lica	Fizička lica						
2	3	4	7	9	10	11	12	13
Rusija	-	3	-	-	-	3	60%	2
Kipar	2.377	749	957	-	-	4.083	80%	3.266
Turska	-	-	2.846	-	14.923	17.769	60%	10.661
Srbija	379	1.514	-	-	275	2.168	80%	1.734
BiH	-	14	2.372	-	9.569	11.955	90%	10.760
B.D.Ostrva	911	-	-	-	-	911	100%	911
Albanija	-	-	-	-	-	-	80%	-
Italia	-	-	-	-	826	826	50%	413
Liban	-	18	-	-	-	18	80%	14
Hrvatska	865	32	-	-	-	897	60%	538
Slovenija	-	-	-	-	-	-	50%	-
Ukupno	4.532	2.330	6.175	-	25.593	38.630		28.300

U sledećim tabelama je prezentirana rizična aktiva Banke po zemljama u kojima Banka ima izloženost, na 31.12.2015.godine.

I Nerizična kategorija (ponder 0%)

Zemlja	Krediti		Depoziti banke (plasmani)	Ulaganje u kapital drugih pravnih lica	Ostalo	Ukupna izloženost	Primijenjeni ponder	Potrebni kapital
	Pravna lica	Fizička lica						
2	3	4	7	9	10	11	12	13
Belgija	-	-	648	-	5.572	6.220	0%	-
Luksemburg	-	-	-	-	1.202	1.202	0%	-
Nemačka	-	3	-	-	6.442	6.445	0%	-
Austrija	-	-	-	-	5.692	5.692	0%	-
UAE	1.644	-	-	-	143	1.787	0%	-
Švajcarska	18	-	-	-	-	18	0%	-
Velika Britanija	-	5	2.200	-	-	2.205	0%	-
Francuska	-	-	-	-	1.426	1.426	0%	-
Novi Zeland	-	18	-	-	-	18	0%	-
Hong Kong	3	-	-	-	-	3	0%	-
Kanada	-	2	-	-	-	2	0%	-
Ukupno	1.665	28	2.848	-	20.477	25.018		-

II Zemlje niskog rizika (ponder 50% - 100%)

Zemlja	Krediti		Depoziti banke (plasmani)	Ulaganje u kapital drugih pravnih lica	Ostalo	Ukupna izloženost	Primijenjeni ponder	Potrebni kapital
	Pravna lica	Fizička lica						
2	3	4	7	9	10	11	12	13
Rusija	-	5	-	-	134	139	60%	83
Kipar	7.569	792	957	-	-	9.318	80%	7.454
Turska	-	-	2.746	-	7.402	10.148	60%	6.089
Srbija	636	3.157	-	-	61	3.854	80%	3.083
BiH	-	20	4.851	-	34	4.905	90%	4.415
B.D.Ostrva	1.962	-	-	-	-	1.962	100%	1.962
Angvila	545	-	-	-	-	545	100%	545
Italia	-	-	-	-	651	651	50%	326
Liban	-	18	-	-	-	18	80%	14
Hrvatska	105	1	-	-	-	106	60%	64
Slovenija	-	2	-	-	2.880	2.882	50%	1.441
Ukupno	10.817	3.995	8.554	-	11.162	34.528		25.476

4.1.7. Rizik koncentracije

Rizik koncentracije predstavlja dio kreditnog rizika koji se odnosi na velike (povezane) individualne izloženosti prema grupama drugih ugovornih strana, čiju vjerovatnoću neizmirenja opredjeljuju i zajednički osnovni faktori (sektor, ekonomija, geografsko područje i dr.).

Banka je, u skladu sa regulatornim zahtjevom za obuhvatanjem svih materijalnih rizika u procesu procjene adekvatnosti internog kapitala i prepoznatom potrebom, izradila i koristi Metodologiju za utvrđivanje potrebnog kapitala za rizik koncentracije kredita, kojom se upostavlja metoda utvrđivanja visine potrebnog kapitala za rizik koncentracije kredita.

Metodologija za utvrđivanje potrebnog kapitala za rizik koncentracije kredita je razvijena uzimajući u obzir rizični profil Banke i nivo koncentracije izloženosti.

Kod obračuna potrebnog kapitala za rizik koncentracije osnovicu predstavlja 15 najvećih bilansnih izloženosti iz modifikovanog Izveštaja o koncentraciji izloženosti, pod uslovom da zbir pomenutih izloženosti premašuje 15% kreditnog portfolija Banke. U suprotnom smatra se da rizik koncentracije nije izražen, odnosno da nije potrebno izdvajati posebno potrebni kapital po ovom riziku, već u okviru izdvajanja potrebnog kapitala za druge rizike, dakle u visini 5% od minimalno potrebnog kapitala za rizike u okviru Stuba 1 (kreditni rizik, tržišni rizici, operativni rizik).

Banka redovno, a najmanje na kvartalnom nivou, prati rizik koncentracije kredita, izračunava i izdvaja potrebni kapital po osnovu istog, preispituje Metodologiju za utvrđivanje potrebnog kapitala za rizik koncentracije i mijenja je po potrebi u skladu sa realnom situacijom u pogledu izloženosti Banke ovom tipu rizika.

4.1.8. Ostali rizici

Ostali značajni rizici uključuju rizik reputacije, rizik usklađenosti, strateški rizik i rezidualni rizik.

Rizik reputacije je postojeći ili potencijalni rizik u odnosu na prihode i kapital banke koji proizilazi iz nepovoljne percepcije slike banke od strane klijenata, drugih ugovornih strana, akcionara, javnosti, investitora ili regulatora.

Rizik usklađenosti nastaje kao posljedica propuštanja banke da svoje poslovanje uskladi sa zakonom, podzakonskim aktima, unutrašnjim aktima banke i standardima dobre bankarske prakse uslijed čega može doći do: primjene zakonskih, odnosno regulatornih sankcija prema banci, finansijskog gubitka i/ili gubitka poslovnog ugleda banke.

Strateški rizik je postojeći ili potencijalni rizik u odnosu na prihode i kapital koji proizilazi iz promjena u poslovnom okruženju i iz nepovoljnih poslovnih odluka, neodgovarajuće implementacije odluka i nedostatka adekvatnog odgovora na promjene u poslovnom okruženju. Rezidualni rizik je potkategorija kreditnog rizika i predstavlja rizik da su priznato mjerenje rizika i tehnike za ublažavanje koje koristi banka manje efikasni nego što se činilo.

Banka primjenjuje jednostavni pristup izračunavanju internog kapitala za ostale rizike. Razlog za navedeno leži u veličini Banke, internoj procjeni nivoa izloženosti navedenim rizicima, obimu i vrsti proizvoda koje pruža, te činjenici da se ovdje radi o rizicima koje nije lako kvantifikovati. Banka, dakle, ne procjenjuje kvantitativno izloženost ostalim značajnim rizicima, već za njih izdvaja interni kapital u iznosu od 5% minimalno potrebnog kapitala utvrđenog za rizike date u okviru Stuba 1: kreditni rizik, tržišni rizik i operativni rizik.

4.2. Upravljanje kapitalom

4.2.1. Proračun potrebnog kapitala

Banka kontinuirano upravlja kapitalom kako bi:

- obezbijedila usaglašenost sa regulatornim zahtjevima vezanim za kapital, definisanim u okviru Odluke o adekvatnosti kapitala od strane Centralne banke Crne Gore,
- održala kapital na nivou koji omogućava razvoj poslovnih aktivnosti i sprovođenje strateških opredjeljenja.

Adekvatnost kapitala Banke i njegovo korišćenje se prate na mjesečnom nivou o čemu se izvještava Odbor direktora, Odbor za reviziju, ALCO Komitet i menadžment Banke, dok se detaljno izvještavanje prema regulatoru vrši na kvartalnom nivou.

Centralna banka Crne Gore je Odlukom o adekvatnosti banaka definisala sledeće minimalne limite vezano za kapital:

- novčani iznos kapitala od 5 miliona eura,
- koeficijent solventnosti ne manji od 10% sopstvenih sredstava banke osim ako Centralna banka Crne Gore nije drugačije propisala.

Prema odredbama pomenute Odluke, sopstvena sredstva Banke se sastoje od osnovnog kapitala i dopunskog kapitala. Zbir osnovnih elemenata sopstvenih sredstava, umanjen za zbir odbitnih stavki, predstavlja osnovni kapital Banke.

Osnovni elementi sopstvenih sredstava Banke su:

1. uplaćeni akcionarski kapital po nominalnoj vrijednosti, isključujući kumulativne povlašćene akcije
2. naplaćene emisione premije, isključujući emisione premije po osnovu kumulativnih prioritetnih akcija
3. rezerve za procijenjene gubitke po regulatornom zahtjevu, izdvojene u skladu sa Odlukom kojom se propisuju minimalni standardi za upravljanje kreditnim rizikom u bankama
4. rezerve koje su formirane na teret dobiti nakon njenog oporezivanja (zakonske, statutarne i druge rezerve)
5. neraspoređena dobit od prethodnih godina za koju je skupština akcionara donijela odluku da bude uključena u osnovni kapital, umanjena za porez na dobit i druge očekivane troškove
6. iznos dobiti u tekućoj godini, ukoliko su ispunjeni sledeći uslovi:
 - skupština akcionara, ili odbor direktora uz ovlašćenje skupštine akcionara, je donijela odluku da se dobit koja se ostvari u tekućoj godini, u ostvarenom ili manjem iznosu, rasporedi u rezerve, povećanje akcijskog kapitala, za pokriće gubitaka iz prethodnih godina i/ili u neraspoređenu dobit, iskazano u procentima
 - dobit je umanjena za pripadajući porez na dobit i druge očekivane troškove
 - postojanje dobiti je potvrdio spoljni revizor
 - banka je dobila saglasnost Centralne banke za uključivanje dobiti u osnovni kapital Banke.

Odbitne stavke pri izračunavanju osnovnog kapitala Banke su:

1. gubitak iz prethodnih godina
2. gubitak iz tekuće godine
3. nematerijalna imovina u obliku goodwilla, licenci, patenata, zaštitnih znakova i koncesija
4. nominalni iznos stečenih sopstvenih akcija, isključujući kumulativne povlašćene akcije

5. nerealizovani gubitak po osnovu vrijednosnog usklađivanja finansijske imovine raspoložive za prodaju, po fer vrijednosti
6. pozitivna razlika između iznosa obračunatih rezervacija za potencijalne gubitke i zbir iznosa ispravke vrijednosti za stavke bilansne aktive i rezervacija za vanbilansne stavke
7. iznos prekoračenja limita ulaganja u nepokretnosti i osnovna sredstva utvrđenog posebnim propisom Centralne banke.

Zbir dopunskih elemenata sopstvenih sredstava umanjen za zbir odbitnih stavki, predstavlja dopunski kapital Banke.

Dopunski elementi sopstvenih sredstava koji se uključuju u dopunski kapital Banke su:

1. nominalni iznos povlašćenih kumulativnih akcija
2. naplaćene emisione premije po osnovu kumulativnih prioritetnih akcija
3. iznos opštih rezervi, a najviše do 1.25% ukupne rizikom ponderisane aktive
4. subordinisani dug, za koji su ispunjeni uslovi iz Odluke
5. hibridni instrumenti, za koji su ispunjeni uslovi iz Odluke
6. revalorizacione rezerve za nepokretnosti u vlasništvu Banke.

Odbitne stavke pri izračunavanju dopuskog kapitala su:

1. stečene sopstvene povlašćene kumulativne akcije
2. potraživanja i potencijalne obaveze obezbijedeni hibridnim instrumentima ili subordinisanim dugom banke do iznosa u kojem su ti instrumenti uključeni u dopunski kapital

Banka je od 2011. godine implementira proces interne procjene adekvatnosti kapitala (ICAAP), kojim se prvenstveno utvrđuje ukupni rizični profil Banke, raspoloživi interni kapital za pokriće potreba za kapitalom, kao i iznos internog kapitala potrebnog za pokriće materijalnih rizika.

U okviru rizika tzv. stuba jedan, u koje spadaju kreditni rizik, tržišni rizici i operativni rizik, za koje je Centralna banka propisala odgovarajuće metodologije izdvajanja potrebnog kapitala i koji se stoga obavezno uzimaju u obzir prilikom regulatornog obračuna potrebnog kapitala, Banka u okviru ovog procesa procjenjuje potrebu za pokrićem kapitala i sledećih rizika: rizik likvidnosti, rizik kamatne stope iz bankarske knjige, rizik koncentracije i ostali značajni rizici (rizik reputacije, rizik usklađenosti, strateški rizik i rezidualni rizik).

S aspekta metodološke osnove izračunavanja potrebnog i internog kapitala po pojedinim kategorijama rizika, Banka koristi sledeća tri pristupa.

1. Za izračun potrebnog kapitala za rizike prvog stuba, uključujući i rizik zemlje, Banka koristi metodologije propisane od strane Centralne banke Crne Gore, smatrajući iste dovoljno elaboriranim i adekvatnim s obzirom na veličinu Banke, njenu organizaciju i složenost poslova koje obavlja.
2. Kod rizika koje je prepoznala kao značajne za svoje poslovanje (rizik likvidnosti, rizik kamatne stope iz bankarske knjige i rizik koncentracije), za koje Centralna banka Crne Gore nije propisala metodologiju / obavezu izračunavanja potrebnog kapitala, Banka je izradila sopstvene metodologije i koristi ih za izračun internog kapitala po navedenim rizicima.
3. Za ostale značajne rizike (rizik reputacije, rizik usklađenosti, strateški rizik i rezidualni rizik), Banka se opredijelila za jednostavni pristup utvrđivanja iznosa internog kapitala predviđen ICAAP-om, kako zbog interne procjene nivoa izloženosti navedenim rizicima, tako i zbog činjenice da se radi o rizicima koje nije lako kvantifikovati.

Jednostavni pristup podrazumijeva izdvajanje internog kapitala u vidu određenog procentna na sumu minimalno potrebnog (regulatornog) kapitala utvrđenog u skladu sa Odlukom o adekvatnosti banaka

4.2.2. Potrebni kapital za kreditni rizik

Potrebni kapital za kreditni rizik Banka utvrđuje na osnovu regulative propisane od strane Centralne banke Crne Gore (Odluka o adekvatnosti kapitala), po kojoj se sve bilansne i vanbilansne izloženosti ponderišu odgovarajućim ponderima rizičnosti (od 0% do 350%) u zavisnosti od tipa izloženosti.

Detaljnije, sve izloženosti po osnovu stavki bilansa (sa izuzetkom izloženosti koje predstavljaju odbitnu stavku od sopstvenih sredstava i izloženosti za koje se potrebni kapital izračunava primjenom metodologija za izračunavanje potrebnog kapitala za tržišne rizike) Banka razvrstava u jednu od kategorija predviđenih Odlukom o adekvatnosti kapitala banaka, sa odgovarajućim ponderom rizika koji se kreću od 0% do 350%.

Izloženosti po osnovu vanbilansnih stavki se kategorišu i ponderišu u skladu sa odgovarajućom odredbom pomenute Odluke, gdje se ponderi (faktori konverzije) kreću od 0 do 150%.

Zbir izloženosti po osnovu stavki bilansa i vanbilansnih stavki, ponderisanih na naprijed opisani način, čini rizikom ponderisanu aktivu za kreditni rizik, koja podijeljena sa 10 predstavlja potrebni kapital za kreditni rizik.

4.2.3. Potrebni kapital za tržišne rizike

Potrebni kapital za tržišne rizike Banka izračunava u skladu sa regulativom Centralne banke po kojoj isti čine zbir potrebnog kapitala za pozicijske rizike (cjenovni rizik i rizik kamatne stope), devizni rizik, te rizik poravnanja i rizik druge ugovorne strane.

Banka ne posjeduje trgovačku knjigu pa ne izdvaja potrebni kapital za pozicijske rizike.

Banka se ne bavi poslovima sa neizmirenim transakcijama i slobodnim isporukama, pa shodno tome nije izložena riziku izmirenja / isporuke, odnosno ne izdvaja potrebni kapital za ovaj rizik.

Takođe, Banka se ne bavi poslovima sa finansijskim derivatima, kreditnim derivatima, repo i reverse repo ugovorima i ostalim stavkama iz trgovačke i bankarske knjige po osnovu kojih se izračunava potrebni kapital za rizik druge ugovorne stranke, pa shodno tome nije izložena riziku druge ugovorne strane, odnosno ne izdvaja potrebni kapital za ovaj rizik.

Banka, dakle, u okviru tržišnih rizika izdvaja samo potrebni kapital za devizni rizik. Isti se izdvaja u skladu sa pomenutom regulativom, odnosno na osnovu ukupne otvorene devizne pozicije.

4.2.4. Potrebni kapital za operativni rizik

Potrebni kapital za operativni rizik, u skladu sa odredbama odgovarajuće regulative Centralne banke, Banka izračunava korišćenjem jednostavne metode, odnosno na osnovu prosjeka neto kamatonosnih i nekamatonosnih prihoda za tri prethodne uzastopne poslovne godine.

4.2.5. Potrebni kapital za rizik zemlje

Potrebni kapital za rizik zemlje Banka izračunava u skladu sa odredbama Odluke o metodologiji za mjerenje rizika zemlje u bankama. Prema istoj, Banka sve zemlje dužnika svrstava u jednu od četiri rizične kategorije (sa pripadajućim ponderima rizika):

- nerizične zemlje (0%)
- zemlje niskog rizika (50%-100%)
- zemlje srednjeg rizika (150%-250%)
- zemlje visokog rizika (min 300%).

Rangiranje zemalja u jednu od kategorija se vrši na osnovu dugoročnog kreditnog rejtinga zemlje dužnika utvrđenog od strane neke od međunarodno priznate eksterne institucije (Standard&Poor's, Moody's, Fitch Ratings), informacija koje su raspoložive na nacionalnom ili međunarodnom nivou (MMF, OECD, BIS), kao i drugih raspoloživih informacija o spoljnom dugu zemlje dužnika, istorijskim podacima o servisiranju istog, stopi inflacije i drugim informacijama o privrednom i političkom stanju u toj zemlji.

Osim toga, Banka procjenjuje i aktuelnu opasnost vezanu za naplatu svojih potraživanja i kombinovanjem svih naprijed navedenih faktora vrši rangiranje zemalja dužnika u određenu kategoriju rizičnosti.

Ukupan zbir ponderisanih neto izloženosti za sve zemlje dužnika, podijeljena sa 10, predstavlja potrebni kapital Banke za rizik zemlje.

4.2.6. Potrebni kapital za rizik kamatne stope iz bankarske knjige, rizik likvidnosti i rizik koncentracije

Prepoznavši značaj rizika kamatne stope iz bankarske knjige, rizika likvidnosti i rizika koncentracije za svoje poslovanje, a u skladu sa preporukama i svrhom ICAAP-a, Banka je izradila i koristi sopstvene metodologije izračunavanja potrebnog kapitala za navedene rizike.

4.2.7. Potrebni kapital za ostale značajne rizike

Potrebni kapital za ostale značajne rizike (rizik reputacije, rizik usklađenosti, strateški rizik i rezidualni rizik), u skladu sa preporukama ICAAP-a, Banka izračunava primjenom jednostavnog pristupa, odnosno izdvajanjem internog kapitala na osnovu zbira potrebnog kapitala utvrđenog za rizike date u okviru Stubu 1 (kreditni rizik, tržišni rizici i operativni rizik).

4.2.8. Sopstvena sredstva i koeficijent solventnosti

U sledećoj tabeli je prikazana struktura sopstvenih sredstava Banke na dan 31.12.2016. godine (i poređenje sa strukturom istih na kraju 2015. godine).

Osnovni elementi sopstvenih sredstava	2016.	2015.
Uplaćeni akcionarski kapital po nominalnoj vrijednosti, isključujući kumulativne povlašćene akcije	20.659	20.659
Rezerve koje su formirane na teret dobiti nakon njenog oporezivanja (zakonske, statutarne i druge rezerve)	31	31
Rezerve za procijenjene gubitke po regulatornom zahtjevu izdvojene u skladu sa odlukom kojom se propisuju minimalni standardi za upravljanje kreditnim rizikom u bankama	2.784	2.076
Neraspoređena dobit iz prethodnih godina za koju je skupština akcionara donijela odluku da bude uključena u osnovni kapital, umanjena za porez na dobit i druge očekivane troškove	-	508
Ukupno osnovni elementi sopstvenih sredstava	<u>23.474</u>	<u>23.274</u>
Odbitne stavke pri izračunu osnovnog kapitala		
Nematerijalna imovina (goodwill, licence, patenti, zaštitni znakovi, koncesije)	(226)	(136)
Nerealizovani gubitak po osnovu vrijednosnog usklađivanja finansijske imovine raspoložive za prodaju, po fer vrijednosti	(726)	(97)
Pozitivna razlika između iznosa obračunatih rezervacija za potencijalne gubitke i zbira iznosa ispravke vrijednosti za stavke bilansne aktive i rezervisanja za vanbilansne stavke	(3.278)	(2.868)
Iznos prekoračenja limita ulaganja u nepokretnosti i osnovna sredstva, utvrđenog posebnim propisom Centralne banke Crne Gore	-	-
Ukupno odbitne stavke pri izračunu osnovnog kapitala	<u>(4.230)</u>	<u>(3.101)</u>
Osnovni kapital (osnovni elementi sopstvenih sredstava minus odbitne stavke)	<u>19.244</u>	<u>20.173</u>
Dopunski elementi sopstvenih sredstava koji se uključuju u dopunski kapital		
Nominalni iznos povlašćenih kumulativnih akcija	5.000	5.000
Subordinisani dug	1.200	1.200
Revalorizacione rezerve	203	420
Ukupno dopunski elementi sopstvenih sredstava koji se uključuju u dopunski kapital	<u>6.403</u>	<u>6.620</u>
Sopstvena sredstva (osnovni kapital+dopunski kapital koji se uključuje u sopstvena sredstva) prije odbitnih stavki	<u>25.647</u>	<u>26.793</u>
Odbitne stavke od sopstvenih sredstava		
Direktna ili indirektna ulaganja u drugu banku ili drugu kreditnu ili finansijsku instituciju u iznosu većem od 10% kapitala tih institucija	(437)	(547)
Ulaganje banke u subordinisani dug i hibridne instrumente druge banke ili druge kreditne ili finansijske institucije u kojoj banka ima direktna ili indirektna ulaganja u iznosu većem od 10% kapitala te institucije	-	-
Direktna ili indirektna ulaganja u akcije društva za osiguranje, društva za reosiguranje ili osiguravajuće holding kompanije u iznosu većem od 10% iznosa SSB, prije umanjnja	(1.043)	(1.304)
Ukupno odbitne stavke od sopstvenih sredstava	<u>(1.480)</u>	<u>(1.851)</u>
Osnovni kapital umanjen za 50% odbitnih stavki sopstvenih sredstava	18.504	19.248
Dopunski kapital umanjen za 50% odbitnih stavki sopstvenih sredstava	<u>5.663</u>	<u>5.694</u>
SOPSTVENA SREDSTVA (Osnovni kapital +Dopunski kapital)	<u>24.167</u>	<u>24.942</u>

Uporedni obračun sopstvenih sredstava, osnovnog kapitala, potrebnog kapitala po pojedinim rizicima i koeficijenta solventnosti za 2016. i 2015. godinu je izgledao kako slijedi:

	2016.	2015.
Osnovni kapital	18.504	19.248
Dopunski kapital	5.663	5.694
Sopstvena sredstva Banke	24.167	24.942
Ponderisana bilansna aktiva	180.143	169.522
Ponderisane vanbilansne stavke	8.057	7.190
Ukupno ponderisana bilansna aktiva	188.201	176.712
Potreban kapital za tržišne rizike	350	657
Potreban kapital za operativni rizik	1.963	1.859
Potreban kapital za rizik zemlje	2.830	2.547
Potreban kapital za druge rizike	3.758	1.899
Koeficijent solventnosti banke	11,09%	12,09%

Banka je dužna da svoje poslovanje obavlja u skladu sa odredbama Zakona o bankama i podzakonskim aktima donijetim na osnovu tog Zakona.

Usaglašenost sa pokazateljima poslovanja, propisanim od strane Centralne banke Crne Gore, za 2016. i 2015. godinu prikazano je u sledećoj tabeli.

Pokazatelji poslovanja	Propisani	Ostvareni na dan	
		31. decembra	
		2016	2015
Kapital	Minimalni iznos osnivačkog kapitala EUR 5 miliona	28.779	29.503
Koeficijent solventnosti	Minimum 10%	11,09%	12,09%
Ukupni iznos sopstvenih akcija i drugih elemenata sopstvenih sredstava stečenih od strane Banke	Max 5% sopstvenih sredstava Banke	-	-
Ukupna izloženost banke prema jednom licu ili grupi povezanih lica	Maksimum 25% sopstvenih sredstava Banke	65,45%	63,42%
Zbir svih velikih izloženosti Banke	Maksimum 800% sopstvenih sredstava Banke	345,26%	369,13%
Ukupna izloženost prema svim licima povezanim sa bankom	Maksimum 200% sopstvenih sredstava Banke	70,67%	64,97%
Ukupna izloženost prema licu koje je član odbora direktora, odbora za reviziju ili izvršni direktor	Maksimum 2% sopstvenih sredstava Banke	0,13%	0,18%
Ukupna izloženost prema pravnim licima koja su pod kontrolom lica koje je član odbora direktora, odbora za reviziju ili izvršni direktor	Maksimum 10% sopstvenih sredstava Banke	30,67%	-
Ukupna izloženost prema zaposlenom	Maksimum 1% sopstvenih sredstava Banke	0,17%	0,13%
Ukupna izloženost prema akcionaru koji nema kvalifikovano učešće u banci	Maksimum 10% sopstvenih sredstava Banke	-	-
Ukupna izloženost prema akcionarima koji imaju kvalifikovano učešće u banci, uključujući i izloženost prema pravnim licima koja su pod kontrolom tih akcionara	Maksimum 20% sopstvenih sredstava Banke	18,88%	40,85%
Ukupna izloženost prema pravnim licima koja kontroliše lice koje kontroliše i banku	Maksimum 20% sopstvenih sredstava Banke	32,88%	41,05%
Ukupna izloženost prema pravnim licima koje kontroliše banka	Maksimum 20% sopstvenih sredstava Banke	-	-
Pokazatelj minimalne likvidnosti	0,9 na dnevnom nivou/1 na dekadnom nivou	2,63 / 2,48	2,19 / 2,36
Devizni rizik – neto otvorena pozicija za pojedinačnu valutu	15% osnovnog kapitala banka	17,61%	28,46%
Devizni rizik – neto otvorena pozicija za sve valute	20% osnovnog kapitala Banke	14,81%	31,84%
Ukupna ulaganja banke nepokretnosti i osnovna sredstva	Maksimum 50% sopstvenih sredstava banke	30,51%	30,47%

BILANS USPJEHA

5. Prihodi i rashodi od kamata i naknada i provizija

5.1. Prihodi od kamata i slični prihodi se odnose na prihode po osnovu:

U hiljadama EUR	2016.	2015.
Kredita	9.041	11.484
Depozita	107	150
Hartija od vrijednosti koje se drže do dospjeća	44	20
Ostalo	55	116
Troškovi obezvređenja po kamatnim potraživanjima	(266)	(277)
Ukupno	8.981	11.493

5.2. Prihodi od naknada i provizija se odnose na prihode po osnovu:

U hiljadama EUR	2016.	2015.
Naknade po kreditima	507	630
Naknade po vanbilansnim poslovima	219	209
Naknada za usluge platnog prometa	2.031	1.858
Naknade za kartično i bankomatsko poslovanje	7.063	6.227
Naknade za vođenje računa	232	230
Naknade za druge usluge	344	356
Ukupno	10.396	9.510

5.3. Rashodi od kamata i slični rashodi se odnose na rashode po osnovu:

U hiljadama EUR	2016.	2015.
Depozita	4.095	4.995
Subordinisanog duga	24	24
Ostale pozajmice	920	1.045
Ostalo		1
Ukupno	5.039	6.065

5.4. Rashodi od naknada i provizija se odnose na rashode po osnovu:

U hiljadama EUR	2015.	2015.
Naknade za platni promet prema Centralnoj banci Crne Gore	231	223
Naknade za platni promet prema drugim bankama	40	32
Naknade za kartično i bankomatsko poslovanje	3.033	2.184
Naknade za osiguranje depozita	957	924
Ostale naknade	397	329
Ukupno	4.658	3.692

6. Troškovi obezvređenja i rezervisanja

a) Knjiženja (u korist prihoda)/na teret rashoda, neto

U hiljadama EUR	2016.	2015.
Troškovi obezvređenja kredita	473	1.515
Troškovi obezvređenja naknada	3	2
Troškovi obezvređenja trajnih uloga i ostale aktive	395	
Ukupno troškovi obezvređenja	871	1.517
Troškovi rezervisanja za vanbilanse obaveze	(78)	(109)
Troškovi rezervisanja za otpremnine i sudske sporove	550	243
Ukupno troškovi rezervisanja	472	134
Troškovi obezvređenja kamata (Napomena 5.1)	266	277
Ukupno	1.609	1.928

b) Promjene na računima ispravke vrijednosti i rezervisanja za 2016. i 2015. godinu su sledeće:
31. decembar 2016

2016	Kredit (Napomena 13)	Kamate i naknade (Napomena 13)	Trajni ulozi i ostala aktiva (Napomene 15 i 19)	Vanbilansna evidencija (Napomena 22)	Otpremnine zaposlenima (Napomena 22)	Sudski sporovi (Napomena 22)	Ukupno
Stanje na dan 1. januar 2016. godine	4.660	799		129	105	319	6.012
Ispravka vrijednosti potrazivanja i rezervisanja za gubitke po vanbilansnoj aktivi	473	269	395	(78)	87	463	1.609
Smanjenje/povećanje ispravke vrijednosti		(56)	33	-	(92)	(683)	(798)
Stanje na dan 31. decembra 2016. godine	5.133	1.012	428	51	100	99	6.823
2015	Kredit (Napomena 13)	Kamate i naknade (Napomena 13)		Vanbilansna evidencija (Napomena 22)	Otpremnine zaposlenima (Napomena 22)	Sudski sporovi (Napomena 22)	Ukupno
Stanje na dan 1. januar 2015. godine		3.230	525	238	103	116	4.212
Ispravka vrijednosti potrazivanja i rezervisanja za gubitke po vanbilansnoj aktivi		1.515	279	(109)	40	203	1.928
Smanjenje ispravke vrijednosti		(85)	(5)	-	(38)	-	(128)
Stanje na dan 31. decembra 2015. godine		4.660	799	129	105	319	6.012

7. Troškovi zaposlenih

U hiljadama EUR	2016.	2015.
Neto zarade	2.279	2.456
Porezi i doprinosi na zarade	1.626	1.845
Ostali troškovi zaposlenih	36	33
Ostali troškovi platnog spiska	117	95
Troškovi službenih putovanja	34	31
Ukupno	4.092	4.460

8. Opšti administrativni troškovi

U hiljadama EUR	2016.	2015.
Troškovi zakupa	290	366
Troškovi održavanja imovine	494	477
Troškovi električne energije i goriva	170	182
Kancelarijski materijal	73	82
Troškovi sponzorstva i donatorstva	1	54
Troškovi reprezentacije	23	35
Usluge telekomunikacija i poštarine	1.798	1.931
Troškovi osiguranja	45	49
Stručne usluge	283	214
Troškovi nabavke platnih kartica	42	78
Troškovi obezbjeđenja	231	250
Troškovi predstavnštva u inostranstvu	259	302
Troškovi reklame	77	478
Ostali troškovi	281	340
Ukupno	4.067	4.838

9. Ostali prihodi

U hiljadama EUR	2016.	2015.
Prihodi od naplaćenih otpisanih potraživanja	75	106
Ostalo	239	64
Ukupno	314	170

10. Porezi i doprinosi iz dobitka

a) Komponente poreza na dobit

	2016.	2015.
Poreski prihodi, neto	5	2
	5	2

b) Usaglašavanje iznosa poreza na dobit u bilansu uspjeha i rezultata prije oporezivanja

	2016.	2015.
Dobitak prije oporezivanja	116	197
Porez na dobit po zakonskoj stopi od 9%	(10)	(18)
Efekat gubitka prethodnog perioda	10	18
Odloženi poreski prihod	5	2
Poreski efekti priznati u bilansu uspjeha	5	2
Efektivna poreska stopa	4%	1%

c) Komponente odloženih poreskih sredstava i obaveza

	2016.	2015.
Odložena poreska sredstva po osnovu privremene razlike između poreske osnovice osnovnih sredstava i njihove knjigovodstvene vrijednost	113	107
	113	107

Na dan 31. decembra 2016. godine Banka nije priznala odložena poreska sredstva u ukupnom iznosu od EUR 113 hiljada (31. decembar 2015. godine: EUR 107 hiljada).

BILANS STANJA

11. Novčana sredstva i računi depozita kod centralnih banaka

Novčana sredstva i račune depozita kod centralnih banaka čine:

U hiljadama EUR	2016.	2015.
Žiro račun	11.651	7.839
Gotov novac	4.145	5.856
Obavezna rezerva kod Centralne banke Crne Gore	13.027	12.328
Sredstva u procesu naplate – platne kartice	1.179	660
Ukupno	30.002	26.683

Obavezna rezerva sa stanjem na dan 31. decembra 2016. godine izdvojena je u skladu sa Odlukom Centralne banke Crne Gore o obaveznoj rezervi banaka kod Centralne banke Crne Gore („Sl. list CG“ br. 35/11, 22/12, 61/12 i 57/13, 52/14, 73/15 i 33/16). Obračunavanje obavezne rezerve vrši se primjenom stope od 9,5% na dio osnovice koju čine depoziti po viđenju i depoziti ugovoreni sa ročnošću do jedne godine, odnosno do 365 dana, i stope 8,5% na dio osnovice koju čine depoziti ugovoreni sa ročnošću preko jedne godine, odnosno preko 365 dana. Na depozite ugovorene sa ročnošću preko jedne godine koji imaju klauzulu o mogućnosti razoročenja tih depozita u roku kraćem od jedne godine, odnosno u roku kraćem od 365 dana, primjenjuje se stopa od 9,5%.

Obračunatu obaveznu rezervu Banka izdvaja na račun obavezne rezerve u zemlji i/ili na račune Centralne banke Crne Gore u inostranstvu. U skladu sa navedenom Odlukom, Banka može da do 25% obavezne rezerve drži u obliku državnih zapisa koje je emitovala Crna Gora. Na 25% ukupno izdvojenih sredstava obavezne rezerve banke, Centralna banka Crne Gore obračunava naknadu po stopi od EONIA umanjenoj za 10 baznih poena na godišnjem nivou, a plaća do osmog u mjesecu za prethodni mjesec. Obavezna rezerva se izdvaja u EUR.

12. Krediti i potraživanja od banaka

U hiljadama EUR	2016.	2015.
Korespodentni računi kod inostranih banaka	23.796	31.639
Oročeni depoziti kod banaka u inostranstvu	22.023	7.597
Oročeni depoziti kod banaka u zemlji	300	1.500
Vremenska razgraničenja – kamata na depozite	3	-
Stanje 31. decembra	46.122	40.736

Oročeni depoziti kod banaka u inostranstvu na dan 31. decembra 2016. godine u iznosu od EUR 22.023 hiljade (31. decembra 2015. godine: EUR 7.597 hiljada) uvećana su najvećim dijelom za prekononočno oročena sredstva kod inostranih banaka: Intesa Sanpaolo banka dd, Bosna i Hercegovina, i Aktif investment bank A.S., Turska.

13. Krediti i potraživanja od klijenata

U hiljadama EUR	2016.	2015.
Kreditni nefinansijskom sektoru	105.856	133.767
Kreditni Vladi i drugim budžetskim korisnicima	575	2.058
Ispravka vrijednosti kredita	(5.133)	(4.660)
Neto krediti	101.298	131.165
Kamatna potraživanja po kreditima	5.898	6.357
Ispravka vrijednosti kamatnih potraživanja	(1.006)	(796)
Neto kamatna potraživanja	4.892	5.561
Aktivna vremenska razgraničenja	255	317
Vremenska razgraničenja naknada	(542)	(662)
Potraživanja po osnovu depozita kod nefinansijskih institucija	3.447	3.805
Potraživanja banke po neizmirenim akceptima, garancijama i mjenicama	59	2.622
Ukupno	109.409	142.808

Banka je u toku 2016.godine zatvorila veći dio problematičnih kredita u iznosu od EUR 25.355 hiljada (Napomena 19), uglavnom na osnovu sporazuma o izmirenju duga zamjenom ispunjenja. Oslobođanjem od nekvalitetnog kreditnog portfolija, Banka je značajno poboljšala kvalitet aktive.

Potraživanja po osnovu depozita kod nefinansijskih institucija u iznosu od EUR 3.447 hiljada (31. decembra 2015. godine: EUR 3.805 hiljada) se odnose najvećim dijelom na depozite kod Visa International i Master Card Europe, Belgija u iznosu od EUR 2.490 hiljade (31. decembra 2015. godine: EUR 2.848 hiljada) i sredstva data povezanom licu Atlascapital Financial Services Limited, Kipar u iznosu EUR 957 hiljade (31. decembra 2015. godine: EUR 957 hiljada), koja su bila uključena u nekvalitetnu aktivu zatvorenu sticanjem udjela u firmi Rekreaturs d.o.o. Budva (Napomena 29).

Banka fizičkim licima odobrava različite vrste namjenskih i nenamjenskih kredita:

- gotovinski nenamjenski krediti, na period do 60 mjeseci, po nominalnim kamatnim stopama od 7,00% do 12,50% na godišnjem nivou,
- gotovinski namjenski krediti pokriveni novčanim depozitom, na period do 60 mjeseci, po nominalnoj kamatnoj stopi od 4% na godišnjem nivou,
- refinansirajući krediti, na period do 60 mjeseci, po nominalnim kamatnim stopama od 6,99% do 12,50% na godišnjem nivou,
- Atlas brzi krediti, na period do 60 mjeseci, po nominalnoj kamatnoj stopi od 10,50%,
- Atlas zimnica, na period do 12 mjeseci, po nominalnoj kamatnoj stopi od 8% godišnje,
- krediti za domaće i devizne penzionere, na period do 60 mjeseci, po nominalnoj kamatnoj stopi od 10%,
- krediti za notare, na period do 60 mjeseci, po nominalnoj kamatnoj stopi od 9,30%,
- krediti za pomorce, na period do 60 mjeseci, po nominalnoj kamatnoj stopi od 11%,
- namjenski krediti: studentski, auto krediti, poljoprivredni krediti, turistički, krediti za odmor, krediti za odmor, krediti u saradnji sa Opštom bolnicom Meljine i drugi potrošački krediti: na period do 60 mjeseci, po nominalnim kamatnim stopama od 0% do 13,00%,
- akcijski krediti, na period od 84 mjeseca, po nominalnoj kamatnoj stopi od 10,50%,
- akcijski krediti, na period od 100 mjeseci, po nominalnoj kamatnoj stopi od 8,99% ili 9,90%,
- akcijski krediti za penzionere, na period od 84 mjeseca, po nominalnoj kamatnoj stopi od 10%,

- akcijski krediti za penzionere, na period od 100 mjeseci, po nominalnoj kamatnoj stopi od 9,90%.

Kratkoročni krediti pravnim licima u 2016. godini odobravali su se po nominalnim kamatnim stopama od 2% (kreditni obezbijeđeni 100% depozitom) do 11,50% na godišnjem nivou. Dugoročni krediti pravnim licima odobreni u 2016. godini, realizuju se na rok do 7 godina, po nominalnim kamatnim stopama od 2% (kreditni obezbijeđeni 100% depozitom) do 11,00% na godišnjem nivou.

U saradnji sa Investiciono razvojnim fondom Crne Gore u 2016. godini realizovan je samo jedan kredit za refinansiranje tekućih kreditnih obaveza u iznosu od EUR 1.603 hiljade, kao i kredit za trajna obrtna sredstva u iznosu od EUR 240 hiljada, po nominalnoj kamatnoj stopi od 4,50%, odnosno 6,00% na godišnjem nivou.

Koncentracija po djelatnostima ukupno bruto plasiranih kredita komitentima od strane Banke je sljedeća:

U hiljadama EUR	2016.	2015.
Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	3.738	3.799
Vađenje rude i kamena	4.138	5.345
Prerađivačka industrija	9.451	10.524
Snabdijevanje električnom energijom	253	952
Snabdijevanje vodom	2.090	1.918
Građevinarstvo	4.378	6.144
Trgovina na veliko i trgovina na malo i popravka motornih vozila i motocikla	15.248	20.244
Saobraćaj i skladištenje	1.787	1.165
Usluge pružanja smještaja i ishrane	10.207	12.348
Informisanje i komunikacije	173	585
Finansijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja	1	1.786
Poslovanje nekretninama	113	140
Stručne, naučne i tehničke djelatnosti	5.285	6.836
Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	2.277	2.825
Državna uprava i odbrana i obavezno socijalno osiguranje	677	2.297
Obrazovanje	658	1.817
Zdravstvo i socijalna zaštita	3.801	3.957
Umjetničke, zabavne i rekreativne djelatnosti	358	297
Ostale uslužne djelatnosti	276	244
Fizička lica - rezidenti	31.278	34.620
Nerezidenti	10.246	17.982
Ukupno	106.433	135.825

14. Investicione hartije od vrijednosti

U hiljadama EUR	2016.	2015.
Invest banka a.d. Montenegro	679	1.278
Montenegro Express AD, Budva	181	182
HTP Atlas Hotels Group AD, Bar	1.258	1.457
Otvoreni investicioni fond Atlas Mont AD, Podgorica	639	682
Zatvoreni investicioni fond Atlas Mont AD, Podgorica	294	235
Ukupno hartije raspoložive za prodaju	3.051	3.834
Državni zapisi Crne Gore	5.000	5.391
Ukupno hartije koje se drže do dospijeca	5.000	5.391
Ukupno	8.051	9.225

Na dan 31.12.2016. godine Banka posjeduje 50.000 državnih zapisa Crne Gore nominalne vrijednosti EUR 5.000 hiljada (2015: EUR 5.391 hiljadu) sa rokom dospijeca od 182 dana, uz kamatnu stopu od 0,80% do 1,60% godišnje.

15. Investicije u pridružena preduzeća i zajedničke poduhvate po metodi kapitala

U hiljadama EUR	% učešća	2016.	2015.
Atlas life AD, Podgorica	36,22%	1.304	1.304
AD za upravljanje fondom „Atlas penzija“	29,54%	547	547
Meljine kompleks d.o.o., Herceg Novi	0,50%	126	126
Montenegroberza AD, Podgorica	5,76%	101	106
Univerzitet Mediteran	8,04%	8	7
Udruženje banaka Crne Gore	10%	1	1
Ukupne investicije u pridružena preduzeća		2.086	2.091
<i>Minus: Ispravke vrijednosti:</i>			
Atlas Life AD, Podgorica		261	-
AD za upravljanje fondom „Atlas Penzija“		109	-
Meljine kompleks d.o.o., Herceg Novi		25	-
Montenegroberza AD, Podgorica		5	-
Ukupno ispravke vrijednosti		395	-
Ukupno		1.691	2.091

Zbog teškoća u poslovanju preduzeća Atlas life AD, AD za upravljanje fondom „Atlas Penzija“ i Meljine kompleks Herceg Novi d.o.o., u kojim Banka ima uloge, izvršeno je obezvređenje istih za 20%.

Planom za 2017.godinu Banka je predvidjela prodaju uloga u Atlas life-u, u slučaju da se dobije povoljna ponuda.

16. Nekretnine, postrojenja i oprema

Promjene na nekretninama, postrojenjima i opremi prikazane su u sljedećoj tabeli:

U hiljadama EUR	Građevinski objekti	Oprema i ostala sredstva	Investicije u toku	Ukupno
Nabavna vrijednost				
Stanje na dan 1. januara 2015.	6.485	3.701	1.326	11.512
Povećanje	-	-	2.821	2.821
Prenosi	1.133	356	(2.794)	(1.306)
Otuđenja i rashodovanja	(1.207)	(226)	-	(1.433)
Stanje na dan 31. decembra 2015.	6.410	3.830	1.353	11.593
Povećanje	-	-	407	407
Prenosi	-	131	(323)	(192)
Otuđenja i rashodovanja	-	(42)	-	(42)
Stanje na dan 31. decembra 2016.	6.410	3.919	1.437	11.766
Ispravka vrijednosti				
Stanje na dan 1. januara 2015.	930	2.895	-	3.825
Obračunata amortizacija	127	308	-	435
Otuđenja i rashodovanja	(40)	(228)	-	(268)
Stanje na dan 31. decembra 2015.	1.017	2.975	-	3.992
Obračunata amortizacija	129	313	-	442
Otuđenja i rashodovanja	-	(41)	-	(41)
Stanje na dan 31. decembra 2016.	1.146	3.247	-	4.393
Sadašnja vrijednost na dan 31.12.2016.				
	5.264	672	1.437	7.373
Sadašnja vrijednost na dan 31.12.2015.				
	5.393	855	1.353	7.601

Na dan 31. decembra 2016. godine, Banka nema imovinu pod zalogom radi otplate kredita i drugih obaveza.

17. Nematerijalna sredstva

Promjene na nematerijalnim sredstvima u toku 2016.godine prikazane su u sljedećoj tabeli:

U hiljadama EUR	2016.	2015.
Nabavna vrijednost		
Stanje na dan 1. januara	2.045	1.933
Prenosi sa investicije u toku	192	112
Stanje na dan 31. decembra	2.237	2.045
Ispravka vrijednosti		
Stanje na dan 1. januara	1.909	1.809
Amortizacija	102	100
Stanje na dan 31. decembra	2.011	1.909
Sadašnja vrijednost na dan:		
31. decembra	226	136
1. januara	136	124

Na dan 31. decembra 2016. godine, nematerijalna sredstva u iznosu od EUR 226 hiljada se odnose na ulaganja u softver za elektronsko bankarstvo u iznosu od EUR 166 hiljada i licencu za Windows u iznosu od EUR 60 hiljada.

18. Ostala finansijska potraživanja

U hiljadama EUR	2016.	2015.
Potraživanja od Meisl banke	15.817	15.817
Potraživanja od Bobar banke	1.001	3.351
Potraživanje od Invest banke	2.100	2.635
Potraživanje od Atlas Cap-a (Napomena 19)	1.380	-
Potraživanja po osnovu naknada i provizija	204	222
Potraživanja po kartičnom poslovanju	739	399
Ostala potraživanja	77	119
Ukupno	21.318	22.543

Potraživanja od Meisl banke, Austrija, nastala su kao rezultat prodaje investicije u zavisna preduzeća i depozita koje je Banka imala kod Atlas banke Ltd. Moskva, sa sjedištem u Rusiji, a na osnovu Ugovora o prodaji potraživanja zaključenog 10. jula 2015. godine. Prema inicijalnom ugovoru, kupac je bio u obavezi da ugovorenu cijenu (beskamatno potraživanje) platiti u 32 jednake kvartalne rate počevši od 1. septembra 2015. godine. Kako je po pomenutom Ugovoru naplaćena samo jedna rata u iznosu od EUR 510 hiljada tokom 2015.godine, dok u 2016.godini nije bilo uplata, pokrenut je postupak restrukturiranja potraživanja kojim će se omogućiti uredna dinamika izmirenja obaveza u periodu od 10 godina i otplata u mjesečnim tranšama.

Potraživanja od Bobar banke a.d. Bjeljina su na kraju 2015. godine iznosila 3.351 hiljadu, i inicijalno su predstavljala novčana sredstva kod banaka. U toku 2016.godine Banka je dio potraživanja od Bobar banke a.d. Bjeljina, u iznosu od EUR 2.350 hiljada, nad kojom je pokrenut postupak likvidacije 23. decembra 2014. godine, prenijela na potraživanja od Atlas grupe doo, Podgorica (Napomena 19). Nad Bobar bankom a.d. Bijeljina pokrenut je postupak stečaja 24. januara 2017. godine i Banka je prijavila svoja potraživanja u iznosu od EUR 1.001 hiljadu.

Sa Invest bankom Montenegro a.d. Podgorica, čije su garancije (pokrivene depozitom) bile obezbjeđena po kreditima: RR Gradnje d.o.o. Podgorica i Univerziteta Mediteran d.o.o. Podgorica, potpisani su protokoli o naplati potraživanja shodno aktivaciji garancija. Protokolom od 16. novembra 2015. godine, utvrđena je dinamika naplate na kvartalnom nivou, sve do 30. juna 2017. godine, dok je Protokolom od 16. februara 2016. godine definisana naplata potraživanja u godišnjim tranšama, zaključno sa 01. februarom 2018. godine.

Banka je u toku 2016. godine izvršila reklasifikaciju potraživanja od Atlas Cap-a, u iznosu od EUR 1.380 hiljada, sa pozicije Ostala poslovna potraživanja (Napomena 19) na poziciju Ostala finasijska potraživanja, budući da se na navedena potraživanja obračunavala kamata na godišnjem nivou. Potraživanja po osnovu prodaje obveznica u iznosu od EUR 1.380 hiljada se odnose na prodaju 3,920,762 obveznice oznake FO02 nominalne vrijednosti EUR 1 društvu Atlas Cap d.o.o., Podgorica. Atlas Cap d.o.o., Podgorica je kao član konzorcijuma navedene obveznice iskoristio za kupovinu Civilno vojne medicinske ustanove „Meljine“, Herceg Novi. U skladu sa Protokolom kojim se regulišu međusobna prava i obaveze članica konzorcijuma i u skladu sa Aneksom IV Protokola navedena potraživanja dospijevaju 31. decembra 2016. godine i Banka obračunava kamatu u iznosu 2% godišnje. Ovo potraživanje je zatvoreno u prvom kvartalu 2017. godine putem sticanja imovine – udjela u firmi Rekreaturs d.o.o. Budva (Napomena 29).

19. Ostala poslovna potraživanja

U hiljadama EUR	2016.	2015.
Sredstva stečena po osnovu naplate potraživanja	31.852	7.074
Potraživanja po osnovu prodaje obveznica – Atlas Cap d.o.o., Podgorica	-	1.380
Potraživanja od PZ Opšte bolnice Meljine	1.487	-
Potraživanja od Atlas grupe d.o.o., Podgorica (Napomena18)	793	-
Potraživanja od dužnika u postupku stečaja	155	155
Potraživanje po osnovu pristupanja dugu za obaveze HTP Atlas Hotels Group AD Bar	-	888
Potraživanja iz poslovnih odnosa	347	347
Potraživanja za isplate - filijale	-	534
Unaprijed plaćeni troškovi	270	309
Ostala potraživanja	232	205
Ispravka vrijednosti	(39)	(3)
Ukupno	35.097	10.889

U toku 2016. godine Banka je stekla imovinu u iznosu od EUR 25.355 hiljada (pretežno sticanje zamjenom ispunjenja), dok je iznos od EUR 577 hiljada naplatila prodajom stečene aktive iz ranijih godina.

Na kraju 2015. godine banka je imala potraživanja od Atlas Cap-a u iznosu od EUR 1.380 hiljada. Budući da se na navedeno potraživanje obračunavala kamata na godišnjem nivou, Banka je izvršila reklasifikaciju ovih potraživanja na poziciju Ostala finansijska potraživanja (Napomena 18).

Depozitom Atalas banke AD, koji je bio deponovan kod Prve banke AD, zatvoren je kredit PZ Opšte bolnice Meljine, jer je isti služio kao kolateral po kreditu. Novonastalo potraživanje od PZ Opšta bolnica Meljine je ugašeno u prvom kvartalu 2017. godine sticanjem imovine – udjela u firmi Rekreators d.o.o. Budva (Napomena 29).

Potraživanja od Atlas grupe d.o.o., Podgorica u iznosu od EUR 793 hiljada predstavljaju ostatak prenijetih potraživanja sa Bobar banke a.d. Bljeljina u iznosu od EUR 2.350 hiljada (Napomena 18), koja su u toku 2016.godine uvećana za obračunatu kamatu od EUR 33 hiljade. Navedeno potraživanje u iznosu od EUR 2.383 hiljade je umanjeno za 1.590 hiljada sticanjem nepokretnosti, a na osnovu sporazuma zaključenog sa Atlas grupom d.o.o., Pogorica, od 19. decembra 2016. godine.

Potraživanja iz poslovnih odnosa u iznosu od EUR 347 hiljada se odnose na potraživanje od AtlasCapital Financial Services Limited, Kipar, po osnovu ulaganja u poslovni prostor i opremu. Ova potraživanja su, takođe, zatvorena sticanjem imovine – udjela u firmu Rekreators d.o.o. Budva (Napomena 29).

20. Depoziti

U hiljadama EUR	2016.	2015.
Depoziti po viđenju:		
- Depoziti banaka	-	19
- Vlada Crne Gore	634	236
- Finansijske institucije	6	426
- Privredna društva u privatnom vlasništvu	31.111	17.934
- Privredna društva sa većinskim državnim vlasništvom i javna preduzeća	2.356	7.209
- Opštine	2.694	2.666
- Fondovi	261	271
- Inostrana preduzeća	27.647	13.145
- Fizička lica	30.723	30.752
- Nefitne organizacije	1.948	1.892
- Preduzetnici	533	654
- Osiguravajuća društva	250	34
- Ostali	43	10.418
	98.206	85.656
Kratkoročni depoziti:		
- Depoziti banaka	-	71
- Vlada Crne Gore	34	-
- Privredna društva u privatnom vlasništvu	700	947
- Privredna društva sa većinskim državnim vlasništvom i javna preduzeća	380	747
- Opštine	1.655	627
- Fondovi	125	45
- Inostrana preduzeća	5	144
- Fizička lica	42.110	15.576
- Nefitne organizacije	68	69
- Ostali	112	36
	45.189	18.262
Dugoročni depoziti:		
- Vlada Crne Gore	49	-
- Finansijske institucije	300	-
- Privredna društva u privatnom vlasništvu	910	4.206
- Privredna društva sa većinskim državnim vlasništvom i javna preduzeća	6.000	3.222
- Opštine	518	253
- Fondovi	-	2.805
- Inostrana preduzeća	217	267
- Fizička lica	46.218	75.975
- Nefitne organizacije	15	-
- Preduzetnici	-	15
- Osiguravajuća društva	350	1.940
- Ostali	71	170
	54.648	88.853
Vremenska razgraničenja	1.537	1.750
Obaveze za kamate	19	197
	199.599	194.718
Stanje 31. decembra	199.599	194.718

Depoziti stanovništva po viđenju u EUR su deponovani po kamatnoj stopi od 0,12% do 0,20% na godišnjem nivou, a depoziti po viđenju u ostalim valutama po kamatnoj stopi od 0,05%.

Na kratkoročno oročene depozite fizičkih lica u EUR Banka obračunava kamatu po stopi od 0,50% do 3,00% na godišnjem nivou u zavisnosti od perioda oročavanja.

Na dugoročne depozite fizičkih lica u EUR obračunava se kamata po stopi od 2,80% do 3,80% na godišnjem nivou.

Na kratkoročno oročene depozite fizičkih lica u ostalim valutama Banka obračunava kamatu po stopi od 0,50% do 1,40% na godišnjem nivou u zavisnosti od perioda oročavanja. Na dugoročne depozite fizičkih lica u ostalim valutama obračunava se kamata po stopi od 1,50% do 1,60%.

Na depozite pravnih lica po viđenju u domaćem platnom prometu obračunavala se kamata po stopi od 0,05% do 0,10 % na godišnjem nivou.

Kratkoročni depoziti pravnih lica u EUR su deponovani po kamatnoj stopi u rasponu od 0,20% do 2,80% na godišnjem nivou. Dugoročni depoziti pravnih lica su deponovani uz kamatnu stopu od 3,00 % do 3,40 %. Za depozite koji služe kao kolateral po garanciji kamatna stopa je 0%, dok je za depozite koji služe kao obezbjeđenje po kreditima spred 2%.

Kamata na kratkoročne depozite pravnih lica u drugim valutama kreće se u intervalu od 0,25% do 0,70%, dok se dugoročni depoziti oročavaju po stopi od 0,80% do 1,40 % u zavisnosti od valute. U 2016.godini nije bilo oročenja u drugim valutama.

21. Pozajmljena sredstva od ostalih klijenata

Obaveze po osnovu pozajmljenih sredstava od ostalih klijenata na dan 31. decembra 2016. godine iznose EUR 26.630 hiljade (2015: EUR 34.570 hiljada) i odnose se na obaveze prema Evropskoj investicionoj banci (EIB) i Investiciono-razvojnog fondu Crne Gore (IRF).

Obaveze prema EIB-u u iznosu od EUR 11.186 hiljada (2015: EUR 13.328 hiljade) proističu iz dugoročnih kredita koje je EIB odobrio za podsticanje razvoja malih i srednjih preduzeća u Crnoj Gori.

Povjerilac	Iznos u hiljadama EUR	Datum odobrenja	Datum dospijeća	Godišnja kamatna stopa	Saldo na dan 31.12.2016.
Evropska investiciona banka	5.270	21.10.2010.	21.10.2022.	2,89%	3.204
Evropska investiciona banka	3.730	04.04.2011.	04.04.2023.	3,77%	2.579
Evropska investiciona banka	5.110	17.12.2009.	17.12.2019.	3,71%	2.094
Evropska investiciona banka	3.890	29.03.2010.	29.03.2020.	3,56%	1.838
Evropska investiciona banka	2.000	19.12.2011.	19.12.2023.	3,49%	1.471
Ukupno					11.186

Tekuće dospijeće po osnovu dugoročnih kredita EIB na dan 31. decembra 2016. godine iznosi EUR 2.217 hiljada (2015: EUR 2.142 hiljade), a obaveze po osnovu kamata EUR 63 hiljade.

Obaveze po osnovu pozajmljenih sredstava od Investiciono-razvojnog fonda Crne Gore na dan 31. decembra 2016. godine iznose EUR 15.380 hiljada (2015: EUR 21.167 hiljada) i odnose se na kredite koje je IRF odobrio za kofinansiranje malih i srednjih preduzeća po kamatnoj stopi od 1% do 3,5% (2015: od 1% do 3,5%) na godišnjem nivou.

Tekuće dospijeće po osnovu dugoročnih kredita Investiciono-razvojnog fonda na dan 31. decembra 2016. godine iznosi EUR 2.093 hiljade (2015: EUR 2.439 hiljada).

22. Rezerve

U hiljadama EUR	2016.	2015.
Rezervisanja za gubitke po vanbilansnoj aktivi	51	129
Rezervisanja za otpremnine i jubilarne nagrade	100	105
Rezervisanja za sudske sporove	99	319
Ukupno	250	553

23. Ostale obaveze

U hiljadama EUR	2016.	2015.
Privremeni račun	473	217
Vremenska razgraničenja	8	7
Ostale obaveze		
- Obaveze po komisionim poslovima	116	164
- Dobavljači	234	151
- Obaveze po kartičnom poslovanju	1.508	1.459
- Ostala pasiva	471	167
Ukupno	2.810	2.165

24. Subordinisani dug

Subordinisani dug na dan 31. decembra 2016. godine iznosi EUR 1.332 hiljade (2015: EUR 1.308 hiljada). Subordinisani dug odobren je 7. jula 2011. godine od strane Hemargo East Limited Cyprus na period od 7 godina uz godišnju kamatnu stopu od 2%. Na osnovu Aneksa od 03. novembra 2015. godine, subordinisani dug je produžen do 03. novembra 2022. godine pod istim uslovima. Kredit se vraća u cjelosti na dan dospijeća sa pripadajućom kamatom.

25. Akcijski kapital

Na dan 31. decembra 2016. godine akcijski kapital Banke iznosi EUR 25.659 hiljada (2015: EUR 25.659 hiljada). Akcijski kapital čine 41.318 običnih akcija (31. decembra 2015: 41.318 običnih akcija), pojedinačne nominalne vrijednosti od EUR 500 i 10.000 prioritetnih akcija (31. decembra 2015: 10.000 prioritetnih akcija), pojedinačne nominalne vrijednosti od EUR 500.

Osnovna zarada po akciji je izračunata tako što je godišnja neto dobit ili gubitak, koji može da se pripíše vlasnicima običnih akcija Banke, podijeli ponderisanim prosječnim brojem običnih akcija koje su bile u opticaju tokom perioda. S obzirom da je Banka izdala i prioritetne akcije, umjesto neto dobiti ili gubitka, Banka izračunava iznos dobiti odnosno gubitka koji se može pripisati običnim akcionarima (dio neto dobiti odnosno gubitka koji se dobija oduzimanjem preferencijalnih dividendi od neto dobiti odnosno gubitka).

Spisak akcionara, vlasnika običnih akcija Banke na dan 31. decembra 2016. i 2015. godine je prikazan u sljedećoj tabeli:

Naziv akcionara	31. decembar 2016.			31. decembar 2015.		
	Broj akcija	U hiljadama EUR	% učešća	Broj akcija	U hiljadama EUR	% učešća
Atlas Capital Holding Limited, Kipar	13.242	6.621	32,05	13.242	6.621	32,05
Nine doo Podgorica	6.752	3.376	16,34	6.752	3.376	16,34
Invest banka Montenegro AD Podgorica, zbirni kastodi račun 1	6.427	3.213	15,55	6.870	3.435	16,63
Atlas Invest doo, Podgorica	4.245	2.123	10,27	4.245	2.123	10,27
Invest banka Montenegro AD Hipotekarna banka AD Podgorica	4.108	2.054	9,94	3.665	1.832	8,87
Otvoreni investicioni fond "Atlas Mont"-u postupku transformacije	1.263	631	3,06	1.263	631	3,06
Centroprom ad Beograd	1.055	527	2,55	1.055	527	2,55
Podravska banka DD, Koprivnica, Hrvatska	626	313	1,51	626	313	1,51
Ostali akcionari	850	426	2,07	850	426	2,06
Ukupno	41.318	20.659	100,00	41.318	20.659	100,00

Spisak akcionara, vlasnika prioritetnih akcija Banke na dan 31. decembra 2016. i 2015. godine je prikazan u sljedećoj tabeli:

Naziv akcionara	31. decembar 2016.			31. decembar 2015.		
	Broj U hiljadama akcija	EUR	% učesća	Broj U hiljadama akcija	EUR	% učesća
Otvoreni investicioni fond "Atlas Mont"-u postupku transformacije	3.439	1.720	34,39	3.763	1.882	37,63
Nine doo Podgorica	739	370	7,39	739	370	7,39
Podravska banka DD, Koprivnica, Hrvatska	569	285	5,69	569	285	5,69
Invest Banka – kastodi račun 1	487	243	4,87	195	97	1,95
Invest banka Montenegro	325	163	3,25	293	146	2,93
Parmex Management LTD BVI	300	150	3,00	300	150	3,00
Radonjić Dragan	300	150	3,00	300	150	3,00
Avaron Holdings LLC, New York	300	150	3,00	300	150	3,00
Vujović Arsenije	280	140	2,80	280	140	2,80
Mijatović Svetlana	200	100	2,00	200	100	2,00
Zetogradnja doo, Podgorica	195	97	1,95	195	97	1,95
Sveti Vrači Apoteka	189	94	1,89	189	94	1,89
Dragašević Vuko	180	90	1,80	180	90	1,80
Društvo za upravljanje fondom ABDS, Sarajevo	170	85	1,70	170	85	1,70
Nenezić Vladimir	130	65	1,30	130	65	1,30
Ostali akcionari	2.197	1.098	21,97	2.197	1.099	21,97
Ukupno	10.000	5.000	100,00	10.000	5.000	100,00

26. Transakcije sa povezanim licima

U hiljadama EUR	2016.	2015.
Potraživanja		
<i>Depoziti</i>		
Atlascapital Financial Services Limited, Kipar	957	957
	957	957
<i>Kredit</i>		
Atlas invest d.o.o., Podgorica	10	237
Univerzitet Mediteran, Podgorica	550	1.666
PZ Opšta bolnica Meljine, Herceg Novi	3.558	3.581
Dejan Erić	32	19
Branislav Todorović	24	33
Predrag Vujović	14	5
Aca Babić	29	29
Svetlana Mijatović	534	530
HTP Atlas hotels group a.d., Bar	-	1.000
Jadranski Sajem a.d., Budva	1.498	1.502
Fabrika vode Lipovo d.o.o., Kolašin	-	452
DZU Atlasmont A.D., Podgorica	-	1.415
Rekreaturs a.d., Budva	-	30
RTV Atlas d.o.o., Podgorica	1	298
Atlas grupa d.o.o., Podgorica	421	728
Duško Knežević	399	394
Atlascapital Financial Services Limited, Kipar	210	147
Atlas fondacija, Podgorica	18	18
Centar Faktor doo Beograd	150	150
Atlas group Limited, Limassol	-	2
Atlas Cap doo, Podgorica	-	735
	7.448	12.971
<i>Ostala poslovna potraživanja</i>		
Atlas grupa d.o.o., Podgorica	834	41
DZU Atlasmont A.D., Podgorica	78	78
Invest banka Montenegro a.d., Podgorica	2.100	2.635
Atlas Invest d.o.o., Podgorica	72	121
Univerzitet Mediteran, Podgorica	17	17
HTP Atlas hotels group a.d., Bar	-	888
PZ Opšta bolnica Meljine, Herceg Novi	1.518	40
Fabrika vode Lipovo d.o.o., Kolašin	-	48
Atlascapital Financial Services Limited, Kipar	347	347
Atlas Cap doo, Podgorica	1.380	1.380
	6.346	5.595
<i>Potraživanja za kamate i naknade</i>		
Atlas Fin d.o.o., Podgorica	3	3
Atlas Invest d.o.o., Podgorica	-	32
Univerzitet Mediteran, Podgorica	68	33
RTV Atlas d.o.o., Podgorica	-	31
HTP Atlas hotels group a.d., Bar	-	78
Fabrika vode Lipovo d.o.o., Kolašin	1	52
DZU Atlasmont A.D., Podgorica	-	117
Jadranski Sajem a.d., Budva	359	226
Rekreaturs a.d., Budva	-	3
Atlas grupa doo, Podgorica	63	54
RR Gradnja d.o.o., Podgorica	358	354
Opšta bolnica Meljine, Herceg Novi	477	218
Centar faktor doo Beograd	1	-
Svetlana Mijatović	61	58
Aca Babić	6	4
Dusko Knežević	61	32
Atlas Cap doo, Podgorica	49	117
	1.507	1.412
Ukupno potraživanja	16.258	19.978

ATLAS BANKA AD, PODGORICA
Napomene uz pojedinačne finansijske iskaze

Obaveze

Depoziti

Atlascapital Financial Services Limited, Kipar	1	16
HTP Atlas hotels group a.d., Bar	96	26
Atlas life a.d., Podgorica	100	102
DZU Atlasmont a.d., Podgorica	3	4
RTV Atlas d.o.o., Podgorica	-	9
Atlas penzija a.d., Podgorica	138	188
CG Broker - diler a.d., Podgorica	123	399
Jadranski Sajem a.d., Budva	15	1
Univerzitet Mediteran, Podgorica	102	37
Montenegro Express a.d., Budva	7	2
Dejan Erić	24	22
Branislav Todorović	5	1
Predrag Vujović	1	4
Svetlana Mijatović	1	-
Perla doo Herceg Novi	6	11
Zetogradnja d.o.o., Podgorica	27	50
Mi-Ma d.o.o., Berane	1	2
Atlas Media group d.o.o., Podgorica	4	-
Atlas Capital Holding limited, Kipar	2	3
Zatvoreni investicioni fond Atlas Mont a.d., Podgorica	3	-
Global carbon d.o.o., Podgorica	14	-
D.O.O. Hotel Princess, Bar	304	79
Montenegroberza a.d., Podgorica	304	1.102
Duško Knežević	11	9
	1.292	2.067

Obaveze prema dobavljačima

Jadranski Sajem a.d., Budva	1	-
Atlas Invest d.o.o., Podgorica	-	2
	1	2

Ukupno obaveze

1.293 2.069

Vanbilansne pozicije

Date garancije

Perla d.o.o., Herceg Novi	15	17
Univerzitet Mediteran, Podgorica	8	458
	23	475

Ostale vanbilansne izloženosti

Dejan Erić	3	6
Branislav Todorović	8	3
Predrag Vujović	1	1
Svetlana Mijatović	1	5
RTV Atlas d.o.o., Podgorica	-	1
Univerzitet Mediteran, Podgorica	1	1
Jadranski Sajem a.d., Budva	1	1
	15	18

Uporedni pregled prihoda i rashoda od povezanih licima za 2016. i 2015. godinu prikazan je u tabeli ispod:

U hiljadama EUR	2016.	2015.
Prihodi		
Atlascapital Financial Services Limited, Kipar	80	111
Atlas grupa d.o.o., Podgorica	75	70
PZ Opšta bolnica Meljine d.o.o., Herceg Novi	270	-
Atlas group Limited, Limassol	1	1
Atlas invest d.o.o., Podgorica	9	24
CG Broker - diler a.d., Podgorica	4	6
Centar faktor d.o.o., Beograd	17	8
DZU Atlasmont a.d., Podgorica	22	70
Fabrika vode Lipovo d.o.o. Kolašin	13	37
Jadranski Sajam a.d., Budva	138	129
RTV Atlas d.o.o., Podgorica	9	26
Rekreaturs a.d., Budva	1	3
Univerzitet Mediteran, Podgorica	104	142
RR Gradnja d.o.o., Podgorica	5	239
Montenegro Express a.d., Budva	2	1
Atlas Cap doo, Podgorica	19	62
HTP Atlas hotels group a.d., Bar	37	91
Atlas Fondacija Podgorica	-	5
Atlas life a.d., Podgorica	1	1
Atlas penzija a.d., Podgorica	1	-
Invest banka Montenegro a.d., Podgorica	-	2
Atlas fin d.o.o., Podgorica	-	3
Montenegroberza a.d., Podgorica	2	1
MD-Momo d.o.o., Berane	5	-
Svetlana Mijatović	8	-
Aca Babić	2	-
Predrag Vujović	1	-
Branislav Todorović	3	-
Dejan Erić	4	-
Duško Knežević	37	37
Ukupno prihodi	870	1.069
Rashodi		
Atlascapital Financial Services Limited, Kipar	-	61
Atlas invest d.o.o., Podgorica	-	154
Atlas penzija a.d., Podgorica	3	9
CG Broker - diler a.d., Podgorica	-	10
RTV Atlas d.o.o., Podgorica	-	396
Atlas Fondacija Podgorica	-	20
Atlas life a.d., Podgorica	8	22
Invest banka Montenegro a.d., Podgorica	-	7
Dejan Erić	1	-
Montenegroberza a.d., Podgorica	17	65
Ukupno rashodi	29	744

Na dan 31. decembra 2016. godine potraživanja od zaposlenih iznose: EUR 821 hiljadu (31. decembra 2015. godine: EUR 621 hiljadu) i odnose se na odobrene kredite i kreditne kartice.

Ukupne isplate i troškovi naknada članovima Odbora direktora Banke i Odbora za reviziju u toku 2016. godine iznosili su EUR 38 hiljada (2015: EUR 37 hiljada).

27. Potencijalne obaveze

27.1. Sudski sporovi

Na dan 31. decembra 2016. godine protiv Banke je pokrenuto 42 sudska spora, od kojih 26 imaju preciziran iznos od približno EUR 219 hiljada.

Prema analizi Pravnog sektora, a na osnovu raspoložive dokumentacije, u ovom momentu samo dio potraživanja iz sudskih sporova, čiji iznos je oko EUR 100 hiljada, može pasti na teret Banke. Kod određenih postupaka, kod kojih je šteta za tužioce nastala nakon izvršenja krivičnih djela od strane bivših zaposlenih Banke, nakon isplate Banka može pokrenuti regresnu tužbu, što je već i urađeno za određeni broj slučajeva.

Banka je na dan 31. decembra 2016. godine imala pokrenutih 66 sporova protiv trećih lica, od kojih se većina odnosi na naplatu potraživanja.

27.2. Ostale potencijalne obaveze

Banka je u toku godine ostvarivala transakcije koje podliježu oporezivanju u skladu sa crnogorskim poreskim zakonima. Svi porezi i doprinosi na zarade, naknade članovima Odbora direktora, dobit, nekretnine, ugovore o djelu, zakup i ostalo, plaćeni su na pune iznose po važećim stopama.

28. Gotovina i gotovinski ekvivalenti (za potrebe sastavljanja Iskaza o tokovima gotovine)

U hiljadama EUR	2016.	2015.
Gotovina u blagajni u eurima	3.657	4.725
Gotovina u blagajni u stranoj valuti	488	1.131
Žiro račun	11.651	7.839
Korespondentni računi kod inostranih banaka	23.775	30.979
Obavezna rezerva kod Centralne banke Crne Gore	13.027	12.328
Kratkoročni oročeni depoziti kod banaka u inostranstvu	16.806	4.851
Ostala novčana sredstva	1.179	660
Ukupno	70.583	62.513

29. Događaji nakon datuma bilansa stanja

- a) U periodu nakon datuma bilansa stanja Banka je stekla udjele, akcije i pokretnu imovinu u iznosu od EUR 20.117 hiljada. Sticanjem udela, nepokretnosti i hartija od vrednosti (akcija) zatvoren je veći dio problematičnih kredita (EUR 14.893 hiljade) i ostalih potraživanja (EUR 5.224 hiljade), i na taj način osjetno je poboljšana kvaliteta aktive i značajno smanjena ukupna izloženost prema svim licima povezanim sa Bankom, kao i izloženost prema pravnim licima koje kontroliše lice koje kontroliše i banku.
- b) U periodu od 04. jula – 24. jula 2017.godine na namjenski račun Banke za dokapitalizaciju uplaćeno je EUR 5.000 hiljada od strane postojećih akcionara Atlas Capital Holding Limited, Kipar i Atlas invest d.o.o., Podgorica. Odlukom o dokapitalizaciji banke, koju je donijela Skupština akcionara Banke 26. maja 2017. Godine, maksimalna vrijednost emisije akcija iznosila je EUR 12.500 hiljada i predviđeno je da se dokapitalizacija smatra uspješnom ako se u određenom roku uplati i upiše iznos od 40% ukupne vrijednosti emisije.

- c) Na sjednici održanoj 07. jula 2017.godine odbor direktora Banke je po prijemu ostavki Glavnog izvršnog direktora Branislava Todorovića i Izvršnog direktora Duška Đukanovića donio Odluku o imenovanju novih lica na predmetne funkcije, kao i Odluku o imenovanju Izvršnog direktora za podršku. Po donošenju odluka o imenovanju, Centralnoj banci Crne Gore predata je dokumentacija u vezi sa dobijanjem saglasnosti na izbor i imenovanje pomenutih lica, povodom čega je isti organ dana 20. jula 2017.godine donio Rješenje o izdavanju odobrenja i to za:

Marko Nikolić, Glavni izvršni direktor, Rješenje br.03-6136-3/2017

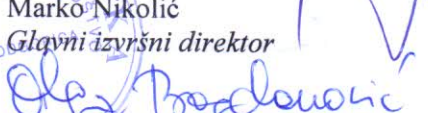
Olga Bogdanović, Izvršni direktor za komercijalne poslove, Rješenje br.03-6136-7/2017

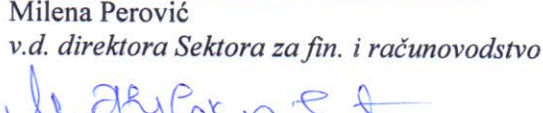
Milijana Živković, Izvršni direktor za podršku, Rješenje br.03-6136-5/2017

- d) Krajem juna 2017. godine od Invest banke Montenegro ad Podgorica, čije su garancije (pokrivene depozitom) bile obezbjeđenje po kreditu RR Gradnje d.o.o., naplaćena su potraživanja u iznosu od EUR 750 hiljada, a na osnovu Protokola o naplati potraživanja shodno aktivaciji garancija (Napomena 18).
- e) Pred Privrednim sudom Crne Gore u toku je parnični postupak po predmetu P.br.680/16 protiv Atlas banke po tužbi Kaspia Property Holdings radi duga. Vrijednost spora je EUR 12.500 hiljada. Glavna rasprava je zaključena 24. oktobra 2016. godine i Privredni sud Crne Gore je dana 18. novembra 2016. godine donio presudu P.br.680/16 kojom je odbio tužbeni zahtjev tužioca – Kaspia Property Holdings radi naplate duga u naznačenom iznosu. Tužilac je uložio žalbu na Presudu P.br.680/16, po kojoj je Apelacioni sud Crne Gore 04. aprila 2017. godine donio Rješenje Pž.br.1257/16 kojim je ukinuo Presudu P.br.680/16 i predmet vratio prvostepenom sudu na ponovno suđenje. Do dana pisanja ovog izvještaja nije stigao poziv za pripremno ročište. U ovom trenutku, zbog kompleksnosti predmeta i velikog broja dokaza koji treba da budu izvedeni u ponovljenom postupku, nemoguće je dati procjenu dužine trajanja i ishoda postupka.

Banka ne vidi razlog zbog kojeg bi nova odluka bila različita od prethodne Odluke prvostepenog organa.

Podgorica, 31. jul 2017.godine

Marko Nikolić
Glavni izvršni direktor

Olga Bogdanović
Izvršni direktor za komercijalu

Milena Perović
v.d. direktora Sektora za fin. i računovodstvo

Milijana Živković
Izvršni direktor za podršku

BDO d.o.o. Podgorica

Bulevar Svetog Petra Cetinjskog 120

81000 Podgorica

Montenegro

Tel: +382 20 228 449

Fax: +382 20 228 449

www.bdo.co.me

BDO d.o.o. Podgorica, privredno društvo osnovano u Crnoj Gori, je članica BDO International Limited, kompanije sa ograničenom odgovornošću sa sjedištem u Velikoj Britaniji i dio je međunarodne BDO mreže firmi članica.

BDO je brend ime za BDO mrežu i za svaku BDO firmu članicu.

BDO d.o.o. Podgorica, a limited liability company incorporated in Montenegro, is a member of BDO International Limited, a UK company limited by guarantee, and forms part of the international BDO network of independent member firms. BDO is the brand name for the BDO network and for each of the BDO member firms.

